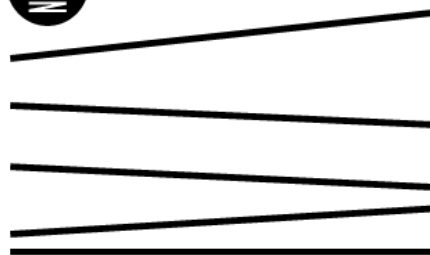

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Shakespeare, William.

William Shakspeare's dramatiske Værker.

Vol. 7

Kjøbenhavn : J. H. Schubothe, 1845-1850

11 Bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

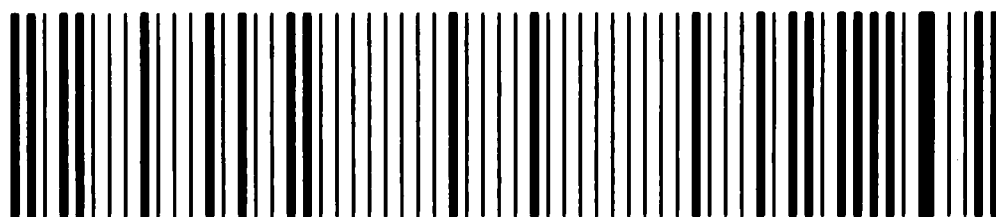
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

56.-150-8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 01044 4

REX/s

William Shakspeare's

Dramatiske **D**ærker,

oversatte

af

P. S. Wulff,

Commandeur-Capitain i Sø-Etaten.

Udgivne og gennemsette

af Offe Høyer.

Syvende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. S. Schubothes Boghandling.

Trykt hos J. E. F. Græbe.

1849.

10 1911

Stello.

Personer:

Hertugen af Venedig.

Brabantio, en Senator.

To andre Senatorer.

Gratiano, Brabantios Broder.

Rodovico, Brabantios Slægtning.

Othello, Mohren.

Cassio, hans Lieutenant.

Iago, hans Fændrik.

Roderigo, en Venetiansk Adelsmand.

Montano, Othellos Formand som Statholder paa Cypern.

Narren, Othellos Tjener.

En Herold.

Desdemona, Brabantios Datter, Othellos Gemalinde.

Emilie, Iagos Hustru.

Bianca.

Officierer, Adelsmænd, Bud, Musikantere, Søfolk, Folge, &c.

Scenen er i Første Akt i Venedig, i de øvrige i en Søhavn paa Den Cypern.

O t h e l l o.

Mohren af Venedig.

Første Akt.

Første Scene.

Venedig. En Gade.

Roderigo og Iago.

Roderigo.

Fortæl ei slikt; thi det maa harme mig
at, Iago, Du — Behersker af min Pung,
som det Din egen var — alt dette veed.

Iago.

Guds Blod! men I vil jo ei høre mig;
Ussky mig, dersom jeg har drømt derom.

Roderigo.

Men Du fortalte mig, Du haded ham.

Iago.

Foragt mig hvis det ei er saa. Tre Stormænd
af Byen have ydmygt tryglet ham.
at tage til sin Lieutenant mig. Mit Værd jeg kjender,
og jeg, paa Ære, denne Post er værdig; —
men han, som elsker kun sin egen Stolthed,

dem svarer blot med Dunsbød og Udflugter,
 udpyntet væmmeligt med Kriger=Fraser;
 til Slutning, mine Mæglers Besjæring
 han afflaaer, thi i Sandhed, siger han,
 jeg har alt valgt en Mand til denne Plads.
 Og hvem er han? En dygtig Regnemester,
 en Michael Cassio, en Florentiner,
 en Karl i Kjærlighed op over Dret,
 som aldrig har en Trop i Marken bragt,
 som en Armees Inddeling kjender ei
 meer end en Spinderske; kun Theori,
 i hvilken Raadets fløielsklædte Herrer
 er mesterlærd', som han. Ei Dvælse, blot Snak
 er hans Soldaterskab; men, han er valgt,
 og jeg — hvis Mod hans Die selv har skuet
 paa Rhodus, Cypern og paa mangen hedenst
 og christen Jordbund, jeg i Læ maa drive
 som Brag, for denne Regnepenge=Taller;
 han, i en heldig Tid, hans Lientenant blev,
 og jeg (Gud staae os bi) hans Sortheds Jændrif.

Roderigo.

Bed Himlen! Jeg hans Bøddel heller var.

Iago.

Det kan ei ændres nu; i Tjenesten
 man efter Gunst og Gave nu forfremmes,
 ei efter gammel Skik, hvorved den Næste
 i Alv fik Formands Plads. Nu domme I,
 om jeg, paa noget Vilkaar, er forbunden
 at elske denne Mohr.

Roderigo.

Jeg ham ei fulgte.

Iago.

Vær rolig blot, thi jeg kun følger ham
 for ham et Puds at spille. Alle kan

ei Herrer være, og hver Herster ei
i Troskab worde fulgt. Læg Mærke til
hvor mangen pligtsuld og knæboiet Tjener,
förgabet i sin fædelige Trældom,
udslider Tiden som sin Herres Ujel,
for Guder blot; og gammel han casseres:
Bidst sliq en ærlig Nar. Der Andre ere,
hvis Færd og Miner bære Pligtens Stempel,
mens de kun eget Vel af Hjertet vogte, —
blot Skin af Troskab Herren offere, og
kun bylde, naar de Liberiet kaste,
sig selv; de have Charakter.
Til denne Race jeg bekjender mig.
Det er saa vist som I er Roderigo:
hvis jeg var Mohr, saa var jeg Iago ei.
Bed ham at tjene, tjener jeg mig selv, —
Gud er mit Vidne, ei af Pligt og Troskab,
for Skinnets Skyld, og kun i eget Med;
og hvis mit ydre Væsen skulde robe,
igjennem høflig Form, mit Hjertes Indre
og dybe Kunst, jeg vilde strax mit Hjerte
paa Ormet bære, for at Krager kunde
haffe det; jeg er ei hvad jeg synes.

Roderigo.

Hvad Lykke var det dog for denne Tykmund,
ifald det lyffes ham!

Iago.

Kald hendes Fader,
opvæk ham; efter ham, forgift hans Held;
raab ham i Gaden ud; opir hans Slægtninge,
og om han og i deiligt Clima lever,
plag ham med Ulcer, — skjendt hans Fryd er Fryd,
bland den med Verlen af Fortræd og Ure,
at den kan Farven tabe.

Roderigo.

Her jeg træer
er hendes Faders Guns, jeg raaber høit.

Iago.

Gjør det med angstfuldt Skrig og rædsomt Hyl,
som naar, ved Skjodesløshed, Ild om Natten
i folkerige Stæder bryder ud.

Roderigo.

Holla! Brabantio! Signor Brabantio!

Iago.

Vaagn op, Brabantio! Hei! Tyve, Tyve!
See til Hert Guns, Her Datter og Her Pung!
Tyve, Tyve!

(Brabantio kommer frem i et Vindue.)

Brabantio.

Siig Grunden frem til dette Rædselskrig!
Hvad er paa Færde der?

Roderigo.

Signor, er Eders hele Slægt i Huset?

Iago.

Er Eders Døre alle vel tillukkede?

Brabantio.

Hvi spørger I?

Iago.

Guds Blod! I plyndret er;
drag Klæder paa; snart Eders Hjerte brister;
Her halve Sjæl er tabt; Skynd Her! Just nu,
i dette Nu, en gammel fulsortt Buf
Hert hvide Lam bedaarer. Op, nu op,
med Kloffen væk hver Borgers duse Snorken,
thi ellers Vandens gjør Her Bedstefader:
Op, siger jeg.

Brabantio.

Hvad, har I tabt Forstanden?

Roderigo.

Ærværdige Signor, I kender mig?

Brabantio.

Nei, hvem er I?

Roderigo.

Mit Navn er — Roderigo.

Brabantio.

Desmere uvelkommen; Du er paalagt,
at holde Dig fra mine Enemærker;
Jeg har Dig sagt med ærlig Aabenhed:
For Dig er ei min Datter, nu i Galskab,
beruset og med Nadveren i Halsen,
Du kommer her i ondskabsfulde Hensigt
min Rolighed at styrre.

Roderigo.

Herre, Herre —

Brabantio.

Men vær Du forsikkert,
at ved min Rang i Staten jeg har Magt
at bringe Dig til at fortryde dette.

Roderigo.

Taalmodighed!

Brabantio.

Hvad taler Du om Plyndring?
Vi ere i Benedig; ingen Lade
er dette Gums.

Roderigo.

Signor Brabantio,
i reneft Hensigt jeg til Eder kom.

Iago.

For Satan, Herre, I er en af disse, som ikke

ville tjene Gud naar Djævelen beder Jer derom. Jeg antager os for Røvere, fordi vi vil gjøre Eder en Tjeneste: Jeg vil have Eders Datter bedækket af en barbarisk Hingst; Jeg vil at Eders Bornebørn skulle vrinske ad Jer, Jeg vil have Bæddeløbere til Fættene, Jeg vil —

Brabantio.

Hvad er Du for en udsel nedrig Slynge?

Jago.

Jeg er En, Herre, som kommer for at fortælle Jer, at Eders Datter og Mohren lege nu Dyret med dobbelt Ryg.

Brabantio.

Du er en Ridding.

Jago.

Jeg er en — Senator.

Brabantio.

Du skal for dette bøde, Roderigo.

Roderigo.

Jeg svare vil for alt. Jeg beder Jer, dersom-det er med Eders vise Bisald, (jeg næsten troer det) at Jer skønne Datter i denne skumle Midnatstid er bortført, ved ingen værre eller bedre Bagt end ved en lumpen, hyret Gondolier, til Favnetaag af en velslystig Mohr. Hvis det er Jer bekjendt, og med Jer Billie, da har vi gjort Jer fræk og nærværende Ilret, men hvis Jeg veed det ei, jeg siger Jer Jeg skjældte i Altide. Tro dog ei, at jeg saa ukjendt er med Anstands Bud, at jeg med Eders Naade vilde gantes. Jer Datter, hvis det ei er med Jert Minde, jeg siger det igjen, har frænkert Eder,

og offret Bid og Skjenhed, Pligt og Lykke
til en udsvævende, løslagtig Fremmed.

Søg overalt og bring til Eders Kundskab,
om hun er i sit Kammer, i Jert Huus;
lad løs imod mig Statens Lov og Ret,
hvis jeg bedrager Eder.

Brabantio.

Holla, slaa Jld!

Giv mig en Fakkell, vaagner mine Folt,
den Hændelse er ulig ei min Drøm,
og Mølsen mig smerter allerede;
Lys! Lys!

(gaaer fra Vinduet.)

Jago.

Farvel, jeg maa forlade Eder,
det er ei godt, ei passer med min Post,
at vidne, (hvilket skeer, isald jeg bliver)
mod Møhren; sikkert veed jeg dog at Raadet,
— skjøndt de kan pirre ham med haarde Ord —
ei tør forjage ham; thi han af skjellig Grund
til Krigen imod Cypern nu er udvalgt,
som føres skal; de har, om de end vilde,
ei nogen Anden, med hans dybe Kundskab,
at lede dette Værk; paa hvilken Grund,
endskjøndt jeg hader ham som Helvedsqualer,
dog mine Forhold mig nødvendigt tvinge
at vise Flag og Tegn paa Kjærlighed
men ifkun Tegn. For sikkert ham at finde,
saa jeg blot efter os i „Bueskytten,”
der vil jeg være hos ham. Nu, Farvel.

(gaaer.)

(Brabantio og Tjenere med Fakler komme.)

Brabantio.

Det er kun altfor sandt, hun hørte er.

Hvad bliver nu min svage Alders Lod?
 Min Sorg og Bitterhed — Siig, Roderigo,
 hvor saae Du hende? — O, den arme Pige! —
 Med Mohren, siger Du? O, tunge Skjebne!
 Du kjendte hende? — Du bedrager mig!
 Hvad sagde hun til Dig? — Bring flere Fakler. —
 Bæk op min hele Slægt. — Troer Du dem gifte?

Roderigo.

Jeg troer det sandelig.

Brabantio.

Hvor kom hun ud? — o, Blodsforræderi! —
 For Fremtid, Fædre, troer ei Eders Døttre,
 ved det I see af dem. — Er der ei Trolddom,
 hvorved en ung, uskyldig, dydig Mo
 forføres kan? har I ei, Roderigo,
 om saadant læst?

Roderigo.

Jo, Herre, jo, jeg har.

Brabantio.

Kald op min Broder. — Gid hun Din var bleven
 Nu ad forskjellig Wei — Maaskee I veed,
 hvad Sted vi hende træffe kan med Mohren.

Roderigo.

Jeg troer at finde dem, hvis det Jer tykkes
 med en forsvarlig Bagt at følge mig.

Brabantio.

Blis Wei en os. I hvert et Huns jeg kalder,
 jeg kan til Nød befale. Bringer Baaben,
 og samler til os nogle Natpatrouiller.
 Jeg vil forskyldte Jer. I lede os.

(De gaae.)

Anden Scene.

Venedig. En anden Gade.

Othello; Jago og Følge.

Jago.

Skjøndt jeg i Krig har dræbt saa mangen Mand,
det strider dog mod min Samvittighed
med Overlæg at myrde. Stundom mangler
jeg Ondskab til mit Med. En halv Snees Gange
jeg ønskede ham at pirre lidt i Siden.

Othello.

Det bedst er som det er.

Jago.

Dog han mod Eder
udlod sig med saa nedrig lave Udtryk,
at, med det Stærk Godmodighed jeg har,
jeg neppe tilgav ham. Men sig mig, Herre,
er I og rigtig gift? thi agt derpaa:
at hans Magnificens er saare elsket,
og at hans Stemme veier næsten meer
end Hertugens; han vil adskille Eder,
hvad eller Ier paadrage den Besvær,
som han, med al sin Magt, igjennem Loven
fremvirke kan.

Othello.

Lad ham kun handle fjendst;
de Tjenester, som jeg har Staten gjort,
hans Skrig skal overdøve. Det skal vides,
det høit forkyndes skal, — nu, da jeg seer
at Selvroes bringer Hæder: — at min Stamme
af Kongeblood udsprang. Min Krigerhæder
til vel saa stolt en Lykke beile kan,
som den jeg opnaaet har, og viid, min Jago,
var det ei for min elskte Desdemona,

jaa lod jeg ei min Tilstand, fri som Fuglens,
indknibes under Tvangens snevre Grændser,
for Dybets Rigdom. — See, hvo kommer hist?

(Cassio kommer frem i Baggrunden og flere Offi-
cierer med Fakler.)

Jago.

Det er den vrede Fader og hans Benner;
bedst at I skjuler Jer.

Othello.

Nei, jeg bør findes.
Mit Embede, min Rang, min Charakter
kundgjøre skal min Ret. Nu, er det dem?

Jago.

Bed Janus, neppe, troer jeg.

Othello.

Vor Hertugs Sendinge og Cassio. —
Gid Fromheds Engle skjærme Jer i Natten!
Hvad bringe I?

Cassio.

Fra Hertugen en Hilsen,
Han, General, Jer fordrer diebliflig,
i dette Nu.

Othello.

Hvad er paa Værde, troer I?

Cassio.

Fra Cypren Nytt, saavidt jeg gjettede kan,
af høiest Vigtighed: Galeierne
i denne Nat har sendt en Mængde Bud,
i Hælene det ene paa det andet;
Endeel Raadsherrer i vor Hertugs Pallads
har allerede modt. I kaldes ivrigt.
Senatet har, da man ei fandt Jer hjemme,
sendt tre særskilte Bud at søge Eder.

Othello.

Vel Cassio, vel at jeg mødte Jer,
Jeg siger blot et Ord i dette Huus,
jaa følger jeg.

(gaaer.)

Cassio.

Færendik, hvad' gjør han her?

Jago.

Han entret har i Nat en kostbar Snekke,
hvis den bli'er priisdomt, er hans Lykke gjort.

Cassio.

Jeg fatter ei —

Jago.

Han ægtet har. —

Cassio.

Hvem ægtet?

(Othello kommer.)

Jago.

En ægte — General, vi gaae.

Othello.

Jeg følger.

Cassio.

Her kommer nok en Trop, der søger Jer.

(Brabantio, Roderigo og Nat-Patrouiller med
Fakler og Vaaben.)

Jago.

Det er Brabantio. — General, forsigtig!
Han Dndt i Sinde har.

Othello.

Holla! Staa stille!

Roderigo.

Signer, det Møhren er.

Brabantio.

Med med den Tyv!

(De drage paa begge Sider.)

Iago.

I, Roderigo, kom! Jeg er for Jer —

Othello.

-Skjul Eders blanke Sværde, Dug dem rustet. —
Min ædle Signor, I bedre kan
ved Eders Alder byde, end ved Baaben.

Brabantio.

Du frække Tyv, hvor har Du skjult min Datter?
Fordømte Skurk! Du har fortryllet hende.

Jeg spørger hver som har sin sunde Sands:
Hvis hun ved magisk Længe ei var hildet,
om nogen Mo — saa om, saa suuk, saa yndig

saa sky for Ægtestand, at hun afflog
hver rig og ædel Ungling i Venedig —

udsatte sig for Spot og Spee, og løb
fra Fædrehuset til sliq sødet Karl,
der kun er skabt til Skræmsel, ei til Fryd.

Nu domme Verden om det ei er klarligt,
at Du mod hende Trolddom ovet har,
forfort den svage Mo ved fastfuld Urt,
som vækker Lidenstak. Det skal forhandles,
det er sandsynligt, ja haandgribeligt.

Derfor jeg griber nu og fængsler Dig,
som Freds=Forstyrer, som en suul Udever
af Kunst, for hvilken Loven byder Dødsstraf —
Læg Haand paa ham; hvis han modsætter sig,
han derfor staae til Ansvar!

Othello.

Holder inde,

saavel I, mine Benner, som de Andre;
Var det min Gu at fægte, — uden Barsel

det skete vist. Hvor vil I jeg skal gaac,
min Fdræt at forsvare.

Brabantio.

Til et Fængsel,
til Lov og Ret og et forsamlet Raad
Dig kalder frem.

Othello.

Men om jeg nu adlød,
hvorledes blev vor Hertugs Bud da fuldført,
hvis troe Udsendinge staae her, og fordre
mig strax til ham i Stats=Anliggender.

En Officier.

Det Sandhed er, høist værdige Signor,
Hertugen er i Raadet, Eders Raade
selv ventes der.

Brabantio.

Vor Hertug i sit Raad
paa denne Tid af Natten! — Bring ham did.
Min Sag er ingen Spøg. Hans Høihed selv,
hver Broder i Senatet føle vil
min Uret, som om det var deres egen.
Vil man sliig Udaad Raaderum blot give,
da Hedninger og Slaver Statsmænd blive.

Fredie Scene.

En Raads=Sal.

Hertugen og Senatorer sidde ved et Bord. Of-
ficierer og Betjente i Baggrunden.

Hertugen.

Saa lidet stemme disse Tidender,
at de Troværdigheden derved tabe.

Første Senator.

Ja uden Forhold. Mine Breve sige:
der er hundrede og syv Galeier.

Hertugen.

Dg mit: Et hundrede og syrrethre.

Anden Senator.

Dg mit: To hundrede; dog omendstjendt
de saa uenige i Tallet ere,
bekræfte og stadfæste de tilhøbe,
at Tyrke=Flaaden styrer imod Cypern.

Hertugen.

Ja, Alt betænkt, saa er det høist sandsynligt;
dog er jeg ei i dette Billedrede
saa sikker, at jo Hovedsagen selv
mig ængster lidt.

En Sømand (udenfor.)

Holla! Holla! Holla!

(En Officier kommer med en Sømand.)

Officieren.

Bud fra Galejerne.

Hertugen.

Hvad bringer Du?

Sømanden.

Mod Rhodus Tyrkeflaaden stiller Coursen,
saa Signor Angelo bod mig berette.

Hertugen.

Hvad siger I til dette?

Første Senator.

Alt det vipper
ned paa Fornuftens Bægt; det er kun List,
for os at lede vild. Naar vi betragte,
hvor vigtig Cypern er for Tyrkerne, —
fremdeles overveie vi, at den
erobres lettere end Den Rhodus;
thi den er ikke i den Forsvarstilstand,
og mangler heelt de Krigsudrustninger,

— som hiin besidder: — dette vel betænkt,
vi maae ei Tyrken troe saa usornustig,
at gribe det tilsidst som er ham vigtigst,
forsømmende et let Forsøg til Binding,
og vove paa en Kamp med sikkert Tab.

Hertugen.

Ja, det er klart, han mener Rhodus ei.

Officieren.

Her kommer nok et Bud.

Et Sendebud kommer.

Sendebudet.

Nu Ottomanerne, I ædle Herrer,
som satte Coursen først mod Den Rhodus,
har der sig sluttet til en mindre Flaade.

Første Senator.

Saa tænkte jeg — Hvor høit kan de vel anslaaes?

Sendebudet.

Tredive Seilere. Nu aabenlyst
de vise sande Hensigt; imod Cypern
de deres Cours har sat. Signor Montano;
Jer troe og frigertappre Vaabentjener,
sig anbefaler i Jer høie Gunst,
og beder Eder fæste Lid til ham.

Hertugen.

Det er da vist at deres Maal er Cypern —
Marcus Lucchese, er han ei i Byen?

Første Senator.

Han er i Florens nu.

Hertugen.

Skriv til ham og paalæg ham muligst Hast.

Første Senator.

Her er Brabantio og den tappre Mohr.

(Brabantio, Othello, Iago, Roderigo og Officierer komme.)

Hertugen.

Othello, vi maae bruge Eder strax
imod den fælleds Fjende, Ottomanen;

(til Brabantio.)

Jeg saa Jer ei, Signor, vær os velkommen,
vi mangled Eders Raad og Hjelp i Nat.

Brabantio.

Som Eders jeg. Tilgiv mig, Eders Naade,
at ei min Plads i Raadet, ei Forretning
har kaldt mig fra min Seng, ei Statens Vel
har vækket mig; thi min private Kummer,
er saa strømrende i sin Natur,
at den opsluger alle mindre Sorger
og er kun selv forhaanden.

Hertugen.

Hvad er hændet?

Brabantio.

Min Datter, o, min Datter!

Første Senator.

Dod?

Brabantio.

Før mig.

Hum er forført, bortstjaalen og fordærvet
ved Hekkonster og ved Trylledrikke;
thi ei Naturen, skjøndt til Synden rede,
hvis den var ei bedaaret, blind og lam,
vel uden Trolddom kunde —

Hertugen.

Hvo han end er, som ved en sliq Misgjerning
saaledes har bedaaret Eders Datter,
saa skal J selv alt efter eget Tykke

udtyde ham, af Lovens røde Bog,
dens bittre Bogstav, var det end min Søn,
som J beskyldte.

Brabantio.

Eders Naade, Tak.

Her Manden er; den Mohr, som nu, det synes
ved Jert særdeles Bud, er kaldet hid
i Stats-Unliggander.

Hertugen.

Det smerter os.

(til Othello.)

Hvad kan J til Undskyldning føre frem?

Brabantio.

Ei andet end at det saaledes er.

Othello.

Høimægtigste, høit agtede Signorer,

J ædle og retvise gode Herrer:

Alt jeg har bortført denne Oldings Datter,
er vist og sandt; sandt, jeg har ægtet hende.

J sin Udstrækning gaaer min hele Brode
saa vidt, ei videre. Haardt er mit Sprog,
og ei med Fredens skjønne Fraser signet.

Fra den Tid denne Arm har syv Mars Mars
til nu for syv Tid, den har forødet

sin bedste Kraft i den teltslagne Mark;

og lidet Andet kjender jeg til Verden,

end hvad der angaaer Kamp og Strids-Bedrøst;
derfor kun lidt mit Ord min Sag skal fremme.

Dog vil jeg nu, med Eders høie Gunst,

fort, i en ubesmykket Tale, give

min Elskovs hele Lob; ved hvilken Trolddom,

ved hvilke Heredrikke, hvilken Røglen

(thi jeg for saadan Fremfærd er beskyldt)

jeg vandt hans Datter.

Brabantio.

O! en yndig Mo,
 saa stille, bly, at selv Bevægelsen,
 jog Rødmen op i hendes Kind. — Og hun,
 trods Ungdom, Fædreland, Natur og Rygte,
 nu skulde elske den, hvis Blik hun frygted?
 Det er en lam og ufuldkommen Slutning
 at troe Fuldkommenhed saa vidt kan seile
 imod Naturens Bud; nei, den maa søges
 i Helveds trædste Underfundighed
 og sule List. Derfor jeg atter paastaar,
 at han med Blanding, mægtig over Blodet,
 hvad eller anden Drik, ved Trolddom virket,
 har fremkaldt det.

Hertugen.

En Paastand ei beviser,
 naar intet mere sikkert Vidnesbyrd
 end denne svage Skygge af Formodning
 imod ham fremmes.

Første Senator.

Men, Othello, tal; —
 Har I ved noget unaturligt Middel
 tiltrunget Eder denne Piges Elsker,
 hvad eller ved de rene Følelser
 som Sjælen yder Sjælen?

Othello.

Jeg begjerer,
 at I fra Skytten henter Desdemona,
 at hun om mig kan for sin Fader tale.
 Dersom I finder min Beretning falsk,
 da tag ei blot fra mig min Rang, mit Embed
 og Eders Tiltro, men lad Dommen falde
 selv paa mit Liv.

Hertugen.
Gent Desdemona hid.

Othello.

Folg med dem, Færendik; J veed Stedet bedst.

(Jago gaaer med Følge.)

Som om jeg stod for Gud jeg vil bekjende,
indtil hun kommer, mine Feil og Laster,
og stille frem for hvert alvorligt Dre,
hvorledes jeg har funnet vinde hende,
hvorledes hun mig vandt.

Hertugen.

Siig frem, Othello.

Othello.

Lidt Faderen mig indbed; han mig elsked,
han spurgte om mit Livs Tildragelser
fra Aar til Aar, Beleiringer og Feltslag,
og om de Eventyr som mig var hændt.

Jeg gjennemløb dem, fra mit Drengenaar
indtil det Dieblik han bad mig tale.

Da jeg fortalte sære Hændelser,
som jeg oplevede til Lands og Bands,
hvordan jeg undslap paa et Haarbred Døden
hvordan af grumme Fjende jeg blev fangen,
og solgt til Slaveri, om min Udløsning:
mit Livs Historie jeg folded ud.

Om mørke Huler og om øde Ørkner,
om høien Fjeld, hvis Top i Skyen kneiste,
og nære Afgrundedyb jeg da fortalte;
om Cannibaler som hinanden aad,
kaldt Anthropolophager; om Folk hvis Skuldre
stod ret med Hovedet. Til disse Ting
den skjønnede Desdemona gjerne lytted,
men øste Huset's Syfler hende bortrev.

Dog naar det udført var, med muligst Hast

hun kom igjen, og med et graadigt Dre
 hun slugte mine Ord. Da jeg det mærked,
 jeg søgte Veilighed, og hendes Sjæl
 den inderlige Bøn aflokked,
 at høre uafbrudt min Pilgrimsvandring,
 som hun tilforn kun kjendte stykkeviis,
 men ei i Følgerække; jeg samtykte,
 og ofte flød hun hen i milde Taarer,
 naar jeg mine Ungdoms Sorger tosked.
 Naar jeg var færdig, for min Smerte
 tallose Sukke gav hun mig, og udbrod:
 det sælsomt var, det var udmærket sælsomt!
 det var ynkværdigt, det var høist ynkværdigt!
 Da ønskede hun, at hun ei havde hørt mig,
 dog bad hun Himlen om en saadan Husbond;
 hun takked mig, og bad mig, hvis en Ven
 jeg havde, som jeg troede elsked hende,
 jeg min Fortælling vilde lære ham,
 da var hun Hans. — Jeg da ved dette Wink —
 nu aabnede mit Hjerte; hun mig elsked
 for Farerne jeg havde gennemgaaet;
 jeg elsked hende for hun ynked dem.
 See, dette er den Trolddom jeg har øvet,
 der kommer hun og vil det Alt bevidne.

(Desdemona, Iago og Følge komme.)

Hertugen.

Jeg troer, den Tale vandt min egen Datter.
 Min Ven Brabantio, tag denne Sag
 saa lempelig I kan. Mænd brudte Baaben
 kan bedre nytte, end de tomme Hænder.

Brabantio.

Jeg beder Jer at høre hende tale!
 Hvis hun bekjender, at hun beiled halvt,
 fordømt jeg worde, om min vrede Dadel

Othello ramme skal. — Kom, Desdemona,
sig, hvem især i denne ædle Kreds
Du skylder Lydighed.

Desdemona.

Min ædle Fader
jeg skjæner klarlig her en dobbelt Pligt,
Jer skylder jeg Optugtelse og Liv;
Liv og Optugtelse mig begge lære
at agte Jer; det er kun Datterpligt,
og jeg Jer Datter er. See her min Husbond!
den samme Pligt min Moder viste Eder,
da hun Jer for sin Fader foretrak,
den samme fordrer jeg at være skyldig
til Mohren, min Gemal.

Brabantio.

Gud være med Dig!

nu har jeg udtalt. Lykkes Eders Naade,
saa ville vi afgjøre Statens Sager;
jeg heller lyste Barn i Kuld og Kjon
end lod mig det paatvinge. Kom, Othello!
Jeg Det Dig giver, af mit ganske Hjerte,
som, hvis det ei var Dit, af ganske Hjerte,
jeg vilde nægte Dig. — Juvel, det glæder mig
for Din Skyld at jeg har ei flere Born.
Din Flugt mig vilde lære Tyranni,
jeg slatted dem i Jern. Nu har jeg udtalt.

Hertugen.

Mit Ord som Eders vorde! — Gid min Mening
maa hjælpe disse Tvende til Jer Gunst:
Er Hjælpen uden Kraft, bør Sorgen ende,
man fra det Bærste maa i Haab sig vende.
Alt græde ved en Dval, som er forbi,
er nok engang at styrte sig deri.
Naar man ei undgaar kan hvad Skiebuen byder,

man med Taalmodighed dens Bud adlyder;
 Bestjaalnes Smil fra Tyven stundom stjal,
 man rover fra sig selv ved selvskabt Dval.

Brabantio.

Saa lad mod Cypern Tyrkeslaaden ile,
 ei tabes den saalænge vi kan smile;
 han bærer Dommen vel, som trykkes ei,
 som finder Raad og Trost paa alfar Bei;
 men han bær baade Dom og sine Sorger,
 som, for at lindre dem, af Taalmod borger.
 Nu denne Dom, endskjøndt lidt bittersød,
 tvetydig og dog stærk, mig Staven brød;
 men Ord er ikkun Ord, jeg aldrig herte,
 at de til Trost det knuste Hjerte rørte.

Nu beder jeg Eder ydmygt at tage fat paa
 Statens Anliggender.

Hertugen.

Med en overordentlig mægtig Udrustning rette
 Tyrkerne deres Cours mod Cypern: — Othello, Ste-
 dets Styrke er Eder bedst bekendt. Omendskjøndt vi
 have der en Mand af udmærket Dygtighed, saa hæ-
 ver dog den offentlige Mening, denne Virkningernes
 almægtige Hersterinde, sin Stemme for Eder. I
 maa derfor finde Jer i at formørke Glandsen af
 Eders nye Lykksalighed ved dette vovelige og mere stor-
 mende Foretagende.

Othello.

Tyrannen Bane, høie Senatorer,
 har for mig dannet Krigens haarde Leie
 til Seng af blødest Dumm. Jeg mig vedkjender
 en hærdet, en naturlig Drift til Kamp
 og Slagets Larm, og derfor villig gaaer
 i denne Strid mod Ottomanerne.
 Sdet jeg beier mig for Statens Styrer,

begjærer blot jeg for min Gemalinde
et værdigt Opholdstед og Underholdning,
tilberlig Afgtelse, og saadant Følge,
som anstaaer hendes Rang.

Hertugen.

Hvis I det synes:

hos hendes Fader.

Brabantio.

Jeg det ønsker ei.

Othello.

Ei heller jeg.

Desdemona.

Ei min Nærværelse
min Faders Rolighed forstyrre bør.
Min ædle Hertug, laan et naadigt Ord
til min Begjering; lad i Eders Stemme
mig finde aabent Fribrev, som kan styrke
mit svage Ord.

Hertugen.

Hvad ønsker Desdemona?

Desdemona.

Alt jeg Othello elsker og nu attraaer
at leve med ham, maa min Livsbroes Ophør
og min Forglemmelse af andre Pligter
basune ud i Verden. Dette Hjerte
blev kun besejret af hans store Værd.
Jeg saae Othellos Ansigt i hans Sjæl,
og til hans Væb og hans Kriger=Daad
min Skjebne og mit Liv jeg har indviet.
Hvis jeg, I ædle Herrer, blev tilbage,
et Fredens Møl, mens han i Krigen gif,
da blev min Elskovs Grundvold mig berøvet,
og jeg imidlertid kom til at føle
et blytungt Savn; thi lad mig følge ham.

Othello.

Samtykker, Senatorer! Hør min Bøn;
 Giv hendes Willie frit ubindret Lok,
 thi Himlen er mit Vidne, at det ei
 er for at tilfredsstille lave Lyster,
 ei for at mætte nogen Ungdoms Drift,
 og sandselige Videnskaber's Udbrud;
 men for at fremme hendes eget Dnske.
 Forbyde Himlen, at J skulde troe
 jeg kunde alvor'sfulde Kald forglemme,
 fordi hun er med mig. Hvis Elskov's Gud
 i Raadhed skulde slaae med dor'ske Alsmagt
 min senestærke Haand, mit sunde Die,
 saa jeg mit store Hverv med Veflen skaded:
 gid Qvinder koge Lindser i min Hjelm,
 og Alt hvad der ret usfelt er og slet
 fremstaae som Vjende mod mit Kriger-Rygte.

Hertugen.

Om hun skal reise eller blive kan
 J selv bestemme, men Sagen fordrer Jil,
 og hurtigt Svar; endnu i Nat J reiser.

Desdemona.

J Nat?

Hertugen.

J denne Nat.

Othello.

Jeg er beredt.

Hertugen (til Senatorerne.)

J Morgen Klokken ni vi mødes her. —
 Othello, lad en Officier tilbage,
 som Eder bringe kan Jer skrevne Fuldmagt,
 samt flere Ting, som angaae Eders Embed.

Othello.

Om Eders Naade synes, er min Vændrif,

en Mand af Ærlighed og prøvet Troskab;
 jeg giver i hans Baretægt min Hustru,
 Befaling, Budskab, Alt hvad Eders Høihed
 vil sende efter mig.

Hertugen.

Lad det saa være.

God Nat til Alle her.

(til Brabantio:)

God Nat Signor.

Hvis Dyd og Storhed kun hos Skønhed boer,
 da er Othello mere Blank end Mohr.

Første Senator.

Othello, her, vær god mod Desdemona.

Brabantio.

Othello, hav et Die med Din Mage,
 som hun har mig, saa kan hun Dig bedrage.

(Hertugen, Senatorer, Officierer &c. gaar.)

Othello.

Mit Liv paa hendes Troskab. — Gode Fag,
 jeg anbetroer til Dig min Desdemona,
 og beder at Din Hustru følger hende.
 Du bringe dem til Cypern snart og sikkert! —
 Kom Desdemona, jeg har kun en Time
 at offere til vor Kjærlighed og til
 at tage Afsked. Tiden venter ikke.

(Othello og Desdemona gaar.)

Roderigo.

Fag.

Fag.

Hvad siger Du, ædle Sjæl?

Roderigo.

Hvad troer Du jeg vil foretage mig?

Jago.

Jeg formoder Du vil gaac til Sengs og sove.

Roderigo.

Jeg vil gaac hen og drukne mig.

Jago.

Derksom Du gjør det, skal jeg herester aldrig mere lide Dig. Du taabelige Menneske.

Roderigo.

Det er Taabelighed at leve, naar Livet er en Plage; og vi have en Recept paa at døe, naar Døden er vor Læge.

Jago.

Flaut! Jeg har nu beskuet Verden i fire Gange syv Aar, og fra den Tid, jeg kunde skjelne en Begjerning fra en Fornærmelse, har jeg endnu ikke fundet nogen Mand, som forstod at elske sig selv. For end jeg vilde drukne mig selv af Kjærlighed til en Perle-Høne, vilde jeg heller bytte min Menneske-Skikkelse bort med en Bavians.

Roderigo.

Hvad skal jeg gjøre? Jeg tilstaaer at jeg skammer mig ved at være saa forelsket; men jeg har ikke Dyd nok til at raade Bod derpaa.

Jago.

Dyd? Sladder! det ligger i os selv, om vi ere saaledes eller saaledes. Bort Legeme er vor Have, og vor Billie er Gartner; hvad enten vi ville plante Rælder eller saae Raktuk; pleie Jsoppen eller luge Timian; nedlægge eet Slags Sæd, eller opfylde den med flere; lade den være usrugtbar ved Lediggang, eller dyrke den med Bindskibeligbed; Magten og den vilkaarlige Myndighed til at udrette dette ligger i vor Billie. Derksom vort Livs Vægtstkaal ikke har de

et Gran Fornuft til at opreie hvert Gran Sandselighed med, da vilde Blodet og vor Naturs Svaghed forlede os til at gjøre de vrangeste Slutninger; men vi have Fornuft for at kjøle vore Tilbøieligheder, Kjødets Drift og vore selvrædige Lyster; deraf slutter jeg at det I kalder Kjærlighed er kun en Spire, en Pødeqvist.

Roderigo.

Det kan ikke være saaledes.

Iago.

Det er blot Hidsighed i Blodet og en Slaphed i Villien. Kom, vær en Mand! Drukne Dig? Du kan drukne Ratte og blinde Hundehvalpe. Jeg har erklæret mig for Din Ven, og jeg bekjender mig bunden til Dine Fortjenester med Anfertouge af den varigste Styrke; jeg har aldrig kunnet være Dig saa nyttig som nu; fyld Din Pung og følg med i denne Krig; gjør Dig ukjendelig ved et paataget Skjæg; jeg siger, fyld Din Pung! Det er umuligt, at Desdemona kan længe vedblive at elske denne Mohr — fyld Din Pung — heller ikke Mohren hende. Det var en voldsom Begyndelse, Enden vil svare til den; — fyld Din Pung med Penge! — Den Gode, som nu er ham saa sød som Honning, skal inden kort Tid blive bitter som Malurt. Hendes Ungdom maa skifte; naar hun er mæt, vil hun opdage Bildfarelsen i sit Balg. Hun maa have Forandring, hun maa; derfor, put Penge i Din Pung. — Dersom Du endelig vil have Ende paa Dig selv, saa lad det skee paa en behageligere Maade, end ved at drukne Dig. Saml alle de Penge Du kan; dersom Skinhellighed og et svagt Løfte imellem en omlobende Barbar og en superfin Venetianerinde ikke er min List og hele Helvedsluget overlegen, skal Du nyde hende; derfor, skaf Penge. Pokker i Vold med at drukne Dig; det

er her aldeles paa urette Sted; søg Du hellere at blive hængt idet Du opnaaer Dit Ønske, end at drukne, uden at naae det.

Roderigo.

Vil Du indestaae for Udfaldet, naar jeg vover paa dette?

Iago.

Du kan stole paa mig. Gaa, skaf Penge. Jeg har ofte sagt Dig, og jeg siger Dig det atter og atter: jeg hader Mohren; min Marsag ligger dybt i Hjertet, Du har ikke mindre Grund. Vi ville forene os i vor Hævn imod ham; dersom Du kan gøre ham til Hæncel, gør Du Dig selv en Fornøielse og mig en Spøg. Endnu ere mange Tildragelser skjulte i den Tids Skjod, som skal fødes. Omkring! Gaa; skaf Penge; i Morgen mere. Farvel.

Roderigo.

Hvor skal vi mødes i Morgen?

Iago.

Hos mig.

Roderigo.

Jeg skal være der i Tide.

Iago.

Godt; Lev vel. — Hører Du Roderigo?

Roderigo.

Hvilket?

Iago.

Ikke mere om at drukne sig; forstaaer Du?

Roderigo.

Jeg er forandret; jeg vil sælge mine Gudsfer.

Iago.

Gaa, Gaa; Farvel. Blot Penge nok i Pungen.

(Roderigo gaaer.)

Saaledes Tøsserne min Pung skal fylde;
 thi jeg min vundne Kundskab vilde frænke,
 ifald min Tid paa sliq en Tugl jeg spildte,
 naar det ei Fordeel gav. Jeg hader Møhren,
 og Rygtet gaaer omkring, at i min Seng
 han hvilet har; om dette Sandhed er,
 det veed jeg ei, men handler som om Tvivlen
 var Sikkerhed. Othello agter mig, —
 desbedre skal mit Anslag paa ham virke,
 og Cassio er Manden. Lad mig see: —
 Alt faae hans Plads, og Hevnen tilfredsstille;
 en dobbelt Middlingstreg, lad see; hvorledes? —
 Først jeg i Dret vil Othello hviske:
 Alt Cassio er med hans Liv fortrolig. —
 Smuk er han, og indsmigrende; han let
 mistænkes kan — skabt til at daare Qvinder.
 Othello, af en aaben, fri Natur,
 troer hver Mand ærlig, der blot synes saa,
 og kan som Vælet let ved Næsen ledes. —
 Det er bestemt! — Ved Hjælp af Helveds Magt
 jeg haaber denne Daad at see fuldbragt.

Anden Akt.

Første Scene.

En Søstad paa Cypern. En Platform.

Montano og to Adelsmænd.

Montano.

Hvad kan til Søes I see fra Udfiksstedet?

Første Adelsmand.

Udeles intet, Bølgen ruller høit;
jeg kan ei, mellem Himmelen og Havet,
opdage nogen Seiler.

Montano.

Ja, Binden overlydt har raabt paa Landet;
ei før en Storm saa rysted vore Taarne.
Hvis den saaledes raset har til Søes,
hvad Egeribbeens Laskning splittes ei,
naar Bjerger tørne mod dem. Hvad klier Folgen?

Anden Adelsmand.

Adskillelse af Tyrkernes Galeier;
thi stil engang Jer paa fraadflædte Strandbred:
den brede Bølge snyser imod Skyen,
Braadsøerne med høi, utrolig Magt
opkaste Skummet mod den lille Bjørn,
som ville de Nordpolens Bægter slukke.
Jeg aldrig Havet saae i saadant Oprør.

Montano.

Dersom den tyrkiske Udrustning ei
har søgt i Havn, de sikkert ere druknede;
det dem umuligt var at holde Seen.

(En tredje Adelsmand kommer.)

Tredie Adelsmand.

Et Glædens Bud! Her Krig til Ende er,
thi ved Orkanens Vold er Tyrkens Planer
tilintetgjort. En Seiler fra Venedig
har seet den største Deel af deres Flaade
som Brag at drive om.

Montano.

Er det bekræftet?

Tredie Adelsmand.

Det Skib som kom, en Veroneser-Snekke,
er alt i Havnen; Michael Cassio,
Othello's Lieutenant, er i Land alt kommen;
den kampforsøgte Mohr end er til Søes,
med uindskrænket Guldmagt over Cypern.

Montano.

Det glæder mig, det er en værdig Styrer.

Tredie Adelsmand.

Den samme Cassio — endskjendt han taler
med Fryd om Tyrkens Tab — er høist urolig
for Mohrens Sikkerhed; de skiltes ad
i Storm og Ilveir.

Montano.

Himlen staae ham bi!

Jeg under ham har tjent; Feltherre er han,
fjæk og frigerdjærv. Vi gaae til Stranden
for at besee det nys ankomne Skib,
og for at holde ildfig med Othello
ud i det Fjerne, hvor det svage Blaae
i Horizonten spiller.

Tredie Adelsmand.

Lad os det;

thi hvert Minut vi gjerne kunne vente
end flere Skibes Ankomst.

Cassio (kommer.)

Jeg takker Jer, I Dens gjæve Helte
at I Othello hylde. O, lad Himlen
mod Clementerne beskytte ham!
Høit rulled Bølgen, - da vi skiltes ad.

Montano.

Er han i Sikkerhed ei inden Borde?

Cassio.

Hans Snekke bygget er af stoltest Tommer,
og af bekjendt Forsarenhed hans Styrmand;
derfor mit Haab, skjondt i Uvisshed sygt,
endnu til Redning staaer.

(Raab udenfor.)

En Seiler, en Seiler.

(Noget en Adelsmand kommer.)

Cassio.

Hvad Nyt?

Tredie Adelsmand.

Tom Byen er. Paa Strandens Bred staaer Folket
i tætte Rad, og raaber høit: en Seiler.

Cassio.

Hvis ei mit Haab slaer feil, er det Othello.

(Skud høres.)

Anden Adelsmand.

De høflig Hilsen sende os med Skud,
det Venner er.

Cassio.

Jeg beder Jer, gaa ned;
bring os sandfærdigt Budskab, hvo der ankom.

(Anden Adelsmand gaaer.)

Montano.

Sig, Lieutenant, mig: er Generalen gift?

Cassio.

Høist lykkelig. Han har en Pige vundet,
som overgaaer Beskrivelse og Rygte.
Hun gjør til Skamme sindrigste Løvtaler,
og dette Mesterværk af Skabelsen
besidder hver en Dyd. — Hvad nu? Hvo kommer?

(Anden Adelsmand kommer tilbage.)

Anden Adelsmand.

Han hedder Iago, Generalens Fændrik.

Cassio.

Da har han haft en saare heldig Reise.
Uveiret, voldsom Sø og Vindens Hyl,
de nøgne Klipper og de skjulte Banker,
— Forrædere, paa Luur mod Skibets Rjøl —
som om de havde Sands for himmelsk Skønhed,
har aflagt deres dræbende Natur,
og ladet seile ubehindret, frit
den fromme Desdemona.

Montano.

Hvem er det?

Cassio.

Det er vor høie Herskers Herskerinde,
ledsaget af den mandig kjække Iago,
hvis snelle Fart, een Uge før vi vented,
har bragt ham hid. O Himmel, skjerm Dithelle,
og fyld hans Seil nu med Din Almagts Vande,
at han maa snart velsigne denne Havn,
hans Hjerte slaac ved Desdemonas Hjerte,
i vore Sjæle gyde Modets Ild,
og Cypern Tilfredshed bringe. Men see der!
(Desdemona, Emilie, Iago, Roderigo og Felge.)
See Skibets Rigdom stegen er i Land!
I Mænd af Cypern, høier Eders Kne!

Hil, hil Dig, Frue! Himlens Gunst og Naade
gaae foran, følge, og til begge Sider
omgive Dig!

Desdemon a.

Tak tappe Cassio!

Hvad Budskab kan fra min Gemal Du bringe?

Cassio.

Hans Skib kan end ei sees. Saavidt jeg veed
saa er han vel, og vil snart være her.

Desdemon a.

Jeg frygter — Siig, hvorledes blev I skilte?

Cassio.

I Striden mellem Bølgerne og Skyen
adskiltes vi; men lyt: en Seiler.

(Raab udenfor: en Seiler; der høres Kanonstod.)

Anden Adelsmand.

Det ogsaa Venner er, de give Hilsen
til Havnens Citadel.

Cassio.

See hvem det er.

(Anden Adelsmand gaaer.)

Velkommen gode Vændrif;

(til Emilie)

Vær velkommen —

Lad det ei Ederes Taalmod slove, Jago,
naar jeg min Vane følger; alt i Barndom
sligt kjækt Beviis paa Høflighed jeg lærte.

(Han kysser Emilie.)

Jago.

Hvis hun af Læben Eder gav saa meget,
som jeg af hendes Tunge tidt maa døie,
da fik I nok.

Deſdemon a.

Al, hun ei Mæle har.

Iago.

J Sandhed, altfor meget. Jeg det tilſtaaer:
jeg føler det naar jeg har Lyst til Sovn.
For Ederſ Naade ſkjuler hun ſin Tunge
i Hjertets Rum, og ſkjælder kun i Tanken.

Emilie.

J har ei nogen Grund at tale ſaa.

Iago.

Gaa, gaa; J ude ere Malerier,
Stormflokker hjemme, Katte i Bert Kjøkken;
naar J fornærme — Helgener, men Dævle
naar J fornærmes; Skueſpillerinder
i huuslig Syſſel, men Huusholderſker
i Ederſ Senge.

Deſdemon a.

Hy, Bagtaler, ſkam Dig.

Iago.

Jeg er en Tyrk, hvis det ei Sandhed er,
J færdes meer om Natten end om Dagen.

Emilie.

Ei min Lovtale Du forſatte ſkal.

Iago.

Lad mig ei det.

Deſdemon a.

Hvad vilde Du da ſkrive,
iſald Du tildømt blev at roſe mig?

Iago.

O, ædle Frue, ſæt mig ei paa Prove,
thi jeg er Intet, naar jeg ei er critiſk.

Deſdemon a.

Kom, et Forſog. — Er Bud til Havnen ſendt?

Cassio.

Signora, ja.

Desdemona.

Jeg er ei munter; men mit Hjertes Tilstand
jeg skuffe vil og synes anderledes. —
Nu, Iago, vil Du til at rose mig?

Iago.

Jeg grunder alt, men min Opfindsomhed,
lig Fugleslim til Tag, ved Hov'det klæber;
den river Hjernen ud og Altting med sig.
Men nu min Muse vaandes, saa den føder:
Hun som er skjon, og som er viis tillige,
hiint Fortrin lader klogt for dette vige.

Desdemona.

Godt svart! Men om hun nu var styg og aandrig?

Iago.

Hun finder, er hun styg og har Forstand,
en Smuk, som ei det Stygge skue kan.

Desdemona.

Det var værre.

Emilie.

Men om hun nu er smuk og ret ensfoldig?

Iago.

Saa taabelig var Ingen, som var skjon,
at hun jo fik ved Daarskab sig — en Son.

Desdemona.

Det er gamle ensfoldige Paradoxer, for at bringe
Marre til at lee i et Ølhums. Hvad for en elen-
dig Lovtale har Du til den som er baade styg og en-
foldig?

Iago.

En Styg og Dum paa Jorden findes ei,
som Klogskab jo har bragt paa rette Wei.

Deßdemon a.

O tykke Uvidenhed! Du roser det Bærfte bedst;
men hvorledes vilde Du berømme en virkelig fortjent
Qvinde, som i fast Overbeviisning om sine Fortjene-
ster trodsede Bagtalelsen selv?

Jago.

Hun som var altid skjon og aldrig stolt,
som flygtig Tunge dog i Sranke holdt;
som var ei glad, skjondt hun ei mangled Guld,
som fra sit Dufte veg med Pungen fuld;
hun, som fortornet, var for Hevnen sky,
forglemte Uret og lod Breden flye;
hun som i Biisdom aldrig var saa svag,
at hun en Karpe for en Sild bortgav;
som tænkte selv, men skjulte viist sin Dom;
som efter Beilerhær ei saae sig om:
Hun gavner — paastaer jeg — hun gavner dog —

Deßdemon a.

Hvorved, hvorved?

Jago.

Bed at opfostre Drog,
og over Skillings=Ol at holde Bog.

Deßdemon a.

O, hvilken hoist vrang og afmægtig Slutning?
Vær ikke af ham, Emilie, omendskjondt han er Din
Husbond. Hvad siger J, Cassio, er han ikke en me-
get ugudelig og frittalende Mand?

Cassio.

Han taler djærvt, min Frue; J maa domme
ham mere som Kriger, end som Moralist.

Jago (affides.)

Han tager hende ved Haanden — Vel talt, —
hvist J kun — Med en Spindelvæv saa lille som
denne, vil jeg fange en Blue saa stor som Cassio.

Smil Du kun, — ret saa — Jeg vil fange Dig i
 Din egen Heflighed. Ja vist, Du har Ret. — Der-
 som slige Streger berøve Dig Dit Lieutenantskab,
 havde Du handlet klogere, ikke at kysse Dine tre
 Fingre saa ofte, hvorved Du nu atter vil vise Din
 fine Opdragelse. Fortræffeligt — vel kysset! Meget
 galant, i Sandhed! Tsjen Dine Fingre til Læberne?
 Gid de vare Klysteersproiter for Din egen Skyld.
 (Trompetstrol høres. Høit.) Det er Mohren, jeg
 kjender hans Trompet.

Cassio.

Saa er det virkelig.

Desdemona.

Kom vi vil møde og modtage ham.

Cassio.

See, han kommer!

(Othello kommer med Folge.)

Othello.

O, min Heltinde!

Desdemona.

Elskede Othello!

Othello.

Stor min Forundring er, stor som min Glæde,
 at see Dig her for mig. Fryd for min Sjæl!
 Naar efter hver en Storm slikt Havblik følger,
 lad Binden rase til den vaagner Dode,
 og Snekken løfte sig paa bjergstor Sø,
 høi som Olymp, og dukke ned saa dybt,
 som Helved er fra Himlen! O, nu var det
 Lyksalighed at synke; thi jeg frygter
 min Sjæl nu føler sli en Salighed,
 at den uvisse Skjebne ingen Fryd
 lig denne mig kan bringe.

Desdemona.

Gud forbyde
at ei vor Kjærlighed forøges skulde
med vore Dages Tal.

Othello.

Sig Almen, hellige Magter!

Jeg har ei Udtryk for min Salighed;
her standser den, for stor for jordisk Stov.
Gid dette — og gid dette stedse blive

(kysker hende)

den største Misflang mellem vore Hjerter!

Jago (affides.)

Nu stemme I, jeg Strengene vil slappe
saa at de skurre skal, hvis jeg er ærlig.

Othello.

Kom, vi til Borgen gaae. — Nyt, mine Venner!
vor Krig er endt; thi Tyrkerne er drukned.
Hvor gaaer det gamle Venner her paa Den? —
Man vil Dig ynde her paa Cypern, Elskte.
Jeg har mødt meget Benskab her. Tilgiv mig,
jeg taler uden Sammenhæng. Jeg sværmer
ved min Lyksalighed. Min gode Jago,
besørg fra Skibet mine Ting i Land.
Styrmanden bringe Du til Citadellet:
det er en dygtig Mand, hans Mod og Klogt
har Krav paa Agtelse. Kom Desdemona,
Endnu engang, velkommen her til Cypern.

(Othello, Desdemona og Følge gaae.)

Jago (til en af Følget.)

Mod mig i Havnen, jeg kommer strax. (til Ro-
derigo): Dersom Du er tapper; — thi man siger,
at lave Mennesker, naar de elske, antage noget Udelst
i deres Natur, som ikke er dem medfødt — saa hør

mig. Lieutenanten besætter i Nat Slotsvagten; men først maa jeg fortælle Dig at Desdemona elsker ham af Hjertet.

Roderigo.

Ham! Det er umuligt.

Iago.

Læg Din Finger saaledes, (lægger sin Finger paa Munden) og lad Din Sjæl blive underrettet. Læg Mærke til med hvilken Hestighed hun først elskede Mohren, kun for hans Praleri og hans eventyrlige Løgne: vil hun stedse elske ham fordi han kan sladre? Er Du en Smule fornuftig, saa tro ikke det. Hun maa have noget for Diet, og hvad Fryd kan det give hende, at see paa Djævelen? Naar Blodet er blevet sløvt ved Gjefferie, maa der — for atter at opflamme det, og for at give Mættelsen ny Begjærighed — være udvortes Elskværdighed, Overeensstemmelse i Mar, Sæder og Tækkelighed; i Alt hvad Mohren jænner. I Mangelen af disse fornødne Egenskaber, vil nu hendes fine Følelse finde sig bedragen, hun vil begynde at drage Manden svært, faae Bæmmelse for og affkye Mohren; Naturen selv vil blive hendes Læremester, og tvinge hende til at gjøre et andet Valg. Naar dette nu er afgjort, (og det er en meget sandsynlig og naturlig Slutning,) hvem staaer saa fremmelig til at nyde denne Lykke, som Cassio? En Slynge som er godt skaaren for Tungebaand, med netop saa megen Samvittighed, at han vedligeholder de udvortes Sædeligheds Former, for destobedre at kunne tilfredsstille sine meest skjulte og letfærdige Lyster? — Ingen — Ingen! — En ustadig, en fin Slynge, en Leiligheds-Jæger, som selv kan præge og udfinde Fordele, om de end ikke fremstille sig af sig selv, en djævelsk Slynge. Tilmed er Slyngeknuden ung og smuk, og har alle de Egenskaber, som Daarlskab

og umodent Sindelag spørger efter. En forsvorist top-
maalt Slynge, og Qvinden har allerede funden ham.

Roderigo.

Jeg kan ikke troe det om hende, hun har det
mæst velsignede Hjerter.

Jago.

Velsignet Sladder! Vinen hun drikker er perjet
af Druer. Dersom hun var velsignet, havde hun
aldrig elsket Mohren. Saa Du ikke hvorledes hun
vinkede med den flade Haand? lagde Du ei Mærke
dertil.

Roderigo.

Jo; men det var kun af Hosflighed.

Jago.

Raadhed var det; en dunkel Prolog til hendes
lystne Tankers Historie. De mødtes saa nær med
Læberne, at deres Aande kyssede hinanden. Fordømte
Tanker, Roderigo! naar disse Fortroligheder saaledes
bane Veien, følger Tingen selv og den endelige Ud-
førelse snart bag efter. Men — lad Eder styre af
mig, jeg har bragt Jer fra Venedig. Drag paa
Bagt i Nat, jeg skal besørge Eder Befaling dertil.
Cassio kjender Jer ikke — jeg skal være i Nærheden;
søg Veilighed til at gøre ham vred, enten ved at
tale for høit, udsætte paa hans Disciplin, eller hvad
anden Marsag I kan udfinde, som Tiden og Om-
stændighederne frembyder.

Roderigo.

Vel.

Jago.

Han er opfarende og hestig, og vil maaſkee i
sin Brede slaae efter Eder. Dril ham til han gjør
det, og deraf vil jeg tage Anledning til at bringe
Cyprerne i Oprør, saaledes at de kun skal lade sig

tilfredsstille ved Cassios Afsettelse. — Dermed skal I have en kortere Reise til Eders Onskers Maal, ved de Midler, hvilke jeg da skal have i Hænde for at fremme det; og Forhindringen er fordeeltigen bortryddet, uden hvilken der ikke var noget Haab om, at vort Forehavende vilde trives.

Roderigo.

Jeg vil søge Leilighed til at udrette det.

Iago.

Derfor indestaaer jeg. Mød mig snart i Citadellet, Farvel, jeg maa besørge hans Ting i Land.

Roderigo.

Farvel.

(gaaer.)

Iago.

At Cassio elsker hende, troer jeg vist; hun ham igjen, — det er ei usandsynligt; og Mohren — omendskjönt jeg hader ham — er af en trofast, blid og om Natur, og bliver sikkerlig for Desdemona en kjærlig Mand. Jeg ogsaa elsker hende, dog ei af Belyst blot; (skjönt maaskee, jeg staaer til Regnskab og for denne Synd;) men, for en Deel, tilskyndet af min Hævn, da jeg mistroer den kaade Mohr, at have paa min Bildhane jaget. Denne Tanke lig tærende Forgift mit Indre gnaver, og Intet kan og skal mig tilfredsstille, før jeg er lige med ham. Viv for Viv! Men feiler det, vil jeg dog lede Mohren saaledes i Skinsygens Irgang ind, at ei Forstand ham læger. Til det Med — hvis denne Roderigo, som jeg leder i hans Parforce-Jagt, blot holder Tærten — vil jeg vor Michael Cassio tage vist,

bestylde ham for Mohren uden Skaansel;
 — thi Cassio har jeg mistænkt som Othello —
 og Mohren skal mig elske og belønne,
 fordi jeg plat ud gjør ham til en Æsel,
 og fra hans Ro til Raseri ham driver.
 Her hviler det; i Tiden det udruges,
 skjult lurker Skurkens Plan til den skal bruges.
 (gaaer.)

Anden Scene.

En Gade.

En Herold (kommer med en Bekjendtgjørelse; en-
 deel af Folket følger ham.)

Herolden.

Det er Othello's, vor ædle og tappre Generals
 Villie, at, i Folge tilforladelige Efterretninger om den
 tyrkiske Flaades fuldkomne Undergang, hver Mand vi-
 ser sin Glæde offentlig, Nogle ved Dands, Andre ved
 Gyrværkeri, eller paa hvilken som helst Maade Enhver
 kan opfinde; thi foruden denne velgjørende Efterretning
 høitideligholder han sin Formæling. Dette bekjendt-
 gøres efter hans Befaling. Alle Slottets Værelser
 ere aabne, og det staaer Enhver frit at give sin Ly-
 stighed Raaderum fra nu af, Klokker fem, indtil den
 slaaer elleve. Himlen velsigne Den Cypren, og vor
 ædle General, Othello!

(gaaer.)

Tredie Scene.

En Sal paa Slottet.

Othello, Desdemona, Cassio og Folge.

Othello.

See efter Bagterne i Alsten, Cassio.
 Lad os ei overskride Klogskab's Bud;
 men agte paa hvad Maadehold os byder.

Cassio.

Alt Iago har derom Befaling faaet;
men desuagtet skal jeg selv personlig
Alt eftersee.

Othello.

En ærlig Mand er Iago.

God Nat, Michael; naar Dagen gryer i Morgen
jeg taler med Dig — Kom min Desdemona;
nu Frugten moden er, den uden Harme
til Nyden kalder os i Elskovs Arme.
God Nat!

(Othello, Desdemona og Folge gaar.)

(Iago kommer.)

Cassio.

Velkommen Iago; vi maae til Bagten.

Iago.

Det er for tidligt, Lieutenant, Klokken er ikke ti
endnu; Generalen tog Afsked saa tidlig af Kjærlighed
til Desdemona; men vi vil ikke laste hende derfor;
det er hans forste Nat, og hun er en Jupiter værdig.

Cassio.

Hun er en sjelden fortræffelig Kvinde.

Iago.

Dg fuld af Tyrighed, det indestaar jeg for.

Cassio.

I Sandhed! hun er en særdeles søm og blid
Skabning.

Iago.

Hvilket Die hun har! Mig synes ret det udfor-
drer til Strid.

Cassio.

Et indbydende Die, dog synes mig, særdeles
ærbart.

Iago.

Og 'naar hun taler, er det ikke en sand Kjærligheds Udfordring?

Cassio.

Hun er i Sandhed lutter Guldkommenhed.

Iago.

Vel. Meget Held til deres Bryllupsnat! Kom, Lieutenant! jeg har en Flaske Vin, og her uden for er et par cypriiske Unglinge, som gjerne vilde have en Leilighed til at drikke den sorte Othello's Skaal.

Cassio.

Ikke i Alsten, min gode Iago, jeg har et meget svagt Hoved, og jeg vilde ønske, at Høflighed havde udfundet en anden Maade at forlyste sig paa.

Iago.

De ere vore Venner; kun eet Bæger, jeg vil drikke for Eder.

Cassio.

Jeg har i Alsten kun drukket eet Bæger, blandet med Vand, og see hvad Forandring det har gjort paa mig. Det er ulykkeligt for mig at jeg Intet kan taale; jeg vover ikke at sætte min Svaghed paa nogen yderligere Prøve.

Iago.

Si hvad! Det er Glædens Nat! Cyprerne ønske det.

Cassio.

Hvor ere de?

Iago.

Her uden for, jeg beder Jer, fald paa dem.

Cassio.

Jeg vil gjøre det; men meget ugerne.

(Cassio gaaer.)

J a g o.

Hvis jeg ham end eet Bæger kan paanøde,
til det han alt i Aften druffet har,
saa bliver han saa fuld af Riv og Trætte,
som nogen Truc-Hund. Nu Roderigo,
min syge Mar, af Kjærlighed fortumlet,
i Aften har nedsvælget mangen Flaske
paa Desdemonas Held; han er paa Bagt;
de trende Cyprier, — opbrusende,
til Strid for deres Hære saa beredte
som Elementerne — er alt halv drukne.
Nu mellem denne Flok af Svirebrodre
jeg i en Strid, som kan fornærme Den,
let leder Cassio; — dog tys, de komme.
Hvis rigtig Udgang denne Indgang følger,
da seiler stolt min Baad paa Medgangs Bølger.
(Cassio kommer tilbage med Montano og flere Adels-
mænd.)

C a s s i o.

Bed Himlen, de have allerede givet mig en
Rus.

M o n t a n o.

J Sandhed, kun en lille; ikke over en halv
Pot, saa sandt jeg er en Kriger.

J a g o.

Holla, Biin!

(synger.)

Kom Benner, med Bægrene blinker,
kom Benner, med Bægrene blinker,
en Kriger er en Mand,
ham Livet er et Spand,
ham Vinen til Glæderne vinker.

Biin, Dreng!

(Biin bringes.)

Cassio.

Ved Himlen, en herlig Sang.

Jago.

Jeg har lært den i England, der er de mægtigste Drankere. De Danske, de Tydske, de tykmaavede Hollændere — pyt — i at drikke staae de alle tilbage for Engelskmændene.

Cassio.

Er Engelskmanden saa erfaren deri?

Jago.

Ja glubst. Det er ham en let Sag at drikke med en Dansk til han ligger død som en Sild, han iveder ikke ved at faae Bugt med en Tydsker, og Hollænderne maae faste op, førend den næste Kande kan fyldes.

Cassio.

Paa vor Generals Sundhed.

Montano.

Det er just min Mening, Lieutenant, jeg vil gjøre Bæst.

Jago.

O Du velsignede England!

(synger.)

Kong Stephen mægtig, ei beleven,
gav kun en Krone for sin Brog,
dog fandt han Prisen overdreven,
og kaldte Skræderen — et Drog.

Han var berømt og kjæf tillige;
Du ringe og uhæderlig.
Kun Stoltthed styrter Land og Rige —
i pjaltet Bams Du svøbe Dig!
Mere Biin, Holla!

Cassio.

Den Sang er endnu fortræffeligere end den forrige.

Jago.

Vil I høre den endnu engang?

Cassio.

Nei; thi jeg holder Den sin Bestilling uærdig, som kan foretage slige Ting. Vel, Himlen er over os alle, og der er Sjæle som blive salige og Sjæle som ikke blive salige.

Jago.

Det er sandt, gode Lieutenant.

Cassio.

Jor min Deel — men uden at træde Generalen eller nogen Mand af Stand for nær — jeg haaber ogsaa at blive salig.

Jago.

Og jeg med, Lieutenant.

Cassio.

Med Eders Tilladelse, ikke førend jeg; thi Lieutenanten maa blive salig førend Fændriken. Vi vil ikke tale mere herom, lader os gaae til vore Forretninger. — Tilgiv os vore Synder! — Kom, I Her-
rer, lader os passe vor Dont — troer ikke at jeg er fuld; der staaer Fændriken; — dette er min høire Haand, og dette er min venstre Haand. Jeg er ikke drukken, jeg kan baade staae og tale ret godt.

Alle.

Overmaade godt.

Cassio.

Ja meget godt, derfor maae I ikke troe at jeg er bestjænket.

(Gaaer.)

Montano.

Til Slotsgaarden, I Herrer; kom, lader os besætte Bagterne.

Iago.

J vift ei kjender ham, som nylig gif; —
han er Soldat, og værdig er at stride
ved Siden af en Cæsar; men hans Feil
staaer med hans Fortrin i bestandigt Solhverv,
og lige varig begge; det er Skade!
Jeg frygter — da han har Othellos Tillid, —
at han engang, i en uheldig Stund
vil ryste Den.

Montano.

Er han ofte saa?

Iago.

Det stedse er Prologen til hans Sovn;
han vaage kan imens Tidemaaleren
kan tvende Gange Skiven løbe rundt,
naar Vinen ei i Blund ham vugger.

Montano.

Godt

om Generalen herom Kundskab fik!
Maaskee han seer det ei; hans ædle Hjerte
kun skatter Cassios gode Egenskaber,
og ei hans Feil og Laster skue kan.
Er det ei sandt?

(Roderigo kommer.)

Cassio (at sides.)

Hvorledes, Roderigo?

Jeg beder Eder, skynd Jer, efter ham!

(Roderigo gaaer.)

Montano.

Og det er Skade, at den ædle Mohr
saa vigtigt Embed, som sin Nærmeste,

betroer til Gen med sliq indgroet Lyde.
 At underrette ham derom i Tide
 var ærlig Daad.

Iago.

Jeg ei, for hele Den;
 jeg elsker Cassio, og vil gjøre meget
 for hans Helbredelse; men hør, hvad Larm?
 (Raab udenfor): Hjælp! Hjælp!
 (Cassio kommer tilbage og følger Roderigo.)

Cassio.

Du Slyngel! Skurk!

Montano.

Hvad er paa Færde, Lieutenant?

Cassio.

Den Ridding, der vil lære mig min Pligt!
 jeg i en Flaske vil ham banke ned.

Roderigo.

Hvem? Mig!

Cassio.

Du mukker, Slyngel!

(slaaer efter Roderigo)

Montano

(vil holde ham tilbage.)

Gode Lieutenant,

jeg beder Jer, hold inde.

Cassio.

Skjot Jer selv,
 hvis ei, jeg lægger til Jer over Kjæven.

Montano.

Kom, I er drukken.

Cassio.

Drukken!

(De fægte.)

Jago (affides til Roderigo.)

Bort, siger jeg,
Skynd Eder bort, gaa ud og gør Alarm.

(Roderigo gaaer.)

(høit) Nei, gode Lieutenant — Stille, Benner, Stille!
Hjelp! Lieutenant, Hjelp! — Montano, Rolig!
I Herrer, hjælp — her er en deilig Bagt! —

(Klokkerne lyde.)

Hvem ringer med Stormklokken? Holdt, for Djævlén!
I Oprør bringes Byen — Lieutenant, rolig!
Skam I paadrager Jer.

(Dithello kommer med Følge.)

Dithello.

Hvad er paa Færde?

Montano.

Jeg bløder mig tildøde; — han skal døe!

(vil angribe Cassio.)

Dithello.

Vær rolige, hvis Livet er Jer kjær.

Jago.

Holdt, Lieutenant, holdt! — Montano, holdt! — I
Herrer —

Har Pligtens Bud og Stedet I forglemt?
Holdt! Generalen taler; — Skammer Eder!

Dithello.

Holla! Hvorledes? Hvem har yppet Trætten?
Er vi nu Tyrker vordne, og udrette
hvad Himlen har forbudet Ottomannen?
O Skjændsel! Eder sliq barbarisk Riv!
Den som sig rører for sit Nag at fremme,
hans Liv er endt, han falde paa sin Gjerning!
O stands den Klokkelyd, den Dens Folt

fra vante Hvile skræmmer. Hvad er hændet?
 Tal, gode Iago, Du er bleg af Sorg;
 hvø har begyndt? Er jeg Dig kjær, siig Sandhed?

Iago.

Jeg veed det ei, de nylig vare Venner
 paa Posten her, som Brud og Brudgom enige,
 der Sengen søge vil; men strax derpaa
 (som om en ond Planet dem røved Sandsen)
 med dragne Sværde mod hinandens Bryst
 de staae i blodig Strid. Jeg veed ei ret
 Begyndelsen til denne lede Trætte,
 men ønsker, at jeg paa en ærlig Balplads
 de Fædder havde mistet, som mig bragte
 liig en Deeltager hid.

Othello.

Siig frem, Michael,
 hvi har saaledes Du Dig selv forglemmt?

Cassio.

Jeg beder, tilgiv mig, jeg kan ei tale.

Othello.

Montano, I var stedse velopdragen;
 Jer Verden priste som en sædelig
 og ædel Ungling, Eders Navn er stort
 i visest Dommers Mund; hvor gaaer det til,
 at I besudler Eders skjønne Rygte,
 og offerer Roes, Berømmelse og Ære
 for Navn af Rattesværmer? Svar herpaa.

Montano.

Jeg haardt er saaret, værdige Othello;
 men Iago, Eders Officier, kan siige
 — imens jeg sparer Ord som nu mig smerte —
 alt hvad jeg veed; ei heller veed jeg noget
 Urigtigt jeg har yttret eller gjort,

saafremt ei Selv=Omsorg er stundom Last,
og Eget=Forsvar skal en Brøde være,
naar Boldsomhed angriber.

Othello.

Nu ved Himlen!

mit Blod begynder voldelig at svulme,
og Lidenstak, som har Fornusten kuet,
vil gribe Roret brat. Hvis jeg mig rører,
og løfter kun min Arm, den Bedste af Jer
skal synke for min Brede. Siig paa Stand,
hvo disse Optøier nu har begyndt;
og den, som er beviislig Skyld deri,
mit Venstak tabe skal, om han end var
min Twillingbroder. — I en frigerst By,
urolig end, hvert Hjerte fuldt af Frygt,
ved natlig Stund at yppe Riv og Tvedragt
paa Bagten, som skal Sikkerheden vogte!
Alffkyeligt! Siig Iago, hvo begyndte?

Montano.

Hvis Du for Gunst, for Venstak eller Slægtstak
udfiger mindre eller meer end Sandhed,
Du er ei Kriger.

Iago.

Trist mig ei saa haardt:
Jeg for vil rive Tungen af min Mund,
end Michael Cassio den skulde skade;
dog haaber jeg, at ved at følge Sandhed
han lider ei. — Saa er det, General:
Imedens jeg med Montano stod og talte,
kom der en Karl, som raabte heit om Hjelp,
og Cassio fulgte ham med draget Sværd,
for ham at tugte; denne Herre nu
til Cassio gif og bad ham vorde rolig,
og jeg den Skrigende forfulgte selv

at Byen ei skal angstes ved hans Raab
 (som skete virkelig). — Han, rap til Fods,
 undløb mit Med; jeg vendte strax tilbage,
 da her jeg hørte Raarde-Stød og Klirren,
 og Cassio bande høit, som aldrig jeg
 før denne Nat har hørt. Da jeg nu kommer
 tilbage strax, jeg fandt dem mod hinanden,
 med Stif og Stød, saaledes som de vare,
 da Eders Raade selv dem skilte ad.
 Om dette jeg ei mere kan berette,
 men Mænd er Mænd, den Bedste kan sig glemme;
 skjøndt Cassio gjorde ham maaskee lidt Uret, —
 i Hestighed man slaaer sin bedste Ven, —
 dog troer jeg sikkert, Michael Cassio blev
 af ham som flygted haardere fornærmet,
 end Taalmod bære kan.

Othello.

Jeg veed, min Iago,
 Din Ærlighed; Dit Venskab mildner Sagen
 for Cassio — Jeg, Cassio, er Din Ven;
 men Du ei længer er min Officier. —

(Desdemona kommer med Følge.)

See, er min Desdemona bleven vækket?

(til Cassio.)

Du et Exempel worde skal for den,
 som bryder Krigstugt.

Desdemona.

Hvad er hændet, Elskte?

Othello.

Nu Alt er vel, min Brud, følg med til Hvile.

(til Montano.)

Jeg Læge være vil for Eders Saar;
 Han bringes til sit Hjem. — Her, gode Iago,

see til at alt i Staden er i Orden,
bring dem til No, som er ved Larmen skrækket. —
Kom Desdemona; det er Krigsmands Liv,
at Shunren brydes af ved Kamp og Riv.

(Alle gaar uden Iago og Cassio.)

Iago.

Er I saaret, Lieutenant?

Cassio.

Ja, ulægeligt.

Iago.

Det forbyde Himlen!

Cassio.

Mit gode Navn, mit gode Navn! O, jeg har
tabt mit gode Navn! Jeg har tabt den u dødelige
Deel af mig selv, og hvad der er tilbage er kun dy-
rist. Mit gode Navn, Iago, mit gode Navn.

Iago.

Jeg troede, saa sandt jeg er en ærlig Mand,
I havde faaet noget legemligt Saar; det var langt
farligere end det gode Navn. Det gode Navn er et
tomt og yderst falsk Hjernesvind, som oftest erholdt
uden Fortjeneste, og tabt uden Skyld. I har i Grun-
den intet godt Navn tabt, naar I ikke selv indbilder
Eder det. Tro mig, Ven, der er Midler til at vinde
Generalen igjen. Han er kun lidt fortørnet paa
Eder, mere af Politik end af Brede, just som naar
En slaaer sin logrende Hund for at skrække en over-
modig Dove; fald ham til Fode og han bliver atter
Ederes Ven.

Cassio.

Jeg vil heller bede om at blive foragtet, end
bedrage en saa god General med en saa slet, saa for-
drunken og saa uforsigtig Officier. Fordrukken? og

sluddre som en Papegeie? og skræmme, og sværge? og skjælde? og snakke dumt Løi med Gns egen Skygge? O, Du Vinens usynlige Aand, dersom Du intet Navn har, hvorved man kan kjende Dig, saa lad os kalde Dig — Djævel!

Jago.

Hvem var det, som J forfulgte med Sværdet? Hvad havde han gjort Eder?

Cassio.

Det veed jeg ikke.

Jago.

Er det muligt?

Cassio.

Jeg erindrer en Høben Ting; men intet tydeligt: en Strid, men ikke hvorfor. O, at man kan faae en Fjende i sin Mund, der bortstjæler Gns Hjer-te! O, at vi kan ved Forlystelse og Glæde, Natte-viir og Støien omstabe os selv til Uimælende.

Jago.

Men nu er J jo ret vel; hvorledes er J saa pludselig kommet Eder?

Cassio.

Det har behaget Djævelen: Drukkenskab, at vige Pladsen for Djævelen: Forbittrelse. En Ufuldkommenhed viser mig en anden, og bringer mig til plad ud at foragte mig selv.

Jago.

Du er for streng en Sædelærer. Som Tiden, Stedet og Landets Tilstand nu er, kunde jeg have ønsket det ei var hændet: men skeet er skeet, derfor, see til at arbejde for Eders eget Bedste.

Cassio.

Jeg vil bede om min Plads igjen; han vil

fortælle mig at jeg er en Drukkenboldt, hvis jeg havde saa mange Munde som Hydra, vilde et saadant Svar stoppe dem alle. Nu at være en fornuftig Mand, derpaa en Nar, og strax efter et umælende Dyr! O affkyeligt! Ethvert Bager man drikker for meget, er forbandet, og dets Indhold er — Djævelen.

Jago.

Snak; God Viin er en god selskabelig Ting, naar den bruges vel; tael ikke mere imod den. Jeg haaber, gode Lieutenant, I er overbevist om, at jeg er Ederes Ven.

Cassio.

Jeg har havt Prover derpaa. Jeg, drukken!

Jago.

I, og ethvert levende Menneske kan nu og da blive drukken. Jeg vil fortælle Jer hvad I skal gjøre. Vor Generals Hustru er nu General; jeg udtrykker mig saaledes, da han har ganske hengivet sig til Beskuelse af og Opmærksomhed for hendes Unde og Guldkommenheder. Betro Jer aabenhjertig til hende, vær paatrængende; hun vil hjælpe Jer til Ederes Plads igjen, hun er af et saa godmodigt, aabent og velsignet Sindelag, at hun vil holde det for en Plet paa hendes Tænkemaade ei at gjøre mere end hun bliver bedet om; overtal hende til at sammenføie dette brudte Led imellem hendes Husbond og Eder, og jeg vædder alt hvad jeg eier imod hvilken Ting I vil nævne, at Ederes Venstreb skal knytte sig endnu fastere end tilforn.

Cassio.

I raader mig godt.

Jago.

Jeg forsikrer Eder derom, ved mit Venstrebets Oprigtighed og min velmeente Ærlighed.

Cassio.

Derom er jeg overbevist; i Morgen tidlig vil jeg bønfalde den dydige Desdemona om at paatage sig dette for mig; jeg mistvivler om hele min Lykke, hvis den svigter mig her.

Iago.

J har Ret. God Nat, Lieutenant, jeg maa til Bagten. .

Cassio.

God Nat, ærlige Iago.

(Cassio gaar.)

Iago.

Og hvo tør nu vel kalde mig en Slynge! Naar dette Raad er frit, og ærligt givet, sandsynligt, og den rette Ve i Sandhed at vinde Mohren atter; thi med Lethed den milde Desdemona kan bevæges til ærlig Bøn. Som Elementerne hun er velgjørende, og Mohren villig fraspærger sig for hende Daabens Bægt, med Segl og Sikkerhed for sin Freløsning. — Hans Sjæl saaledes lænket er til hendes, at hun kan gjøre, lade hvad hun vil, og efter eget Lykke spille Gjet med Mohrens Svaghed.

Er jeg da en Slynge, at raade Cassio denne gjenne Ve ret til hans Døds Maal? Du Helveds Guddom! Naar Dine Dæmle vil for Alvor synde, i himmelsk Skikkelse de friste først, som jeg nu her; thi medens denne Nat om hendes Forbøn beder Desdemona, og hun med Iver for ham trygler Mohren, Skinsygens Gift jeg gyder i hans Dre:

at Kjødets Lyst kun virker hendes Forbøn.
 Jo meer hun sig anstrænger for hans Vel,
 jo mere vil hun dræbe Mohrens Tiltro.
 Saaledes hendes Dyd med Beg jeg sværter,
 og hendes Godhed være skal det Næt,
 som Alle fange skal. — Hvad, Roderigo?

(Roderigo kommer.)

Roderigo.

Jeg følger med her paa Jagten, ikke som en
 Hund, der jager, men som en, der formerer Larmen.
 Mine Penge ere næsten borte, jeg har i Næt faaet
 dygtig Prygl, og jeg tænker at Udsaldet bliver, at jeg
 faaer en Smule Erfarenhed for al min Uleilighed, og
 at jeg med en tom Pung og lidt mere Bid vender
 tilbage til Venedig.

Jago.

Hvor den en Staffel er, som mangler Taalmod!
 Hvad Saar kan læges uden grædeviis?
 Bid driver Bærket kun og Trolddom ei,
 og Bid af rette Time er afhængig.
 Gaaer det ei godt? Dig Cassio' slaget har,
 og Du for disse Prygl har ham caßseret.
 Vel mange Ting i Skyggen trives bedst;
 men Frugt, som blomstrer først, bli'er tidligst moden.
 Hav Taalmod kun. — Men det er Morgen alt;
 ved Nydelse og Arbeid kortnes Tiden.
 Bortsejrn Dig strax, gaa flux i Dit Qvarteer,
 Bort, siger jeg, Du snart skal høre mere;
 Nu gaa Din Vel. (Roderigo gaaer.)

To Ting udrettes maae:

min Hustru skal formaae sin Herskerinde,
 at tale Cassios Sag, jeg driver hende;
 derpaa jeg Mohren vil tilside skaffe
 og bringe ham, saa netop Michael Cassio

han træffer hos sin Hustru: Det maa prøves, —
ved lunkent Dophold skal ei Lysten løves.

(gaaer.)

Tredie Akt.

Første Scene.

Uden for Borgen.

Cassio med nogle Musikantere.

Cassio.

Spil, Karle, her, jeg vil forskyldt Eder,
ret noget smukt og kort, som hilse kan
god Morgen paa vor ædle General.

(Musik. Narren kommer.)

Narren.

Siger mig, Karle, have Eders Instrumenter været i Neapel, siden de snakke saaledes igjennem Narren?

Første Musikant.

Hvorfor det?

Narren.

Jeg beder Jer, ere disse ikke Blæse-Instrumenter?

Første Musikant.

Jo vist ere de.

Narren.

O, derved hænger en Tale.

Første Musikant.

Hvorved hænger en Tale?

Narren.

En Hale, siger jeg, ved mangt et Blæse-Instrument, saavidt jeg veed. Men her er Penge for Eders Image; Generalen lider Eders Musik saa godt, at han beder Jer, ei at gjøre mere Støi med den.

Første Musikant.

Vel, saa vil vi holde op.

Narren.

Dersom I har nogen Musik, som ikke kan høres, saa spil op igjen; men hvad det angaaer, at høre Musik, deraf er Generalen ingen synderlig Elsker.

Første Musikant.

Vi have ingen saadan Musik.

Narren.

Saa stik Piben i Sækken, for jeg vil videre frem. Gaa! Forsvind! Bort!

(Musikanterne gaar.)

Cassio.

Her Du, min ærlige Ven?

Narren.

Nei, jeg hører ikke Eders ærlige Ven; jeg hører Eder.

Cassio.

Jeg beder Dig, hold op med Dine Narrestreger. Der er et lille Guldstykke for Dig. Dersom det Fruentimmer, som følger Generalens Hustru, er tilstede, fortæl hende da, at der er en vis Cassio, som udbeder sig Tilladelse til at tale med hende. Vil Du udrette dette?

Narren.

Hun er tilstede, jeg skal bringe til hendes Kundskab, at I ønsker hun skal være tilstede her.

(gaar.)

Cassio.

Gjør det, min Ven.

(Jago kommer.)

Som J var kaldet, Jago.

Jago.

Hvordan? J har til Sengs ei været end?

Cassio.

Nei, Dagen brød alt, før vi skiltes ad.
Jeg var saa dristig nu at sende Bud
til Eders Viv; jeg hende bede vil,
at hun mig til den ædle Desdemona
kan skaffe Udgang.

Jago.

Strax jeg sender hende;
og jeg vil see, at drage Mohren bort,
at J kan mere frit forklare Jer.

(Jago gaaer.)

Cassio.

Jeg takker Eder. — Selv en Florentiner
jeg aldrig før har kjendt saa god og ærlig.

(Emilie kommer.)

Emilie.

God Morgen, gode Lieutenant, Eders Uheld
mig smerter dybt; men Alt kan blive godt.
For Eder Desdemona taler syndigt,
men Mohren svarer hende: Den J saared
har et udmærket Navn paa Cypern her,
og mægtigt Tilhang; Klogskab byder ham
at give Eder Afsked; men han paastaar,
han elsker Eder, at hans eget Venskab
er noksom Eders Talsmand, for at tage
Jer an igjen, naar Leilighed sig byder.

Cassio.

Dog, hvis I troer det passende kan skee,
jeg beder Jer, at skaffe mig den Gunst,
at tale kort med Desdemona ene.

Emilie.

Følg med, og jeg et Sted anviser Eder,
hvor Eders Hjerter I kan aabne frit.

Cassio.

Og jeg af Hjertet inderligt Jer takker.

(De gaae.)

Anden Scene.

Et Bærelse paa Borgen.

Dthello, Iago og Adelsmænd.

Dthello.

Giv Skibets Fører, Iago, disse Breve,
og bed ham bringe Hilsen til Senatet.
Du siden møde mig paa Fæstningen,
did hen jeg gaaer.

Iago.

Skal skee, min General.

Dthello.

Skal vi, I Herrer, Bærerne beskue?

Adelsmænd.

Vi følge med som Eders Naade byder.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Udenfor Borgen.

Desdemona, Cassio og Emilie.

Desdemona.

Vær vis paa, gode Cassio, jeg vil gjøre,
alt hvad min Forbøn mægter til Dit Bedste.

Emilie.

Al ja, min ædle Frue; thi det smerter
min Husbond dybt, som angik det ham selv.

Desdemona.

Det er en ærlig Karl, — men tvivl ei, Cassio,
at I og min Gemal jo knyttet skal
ved Venstabs Baand, som før.

Cassio.

Min ædle Frue.

Hvad der af Michael Cassio end vorde skal,
saa bli'er han Eder stedse høit forbunden.

Desdemona.

Jeg takker Jer; I elsker min Gemal,
I længe kjendte ham; thi vær forsikkert,
han skal fra Eder sig ei sjerne længer
end Klogskab byder ham.

Cassio.

Dog, ædle Frue,

men Politiken kan saa længe vare,
og af saa fin og vandig Tøde næres,
hvad eller tære paa saa mange Biting,
til Pladsen, mens jeg borte er, besættes,
og Generalen min Tjenstiver glemmer.

Desdemona.

Frygt ei derfor. Emilie er mit Bidne,
Din Plads jeg Dig forsiktrer, vær Du rolig;
hvad jeg i Venstab lover, holder jeg
til sidste Punct. Han skal ei kjende No,
han vaage skal til han bli'er søielig;
min Bøn skal plage ham; hans Seng en Skole,
hans Maaltidsstund et Skriftemaal skal være.
Jeg Cassios Sag i hvad han foretager
indblande vil; derfor vær rolig, Cassio;

Din Talsmand heller lade vil sit Liv,
end hun sit Løfte sviger.

(Dthello og Jago lade sig see i Graastand.)

Emilie.

Edle Frue,

her kommer Generalen.

Cassio.

Jeg mig bukker
ydmygst til Afsked.

Desdemona.

Vi, og hør mig tale.

Cassio.

Ei nu, min Frue, jeg er slet tilmode,
uskikket til at handle for mig selv.

Desdemona.

Vel, vel da, gjør som Eder tykkes bedst.

(Cassio gaaer.)

Jago.

Ha! det jeg lider ei.

Dthello.

Hvad siger Du?

Jago.

Slet intet, eller — jeg det veed ei selv.

Dthello.

Var det ei Cassio, som forlod min Hustru?

Jago.

Cassio? Sikkert ei, jeg kan ei troe,
at han vil liste bort sig som en Tyv
ved Eders Ankomst.

Dthello.

Dog troer jeg, det var ham.

Desdemona.

Hvor gaaer det, min Gemal? Jeg talte nys
med En som beiler til Jer Naade, med en Mand
som ved Jer Brede lider.

Othello.

Hvem er det?

Desdemona.

Jer Lieutenant Cassio. O, min elskte Husbond,
hvis jeg har nogen Magt at røre Jer,
J række Haanden til Forsoning ham;
thi hvis han ikke elsker Eder trofast
og feiled af Uflogskab, ei med Forsæt,
kan jeg ei dømme om et ærligt Ansigt.
Kald ham tilbage, Elskte.

Othello.

Gik han nu?

Desdemona.

Ja, saa ydmyget, at han efterlod
endeel af sin Bekymring i mit Hjerte;
jeg lider med ham, o kald ham tilbage.

Othello.

En anden Gang, ei nu, min Desdemona.

Desdemona.

Men snart?

Othello.

For Din Skyld, Elskte, snart.

Desdemona.

Bed Nadværtiden?

Othello.

Nei, i Aften ei.

Desdemona.

J Morgen Middag da?

Othello.

Jeg er ei hjemme,
med Hovedsmændene jeg spise skal.

Desdemona.

Da Morgen=Aften eller Tirsdag tidlig,
paa Tirsdag=Middag, Aften, Onsdag=Morgen;
Nævn Tiden blot, lad den ei overskride
tre fulde Døgn. Han er saa angersuld;
dog er hans Feil, sædvanligviis bedømt,
— hvis ei Krigstugten fordrer et Exempel
iblandt de Bedste — næsten intet Feiltrin,
som Straf fortjene kan. Naar maa han komme?
Othello, tal! Ei noget er paa Jord,
jeg kunde nægte Dig, ifald Du bad;
ei heller staae i Tvivl. Den Cassio,
som beilede for Dig, og mangen Gang,
naar jeg har talet om Dig lidt ugunstig,
Dit Forsvar tog! Ham med Dig at udsone
jeg tænkte ei saa svært. Tro mig, jeg kunde —

Othello.

Ei meer derom; han komme naar han vil,
Dig kan jeg intet nægte.

Desdemona.

Du bønherer,
som bad jeg Dig at drage Handsker paa,
at pleie Dig, at vogte Dig for Kulden,
hvad eller agte paa Dit eget Vel.
Nei, naar jeg en Begjæring bringer Dig,
hvormed Din Kjærlighed jeg ret vil prøve,
da maa den være vægtsuld og ret vanskelig
at tilstaae.

Othello.

Dig jeg kan jo intet nægte;
men nu jeg beder Dig, min Elskede,
lad med mig selv en Stund mig være ene.

Desdemona.

Skal jeg det afflaae? Nei, Farvel, min Husbond.

Othello.

Farvel, min Desdemona, snart jeg følger.

Desdemona.

Emilie, kom. — Gjør som Du synes bedst, jeg er tilfreds med hvad Du end beslutter.

(gaaer med Emilie.)

Othello.

Du hulde Sjæl! Fordærvelse mig ramme,
naar jeg Dig elsker ei; da bryde atter
det gamle-Chaos ind.

Iago.

Min General —

Othello.

Hvad vil Du, Iago?

Iago.

Har Michael Cassio
kjendt Eders Kjærlighed, dengang I beiled?

Othello.

Tra først til sidst; men hvorfor spørger Du?

Iago.

Kun for at tilfredsstille mine Tanker,
ei videre.

Othello.

Hvad er Din Mening, Iago?

Iago.

Jeg tænkte ei, han var bekjendt med hende.

Othello.

Jo vist, og han gifte ofte mellem os.

Iago.

Nei virkelig?

Othello.

Ja, -hvorsfor har Du Tvivl?
Er han ei ærlig?

Iago.

Ærlig, ædle Herre?

Othello.

Ja, ærlig?

Iago.

Jo, saaavidt jeg veed, det er han.

Othello.

Hvad tænker Du da, Iago?

Iago.

Tænker, Herre?

Othello.

Ja, tænker; han, ved Himlen, er mit Etko,
som om der i hans Bryst laa et Uhyre,
for rædselsfuldt at see. Du mener noget;
Du sagde nylig: Jeg det lider ei,
da Cassio gik; Siig, hvad Du lider ei?
Da jeg fortalte Dig, han var mit Raad
dengang jeg beilede, Du raabte: Virkelig?
og sammentrak og rynkede Dit Bryn,
som om en rædsom Tanke i Din Hjerne
sig havde dannet. Hvis Du elsker mig
saa siig Din Mening frem.

Iago.

Min ædle Herre,

J veed jeg elsker Eder.

Othello.

Ja, jeg troer det;
og just fordi Du er en ærlig Karl,
som veier Ordet før Du gi'er det Aande,
just derfor skrække mig de korte Udbrud;

thi slikt er for en falsk og utro Midding
en vanlig List; men den Rettefærdige
forraader derved Kamp og Strid i Hjertet,
som det ei tæmme kan.

Iago.

For Michael Cassio,
jeg sværge vil, jeg troer han ærlig er.

Othello.

Det troer og jeg.

Iago.

Mænd burde være hvad de synes,
og ikke synes det, de ikke ere.

Othello.

Ja sandt, Mænd burde være hvad de synes.

Iago.

Derfor er Cassio vist en Hædermand.

Othello.

Du Dig udtrykker skjult; jeg beder Dig,
tal frit med mig som med Din egen Sjæl.
Siig hvad Du troer, og giv den værste Tanke
det værste Udtryk.

Iago.

O, tilgiv mig, Herre,
skjendt jeg ved hver en Pligt til Jer er bunden,
har jeg den samme Frihed dog som Slaven.
Min Tanke yttre! — Sæt at den er falsk! —
Hvor er det Slot, som stundom en Uværdig
betræder ei? Hvo har et Bryst saa luttret,
at ei en ureen Tanke sig indsniger
og stundom tager Plads paa Hjertets Domstol,
ved Siden af den bedre Dommeevne?

Othello.

Du, Iago, er Forræder mod Din Ven,

naar Du ham troer bedragen, og ei vælger
hans Dre til Fortrolig af Din Tanke.

Jago.

Jeg beder Jer — da jeg kan gjette feil,
især da det er min Natur at speide
Forbrydelse, og tidt min Nidkjærhed
Bedrag kan finde der, hvor intet er —
Derfor jeg beder Jer, ei lægge Mærke
til nogen Slutning, der er saa usikker,
og aldrig danne Jer en dunkel Tvivl
af saa usikker, vaklende Formodning.
Det var for Eders Fred og Ro ei godt,
ei for min Ærlighed og for min Klogskab,
at lade Eder skue mine Tanker.

Othello.

Hvad mener Du?

Jago.

For Mand og Kvinde er et ærligt Navn
dog Sjælens uskatteerligste Juvel;
den som mit Guld bortstjæler, stjæler Tant:
et usjelt Gran; det var mit, det er hans,
det har af Tusinder en Slave været;
men han, som rover mig mit gode Navn,
bortraner det, som ei beriger ham,
og mig gjør arm i Sandhed.

Othello.

Bed Himlen, jeg vil vide hvad Du tænker.

Jago.

J kan det ei, var dette i Jer Haand,

(pegende paa Hjertet.)

ei heller skal J medens det er mit.

Othello.

Ha!

Jago.

O, vogt Jer for Skinsyge, ædle Herre,
det irrgrøn-viede Uhyre, som
sig stedse selv fortærer. O, lyksalig
er den bedragne Egtemage, som
vis paa sin Lod den Skyldige ei elsker —
men hvilke Helved-Timer tæller han,
som elsker høit og tvivler, som mistænker
og elsker dog af Hjertets hele Fylde.

Othello.

O Glendighed!

Jago.

Arm og tilfreds, er riig og meer end riig;
men største Riigdom selv er arm som Vintren,
for ham, som stedse Fattigdommen frygter.
O Himmel, Du bevare Mines Hjerter
fra fuul Skinsyge!

Othello.

Hvad betyder dette?

Troer Du jeg leve-vil et skinsygt Liv,
og i Mistanke følge Maanens Berlen?
Nei, nei, at tvivle eengang, er at være
eengang bestemt. Forbyt mig med en Daare,
hvis dette Hjerte vorde skal et Rov
for sliq en øretudende Formodning,
som Du angiver. Ei det gjør mig skinsyg
naar Mængden siger, at min Liv er skøn,
veltalende, og dandser, synger godt;
selv dette hos den Dydige er Dyd.
Ei heller mine Mangler mig indskyde
den mindste Frygt og Tvivl om hendes Troskab;
hun saae mig da hun valgte mig. Nei, Jago,
først see, saa tvivle; efter Tvivl, Beviis,
og faaer jeg dette, da paa eengang bort
med Midkjærligheden og med Kjærligheden.

Jago.

Det glæder mig; nu har jeg Ret at tolke
den Pligt og Kjærlighed, jeg skylder Eder,
med aaben Hu. Derfor, som jeg det giver,
modtag mit Ord. Bevist jeg mangler end —
Pas paa Jer Viv naar hun med Cassio er —
med agtsomt Blik, ei skinsygt, ei for trygt.
Jeg vil ei, Eders skjønne, frie Natur
skal i sit rene Edelmød bedrages.
Jeg kjender vore Qvinders Skik og Sæder;
i Venedig de lader Himlen see
de Synder, som for Egtemanden skjules.
Samvittigheden byder: Intet ugjort,
men blot ukjendt.

Othello.

Er det ikkun vist?

Jago.

Da hun Jer ægted, hun bedrog sin Fader;
og da hun lod, som Eders Blik hun frygted,
hun elsked høiest.

Othello.

Sandt.

Jago.

Nu følgelig:

Hun, som saa ung, sig saa forstille kunde,
og i sin Faders Dine sætte Blaar —
han antog det for Trolddom — men jeg feiler,
jeg beder, tilgiv, at jeg elsker Eder
saa høit.

Othello.

For evig er jeg Dig taknemlig.

Jago.

Jeg seer det har Jer bragt lidt ud af Fatning.

Othello.

O nei, aldeles ei.

Iago.

Jeg frygted dog.

Jeg haaber, I vil see min Tvivl udspringer af Troskab kun — men, Herre, I er rørt — jeg beder Jer indstændigt ei at drage meer end Formodninger af hvad jeg sagde.

Othello.

Det vil jeg ei.

Iago.

Skald I gjorde det, saa har min Tale værre Virkning havt, end jeg har meent; thi Cassio er min Ven — men I er rørt.

Othello.

O nei, ei synderligt; jeg bygger trygt paa Desdemonas Troskab.

Iago.

Den vorde hendes Deel! og Tryghed Eders!

Othello.

Og dog — saaledes kan Naturen feile —

Iago.

Det Knuden er. — Hvis det er ei for dristigt — Hun mangt et Egtteskab forcastede blandt sine Landsmænd, hendes Jernlige, hvortil vi see Naturen stedse stræber. Sy, viser det ei hæsligt Misforhold, en sygelig og unaturlig Attraa? Men tilgiv mig, med denne Sætning jeg just hende mener ei; endskjøndt jeg frygter, hun, naar med kjølnet Hu hun sig besinder, Jer sammenligne vil med sine Landsmænd, og da maaskee fortryde.

Othello.

Nu, Farvel,

Hvis Du opdager meer, da siig mig det,
Din Hustru give Agt! Farvel, min Iago.

Iago.

Jeg gaaer, min ædle Herre.

(gaaer nogle Skridt bort.)

Othello.

Hvi ægted jeg? — Den brave Iago sikkert
veed mere, meget meer end han angiver.

Iago.

Jeg beder, jeg bønfaller Eder, Herre,
o grubl ei meer! Lad Tiden Alt opklare.
Skjøndt Cassio vel sin Plads bør atter have,
(da man maa tilstaae han den fuldt er voksen,)
hold ham dog endnu for en Stund i Tvivl,
og see hvorledes han sig da vil skikke.
Giv Agt om Eders Hustru trygler for ham,
med trængende og voldsom Hefstighed;
derved opklares meget. Midlertid
tænk at jeg i min Frygt gaaer alt for vidt,
— som vist jeg gjør, da jeg har mægtig Marsag, —
og antag hende skyldfri, ædle Herre.

Othello.

Vær rolig, jeg skal nok beherske mig.

Iago.

Endnu engang, min General, lev vel.

(gaaer.)

Othello.

Han er af usædvanlig Uerlighed,
erfaren, klog, og kjender Golderne
i Menneskets Natur. — Hvis hun er trolos,
endskjøndt hun ved mit Hjertes bedste Streng

end knyttet er, hun søge hvor hun vil
 sin Lykkes Maal. Maaskee, da jeg er sort,
 og har ei disse fine Talegaver,
 som Spradebassen, eller og fordi
 min Manddoms Sol neddaler — dog end ei —
 — Væk er hun; jeg bedragen, og min Trøst,
 kun den at hade og at afstøje hende.
 O Ægtestands Forbandelse, at vi
 kan falde disse onnne Væsner vores,
 og deres Hjerter ei. — Nei, heller Tude,
 og leve hen i et forpestet Fængsel,
 end med vor hele Sjæl tilbede den,
 som elsker Andre. O, de Stores Plage,
 hvori de for den Ringe Forret har —
 lig Døden er den uundgaaelig;
 ulægelig som Saar af giftig Dolk —
 det er vor Skjebne. Desdemona kommer.

(Desdemona og Emilie komme.)

Hvis hun er falsk, da Himlen selv bedrager! - -
 Jeg troer det ei.

Desdemona.

Hvorledes, min Othello?

Jert Maaltid og de ædle Gyprier,
 som er indbudne, har alt ventet længe.

Othello.

Jeg er at laste.

Desdemona.

Hvi taler I saa mat? Er I ei vel?

Othello.

Jeg føler Smerte i mit Hoved her.

Desdemona.

I vaager alt for meget; det forgaaer
 naar jeg det haardt forbinder; om en Time
 er det forbi.

Othello.

Dit Klæde er for lidet.

(Han tager sig til Panden, hvorved Tørklædet falder.)
 Lad det kun være. Jeg vil gaae med Eder.

Desdemona.

Hvor det bedrøver mig, I er ei vel.

(Othello og Desdemona gaae.)

Emilie.

Det glæder mig, at jeg det Klæde fandt,
 det var den første Skjænk hun fik af Mohren.
 Min flemme Husbond bad mig hundred Gange
 at stjele det; men saa hun elsked Klædet,
 — thi han formanede hende, det at gjemme —
 at stedse hun det bærer, kysser det,
 og taler ofte til det. Broderiet
 jeg lader bilde af, og giver Iago;
 hvi han det ønsker, Himlen veed, jeg ikke,
 jeg gjør det kun for ham engang at soie.

(Iago kommer.)

Iago.

Hvad nu? hvad gjør I her saa ene?

Emilie.

Saa skjænd kun ei; jeg noget har for Eder.

Iago.

For mig, det er vel noget ret sædvanligt.

Emilie.

Hvad mener I?

Iago.

En sjantet Biv at have.

Emilie.

O, er det Alt? Hvad vil I give mig
 for dette samme Klæde?

Jago.

Hvilket Klæde?

Emilie.

Hvilket Klæde?

Ei! det som Mohren Desdemona gav,
som J saa tidt har bedet mig at stjæle.

Jago.

Du har det nu?

Emilie.

Uagtksom hun det tabte,
til Lykke var jeg nær, og tog det op.
See her det er.

Jago.

En herlig Biv, giv hid.

Emilie.

Hvad vil J med det? J mig bad saa ofte,
at snappe det.

Jago (river det fra hende.)

D, bryd Jer ei derom.

Emilie.

Har J ei vigtig Grund, giv det tilbage,
den Arme bli'er affindig naar det savnes.

Jago.

Lad som J intet veed, thi jeg har Brug
for dette Klæde. Gaa, og lad mig ene.

(Emilie gaaer.)

Jeg vil i Cassios Bærelse det tage,
han finder det. — En Smaating, let som Lusten,
er for en Skinsyg vel saa stærkt Beviis,
som Bibelsprog. Det maa udrette noget.
Min Gift paa Mohren har begyndt at virke —
Mistanken er i sin Natur en Gift,
som næppe mærkes kan naar den indsuges;

men naaer den Blodet først, da brænder den,
høit som en Svovel-Mine — — See han kommer.

(Dthello kommer.)

Mrunen ei, og ei Balmuens Gæst,
ei hele Verdens Slumre-Vædsker skal
tilbagegive Dig den søde Sovn
Du nød igaar.

Dthello.

Ha! Falsk mod mig? mod mig?

Jago.

Hvad nu, min General? Ei meer derom.

Dthello.

Bort! bort! Du har mig lagt paa Pinebænken;
jeg sværger Dig: Bedragen heelt, er bedre
end Kundskab halv tilslørt.

Jago.

Hvorledes, Herre?

Dthello.

Hvad ahned jeg om hendes stjaalne Glæder?
jeg saae dem ei, og jeg var uden Harm;
jeg sov den næste Nat tilfreds og fro,
og fandt ei Cassios Kys paa hendes Læber.
Naar den Bestjaalne savner ei sit Guld,
og han ei veed det, er ham Intet rovet.

Jago.

Det smerter mig at høre.

Dthello.

Jeg var lyksalig, om den hele Leir,
Trodsknægt og Alle savned Desdemona,
naar jeg det vidste ei. Og nu, for evig
Farvel, Du raske Hær, Du stolte Krig,
som den Uergjerrige til Dyden løfter!
Farvel, Du vilde Hingst, Trompetens Klang,

høirosted Tromme og Du skarpe Pibe!
 Farvel Du høie, kongelige Banner,
 al Krigens stolte Pragt og Herlighed;
 Farvel, I dødelige Mordervaaben,
 hvis vide Svælg saa herligt efterligne
 Guds evig frygtelige Tordenstemme!
 Farvel, Farvel! endt er Dthello's Dagværk!

Jago.

O, er det muligt? — Herre —

Dthello.

Beviis, Du Nidding, at hun trolos er,
 beviis det, eller giv mit Die Prover,

(griber ham i Struben)

hvis ei, saa vist min Sjæl skal aldrig døe,
 Du havde bedre været født en Hund,
 end staae for min af Slummer vakte Brede.

Jago.

Ha, er det saavidt kommet?

Dthello.

Lad mig see det,

hvis ei, da viis mig en Sandsynlighed,
 som har en Knage, hvorpaa Tvivl kan hænges;
 kan Du det ei, da vee, da vee Dit Liv,

Jago.

Min ædle Herre! —

Dthello.

Hvis Du bagtaler hende og mig piner,
 bed aldrig meer, dræb Din Samvittighed,
 dyng rædsom Skrækkedaad paa Skrækkedaad,
 saa Himlen græde maa og Jorden gysse;
 thi Du til Dit fordomte Bænk kan Intet
 tilføie, som er værre.

Jago.

O Gud! forsvar mig!

Er J en Mand? har J Fornuft og Sands?
Gud være med Jer; tag min Post. — O Daare,
at leve hvor Din Ærlighed er Last!

O Skjændsels Verden! Hør det, hør, o Verden,
Opriktighed og Ærlighed er farlig.

Jeg takker for den Klogskab, den mig lærer:
Bort Kjærlighed, som ifkun Hadet nærer.

Othello.

Nei bliv — Du skulde være ærlig.

Jago.

Nei klog; thi Ærlighed er kun en Daare,
som gjør forgjæves Arbeid.

Othello.

Nu, ved Himlen,
min Biv jeg skyldfri troer, og troer det ei;
jeg Dig retfærdig troer, og troer det ei.
Jeg vil Beviis! Neent Desdemonas Navn
var som Dianas Ansigt, som mit eget
det nu er sort. Hvis der er Strikker, Dolke,
Gift eller Ild og Hav til Dvælen rede,
jeg vil ei taale det. — Jeg vil kun Vished!

Jago.

Jeg seer hvor Liden skaben hos Jer svulmer;
det smerter mig, at jeg saavidt har bragt det.
J Vished vilde?

Othello.

Vilde? Nei jeg vil.

Jago.

Dg skal — men dog, hvorledes kan J faae den?
Vil J som Opsynsmand Tilskuer være
ved Tingen selv?

Othello.

Død og Fordømmelse!

Iago.

Det var et kjedsomt Arbeid, tænker jeg,
at bringe det dertil. De var fordømte,
naar flere Dines Blik end deres egne
saae dem tilsammen. Nu hvorledes da?
Beviis og Sikkerhed I have vil?
Men det umuligt er, om de end vare
som Bukke faade og som Uher geile,
som Ulve lystne og saa dyrist plumpe
som drukken Dumhed selv. Dog siger jeg:
Hvis rigtig Slutning, stor Sandsynlighed,
— som leder Jer bestemt til Sandheds Dør, —
kan Eder tilfredsstille, skal I saae den.

Othello.

Giv mig afgjort Beviis at hun er utro.

Iago.

Jeg gjør det nødig;
men da jeg er saa dybt i denne Sag,
— forført af tøsset Uerlighed og Troskab —
saa gaaer jeg fort. Jeg laa hos Cassio nylig,
og da jeg piintes af en lumpen Tand,
jeg kunde ikke sove.

Der gives Mennesker af Sjæl saa slappe,
at de i Sovne bralle alting ud;
af denne Slags er Cassio.

I Drømme sagde han: Min Dædmona,
lad os vor Kjærlighed for Alle skjule!
Derpaa han greb min Haand og trykte den,
og raabte: Gulde Skabning! kys'de mig,
som om han Kysse vilde op med Rode,
fra mine Læber rive. Sin Gud han strakte
hen over mig, og sukked, kysfed, skreg:
Fordømte Skjebne, som Dig gav til Møhren!

Othello.

O rædsomt! rædsomt!

Iago.

Det var blot en Drom.

Othello.

Men den beviser forhen øvet Daad,
jeg tvivler ei, endstjondt det var kun Drom.

Iago.

Det hjælper til at styrke de Beviser,
som svage er.

Othello.

Jeg sonderriver hende.

Iago.

Nei, nei, vær klog! End see vi Intet skeet —
Hun kan end være skyldfri. Siig mig noget:
Har I ei stundom et Torflæde seet,
med Jordbær plettet, i Jer Hustrues Haand?

Othello.

Som første Skjænk jeg hende gav et saadant.

Iago.

Det veed jeg ikke; men et lignende
— det sikkert var Jer Hustrues — saae jeg Cassio
at tørre Skjæget med.

Othello.

Hvis det var dette —

Iago.

Hvis det var dette, eller et af hendes,
det taler med de øvrige Beviser.

Othello.

O, gid den Slave havde tusind Liv!
Get er for svagt, for fattigt for min Hevn!
Nu veed jeg det er sandt; — See Iago, see,
Saa blæser jeg min Kjærlighed i Lusten; —

Forsvunden er den.

Op sorte Hevn, op fra Din Helved-Grube!

Afstaa, o Kjerlighed, Din Throne nu,

Din Magt maa vige for tyrannisk Had!

Svulm Bryst, svulm op med Odderslangens Gift!

Jago.

Vær rolig, beder jeg.

Othello.

Blod, Jago, Blod!

Jago.

Taalmodighed, maaskee Fert Sind forandres.

Othello.

Nei aldrig Jago, nei. Liig Pontisk Hav,
hvis lynildsnelle Strøm med sine Gisblint
tilbagevender aldrig, men for evig
af Helleponten og Propontis svælges;
saa min blodsvangre Hu med Pilens Fart
ei seer tilbage, og skal aldrig ebbe
til bløde Elskov, før en blodig Hevn
har opslugt dem. (knæler.)

Bed Marmor-Himlen hist,
med skyldig Grefrygt for helligt Løfte,
jeg her mit Ord besværges.

Jago (knæler.)

Staa ei op —

Vær Bidne til, I evig klare Lys,
I Clementer, som omgive os,
vær Bidne til at Jago her indvier
til den høitkrænkede Othellos Hevn
sin Haand, Forstand og Hjerte. Lad ham byde,
af Omhed, ei af Grusomhed jeg lyder
hvert blodigt Bud.

Othello.

Dit Venskab hilser jeg

erkjendtligen, ei med tomhændet Tak;
 jeg sætter Dig i dette Nu paa Prøve:
 Du inden trende Døgn tilraabe mig,
 at Cassio lever ei.

Jago.

Min Ven er død; I byder og det skeer,
 dog hende lad I leve!

Othello.

Til Helved med den litro! Ned til Helved!
 Kom følg mig, Jago; jeg skal finde
 en hurtig Bei for denne skjenne Djævel
 til Dødens Porte. Nu er Du min Lieutenant.

Jago.

Jeg er for evig Eders.

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Samme Sted.

Desdemona. Emilie og Narren.

Desdemona.

Veed I, min Ven, hvor Lieutenant Cassio lig-
 ger i Qvarteer?

Narren.

Jeg vover ikke at sige, at han ligger noget
 Steds.

Desdemona.

Hvorfor?

Narren.

En Soldat bør altid staae; det er halsløs Gjer-
 ning for mig at sige, at en Soldat ligger.

Desdemona.

Hvor boer han da?

Narren.

Jeg veed ikke hvor han boer. Naar jeg sagde,

at jeg kunde udspeculere en Bopæl, saa løi jeg i min egen Hals.

Desdemon a.

Kan Du finde ham, og give rigtig Bæst?

Narren.

Jeg vil catechisere hele Verden, det er: gøre Spørgsmaal, og derpaa faae Svar.

Desdemon a.

Søg ham op, og bed ham komme hid; siig ham, at jeg har talt til min Gemal paa hans Vegne, og haaber at Alt skal blive godt.

Narren.

Dette er inden for en Mand's Virkefærd, og derfor vil jeg forsøge paa Udførelsen deraf.

(gaaer.)

Desdemon a.

Hvor kan jeg have tabt det Lommestørflæde, Emilie?

Emilie.

Det veed jeg ikke, min naadige Frue.

Desdemon a.

Tro mig, jeg havde heller tabt min Pung fuld af Grusader. Var min ædle Mohr, ei ædelsindet, var hans Sjæl ei fri for lav Skinsyge, kunde dette let til Mistro bringe ham.

Emilie.

Er han ei skinsyg?

Desdemon a.

Jeg troer den varme Zone, hvor han fødtes, henterred slige Bædsker.

Emilie.

See, han kommer.

Desdemona.

Nu vil jeg ham ei slippe, førend Cassio
bli'er kaldt til ham.

(Othello kommer.)

Hvor gaaer det, min Othello?

Othello.

Jeg takker, vel. (affides.) Forstillelse, o Dval!

(Høit)

Og I, min Desdemona?

Desdemona.

Sær vel, min Husbond.

Othello.

Giv mig Jer Haand; den Haand er klam og fugtig.

Desdemona.

Den har ei Alder eller Modgang følt.

Othello.

Det tyder Frugtbarhed og gavmildt Hjerte —
hed, hed og fugtig; saadan Haand udfordrer
Afholdenhed fra Frihed, Bon og Faste,
streng Selvfornægtelse og ivrig Andagt;
her er en ung og stormfuld Frister, her,
som ofte Opstand gjør. Den Haand er rund,
den giver gjerne bort.

Desdemona.

Ja, det er sandt;
det var den Haand, som gav til Dig mit Hjerte.

Othello.

En gavmild Haand; tilforn gav Hjertet Haanden;
nu er det nye Valgsprog: Haand ei Hjerte.

Desdemona.

Jeg kan ei fatte det. Kom, Eders Løfte.

Othello.

Hvilket Løfte?

Desdemona.

Jeg har sendt Bud til Cassio, her at møde.

Othello.

Jeg af en hæslig Snue plaget-er,
laan mig Dit Tørklæde.

Desdemona.

Her, min Othello.

Othello.

Det jeg Dig gav.

Desdemona.

Jeg har det ikke hos mig.

Othello.

Ikke?

Desdemona.

I Sandhed ei, min Husbond.

Othello.

Det var Skade.

Det Lommeørklæde
gav en Zigeunerinde til min Moder:
hun kunde spaae og læse skjulte Tanker.
Hun sagde til min Moder, at saalænge
hun det bevarede, blev hun elskværdig,
og sikker paa min Faders Kjærlighed;
men om hun tabte eller gav det bort,
da blev han led ved hende. Da hun døde,
gav hun mig det og bad mig, hvis min Skjebne
en Hustru skjenked mig, at give det
til hende kun. Derfor mit Ord Du mærke:
Gjør dette Klæde til Din Diesteen;
bortgive eller miste det, var Tab,
som Intet kan opveie.

Desdemona.

Er det muligt?

Othello.

Ja sikkert; i dets Bæb er Tryllekraft;
thi en Sybille, som to hundred Gange
har Solens Omlob rundt om Verden talt,
i helligt Raseri har virket det;
indvied var de Drme som spandt Silken,
det farvet var med Sæft af Mumier,
som man af Jomfru-Hjerter opbevarte.

Desdemona.

Hvad? er det sandt?

Othello.

Ja vist, derfor paa paa det.

Desdemona.

Da give Gud, jeg aldrig havde seet det.

Othello.

Ha! hvorfor?

Desdemona.

Hvi taler Du saa frygteligt, saa ivrigt?

Othello.

Forloren, tabt? Siig, siig mig, er det borte?

Desdemona.

Gud naadig staae os bi!

Othello.

Hvad siger Du?

Desdemona.

Det er ei tabt; men om det nu saa var?

Othello.

Ha!

Desdemona.

Det er ei borte.

Othello.

Hent det, lad mig see det.

Deſdemon a.

Saa kan jeg; men ei nu; det er kun Liſt,
for at afholde mig fra min Begjæring.
Jeg beder Dig, tag Caſſio an igjen.

Othello.

Hent mig Tørflædet ſtrar; jeg ahner rædſomt.

Deſdemon a.

Kom, kom;
J finder aldrig nogen bedre Mand.

Othello.

Tørflædet —

Deſdemon a.

Jeg beder, tæl om Caſſio.

Othello.

Tørflædet —

Deſdemon a.

En Mand, ſom al ſin Tid
ſin Lykke grundet paa Jer Kjærlighed
og Farer deelte med Jer —

Othello.

Tørflædet —

Deſdemon a.

J gjør mig Uret.

Othello.

Bort.

(gaaer.)

Emilie.

Er han ei ſkinsyg?

Deſdemon a.

Saaledes har jeg aldrig ſeet ham før.
Der ſikkert Trolddom er i dette Klæde,
jeg er høiſt ulykſalig ved dets Tab.

Emilie.

J flere Aar man ei en Mand udgrunder;

de er blot Maberne, og Tøden vi;
 de æde os begjerlig, men først mætte,
 de spyde os ud. — Sec, Cassio med min Huusbond.

(Iago og Cassio komme.)

Iago.

Det Beien er, hun gjør det vist; og see
 hvor lykkelig! Gaa at bestorme hende.

Desdemonna.

Hvor gaaer det, gode Cassio, hvad Nytt?

Cassio.

Min gamle Søgen. Jeg besværges Eder,
 at jeg ved Eders Forbøn maa gjenfødes,
 og blive i hans Kjærlighed deelagtig,
 hvem jeg af Hjertets Tylde høilig ærer.
 Opsættelse heri jeg kan ei taale.
 Hvis min Forbrydelse er saa strafværdig,
 at ikke Fortids Trestab, Nutids Sorg
 og Fremtids Iver mig hans Gunst kan skaffe,
 saa er mit Ønske kun at vide det;
 da jeg i tvungen Munterhed mig florer
 og søger Lykken paa en anden Bane
 og trygler dens Almisse.

Desdemonna.

Stakkels Cassio.

ei denne Gang min Forbøn nytter Jer;
 han ligner ei sig selv, jeg ei kjendte ham,
 ifald hans Ansigt som hans Hu var skiftet.
 Saa staae mig alle gode Engle bi,
 saa vist som jeg af al min Magt har talet,
 og staaet som Skive for hans Brede's Udbrud,
 for mine Ord! Men kun Taalmodighed;
 Alt hvad jeg kan, jeg vil, og jeg vil mere
 end for mig selv jeg voved; stol derpaa!

Jago.

Er Generalen vred?

Emilie.

Han gif just nu,
og sandelig i usædvanlig Uro.

Jago.

Han blive vred? Jeg har ham rolig seet,
naar Kuglerne hans Linier henhvireled,
og, lig den onde Aand, tæt ved hans Side,
hans Broder rive bort. Han blive vred?
det er alvorligt! — jeg ham søge vil!
Det har Betydning, naar han bliver vred.

Desdemona.

Jeg beder, gjør det. Sikkerlig en Statsfag
(Jago gaaer.)

fra Venedig; maaskee et farligt Oprør,
opdaget her paa Cyperns D imod ham,
hans klare Aand har mørknet. I saa Fald
Naturen i de mindste Ting sig blander,
skjøndt større er for Haanden; ja, saa er det.
Naar kun vor Finger smerter, virker det
i samme Forhold paa de sunde Lemmer;
Vi vide bør at Mænd ei Guder ere,
Brudgommens fine Hensyn maae vi ei
forlange af dem. Skjænd paa mig, Emilie,
Anflagerinde er jeg, høist ubillig,
mit Hjerte ham beskyldte for Ublidhed,
nu finder jeg at Bidnet var bestukket,
han falskelig anflaget.

Emilie.

Bed til Himlen,
at det er Statens Sager, som I troer,
og ei Mistanke eller Tvivl mod Eder.

Deſdemona.

O, fjern den Dag! Jeg aldrig gav ham Grund.

Emilie.

Saaledes vil en ſkinsyg Sjæl ei ſvares;
O, aldrig de for Grunden ſkinsyg ere,
men kun fordi de er det. Et Uhyre
ſom avles og ſom fødes af ſig ſelv.

Deſdemona.

O Naadens Himmel, afhold det Uhyre
fra min Othello's Barm!

Emilie.

Amen! Amen!

Deſdemona.

Jeg gaaer at ſøge ham. (til Caſſio.)

Bliv her ſaa længe,
hviſ jeg ham finder oplagt, ſkal jeg atter
med muligſt Flid Jert Dnſke bringe frem.

Caſſio.

Jeg takker, ædle Frue.

(Deſdemona og Emilie gaae.)

(Bianca kommer.)

Bianca.

God Dag, Ven Caſſio.

Caſſio.

Hvad bringer I?

hvor gaaer det her, min allerbedſte Bianca?
Snart, meget ſnart, jeg kommet var til Eder.

Bianca.

Og jeg gik juſt til Ederſ Bopæl, Caſſio.
En Uge borte? Hvad? Syv hele Dage —
meer end ſyv Sneſe Timer — Timer, tabte
for Kjærligheden, er ſyv Sneſe Gange

Kjedsommeligere end Uhrets Timer.
O, forhadte Regning.

Cassio.

Tilgiv, Bianca;
jeg nedtrykt været har af blytung Sorg;
dog skal jeg i en mindre afbrudt Time,
en Snees Graværelser udstryge, — Bianca,
tag deraf Monster.

(giver hende Desdemonas Tørklæde.)

Bianca.

Hvorfra kommer dette?
Maaskee en Gave fra en ny Veninde;
nu til Graværelsen jeg mærker Grunden!
Kom det saa vidt? vel, vel!

Cassio.

Nei, Pige, nei;
Kast Ederes falske Gisninger for Satan,
fra hvem I har dem. I er skinsyg, Bianca,
som om det var en Kjærligheds Grindring.
Nei, paa min Ære.

Bianca.

Nu, hvis er det da?

Cassio.

Jeg veed ei, Barn, jeg fandt det i mit Kammer;
jeg lider Broderiet; for det kræves,
(som snart kan skee) jeg ønsker det aftegnet.
Gjør det, min Bianca; lad mig nu alene.

Bianca.

Hvorfor det?

Cassio.

Jeg venter Generalen,
og kan ei troe det ønskeligt, ei gavnligt,
han mig med Qvinder seer.

Bianca.

Af hvilken Marsag?

Cassio.

Ei for jeg Dig ei elskte.

Bianca.

Men, for I elsker ei;
jeg beder Eder, følg mig lidt paa Veien,
og siig, at jeg skal see Jer snart i Aften.

Cassio.

Den Vej er kort, som jeg kan følge Jer,
jeg venter her, men jeg skal komme tidlig.

Bianca.

Saa faaer jeg vel at lempe mig derefter.

(De gaae.)

Fjerde Akt.

Forste Scene.

Samme Sted.

Dthello og Iago.

Iago.

Kan I troe det muligt?

Dthello.

Muligt, Iago?

Iago.

Ja,

et Kys i Løndom.

Othello.
Et ulovligt Kys.

Iago.
Hvad eller nogen med sin Ben i Sengen,
en Time eller længer, uden Brøde.

Othello.
I Sengen nogen, Iago, uden Brøde?
Det er Skindhellighed mod Djæveln selv;
thi dem, der uden syndig Hensigt handle,
dem frister Djæveln; men de friste Himlen.

Iago.
Naar Intet skeer, er det en ringe Feil;
men naar min Liv jeg giver et Tørklæde —

Othello.
Hvad da?

Iago.
Saa er det hendes Eiendom,
og hun kan give det til hvem hun synes.

Othello.
Hun og sin egen Ære har at vare;
kan hun bortskjænke den?

Iago.
Den Ære, det er noget heelt usigtbart:
de har den meget tidt, som har den ei;
men et Tørklæde — —

Othello.
Bed Himlen, jeg saa gjerne vilde glemt det.
Du sagde — O, det svæver for mit Minde,
som Karmen over et forpestet Huus,
med Barselskrig — han havde mit Tørklæde.

Iago.
Hvad, nu igjen?

Othello.

Det er dog ei saa rigtigt.

Iago.

Hvad om jeg sagde, at jeg havde seet det,
og hørt ham sige, — som saa mangen Nidding,
der har ved egen fræk Paatrængenhed,
hvad eller ved frivillig Gunst, erobret
et Qvinde-Hjerte, og kan ei aflade
at sladdre ud — —

Othello.

Har han sagt nogen Ting?

Iago.

Det har han, Herre; men vær vel forsikkert,
ei mere end han kan fraspørge sig.

Othello.

Hvad har han sagt?

Iago.

Alt han — at han — i Sandhed,
jeg veed ei hvad han gjorde.

Othello.

Hvilket? Hvilket?

Iago.

Laa — —

Othello.

Hos hende?

Iago.

Hos eller paa — Alt hvad I vil.

Othello.

Hos hende — det er væmmeligt — afskyeligt —
Lommestørklæde — Bekjendelse — Lommestørklæde —
Tilstaae, og blive hængt for sin Gjerning — Først hæn-
ges og siden tilstaae — jeg skjælver ved Tanken —
Naturen vilde ei fløre sig i slige mørke Gølelser, uden

Alhnelser, som grændsede til Bished — Det er ei Ord
alene som ryste mig saa voldsomt — Ha! — Raser,
Dren og Læber — Er det muligt! — Tilstaa! —
Torklæde! — O Djævel! —

(falder i Alsmagt.)

Jago.

Virk, min Medicin! med Kraft Du virke!
Saa fanger man Lettroenhed og Daarer,
og mangen kydske og værdig Kvinde har
saaledes skyldfri mødt Bebreidelse. —
Holla! min Herre! General! Othello! —
Hvem kommer? Cassio.

(Cassio kommer.)

Cassio.

Hvad er paa Færde?

Jago.

Nys Generalen falden er i Alsmagt,
det er hans andet Anfald fra igaar.

Cassio.

Guid ham i Lindingen.

Jago.

Nei, lad det være.

Besvimelsen sin stille Gang maa have,
thi ellers træder Graaden ham i Munden,
og han i vildest Raseri udbryder.
Han rører sig. Gaa for en Stund tilside,
snart er han rask igjen; naar han er gangen,
vil jeg om vigtig Sag med Eder tale.

(Cassio gaaer.)

Hvor gaaer det nu? Har J ei stødt Jert Hored?

Othello.

Du tirrer mig?

Jago.

Jeg tirre! Nei, ved Himlen.

Gid I Jer Skjebne har som Mand sig sømmer.

Othello.

En hornet Egtemand er kun et Dyr,
ja et Uhyre.

Jago.

Da er der mange Dyr i store Stæder,
og mangt et tamt og høflig=fromt Uhyre.

Othello.

Har han bekjendt?

Jago.

Vær Mand, min General!

Viid, at hver skjægget Svend, som Naget bær,
maa drage med Jer. Millioner leve,
som hver Nat hvile paa besudlet Leie,
og sværge, det er reent. Nei, bedre dette!
O, det er Helvedspøg og Satans=List,
i sikker Seng at kyssse troløs Qvinde,
og dog troe hende kydsst! Nei, vide Alt;
thi veed jeg hvad jeg er, saa veed jeg Følgen.

Othello.

O, Du er viis i Sanhed.

Jago.

Gaa tilside,

og svøb Jert Sind i Taalmod for en Stund.

Jmedens I laa rasende af Sorg,

— en Lidenstak, som saadan Mand ei sømmer —

fom Cassio her; jeg skaffede ham bort,

og gav ham gyldig Grund for Eders Sygdom;

og bad ham snart at vende hid tilbage,

som han mig loved. Skjul Jer ifkun her,

og mærk den Haan, den Spot, den saarende Foragt,

som spiller i hver Følge af hans Ansigt;

thi jeg vil forfra lade ham fortælle
 hvorledes, hvor, hvor tidt, hvor længe siden
 og naar han favned og skal favne hende.
 Læg Mærke til hans Miner; men vær rolig,
 at jeg ei sige skal, I er kun Flamme
 og Intet af en Mand.

Othello.

Hør, Iago, hør,
 jeg vil ret snedig i min Taalmod være;
 men hører Du, ret blodig.

Iago.

Det ei skader;
 dog alt til rette Tid! — men nu tilside.

(Othello trækker sig tilbage.)

Nu vil jeg spørge Cassio om Bianca;
 et Truentimmer, som ved Salg af Gunst
 sig kjøber Brød og Klæder, en Løtsærdig,
 som elsker Cassio. Det er Skjægens Lod
 at narre fleer, og selv af Een at narres; —
 og han kan ei, naar man blot nævner hende,
 fra Latter holde sig. — Hist kommer han.

(Cassio kommer tilbage.)

Alt som han smiler, skal Othello rase;
 hans blinde Midkjærhed udlægge vil
 hver Mine, Smil og muntert Ord af Cassio
 aldeles falsk. Hvorledes gaar det, Lieutenant?

Cassio.

Desværre, da I giver mig den Titel,
 hvis Tab mig netop dræber.

Iago.

Desdemona
 bestormes maa, og I er sikker paa den.
 (taler sagtere.)

Nu, dersom dette stod i Biancas Magt,
det vilde lykkes snart.

Cassio.

Den arme Kvinde!

Othello (affides.)

See, see, hvor han alt leer.

Iago.

Jeg aldrig før har seet en saadan Elskov.

Cassio.

Den Stakket, ja, hun elsker mig i Sandhed.

Othello (affides.)

Han nægter det kun svagt, og leer det bort.

Iago.

Hører I Cassio?

Othello (affides.)

Nu frister han ham til
at sige det igjen. Ret saa, vel talt.

Iago.

Hun spredter ud at I vil ægte hende;
er det Jer Hensigt?

Cassio (leer.)

Ha, Ha, Ha!

Othello (affides.)

Du triumpherer, Romer? Du triumpherer?

Cassio.

Jeg ægte hende! — Et offentligt Fruentimmer!
Jeg beder Jer, hav en Smule Medlidenhed med min
Forstand, og tro den ikke saa aldeles ringe. Ha,
ha, ha!

Othello (affides.)

Saa, saa; den leer bedst, som leer sidst.

Iago.

Da siger Rygtet bestemt, at I vil gifte Jer med hende.

Cassio.

Jeg beder Jer, tal Sandhed.

Iago.

Jeg vil være en Slyngel, hvis det ei er sandt.

Othello (affides.)

Har Du nu opgjort min Regning? vel.

Cassio.

Den Ubekat spreder det selv ud; hun holder sig forsikket om at jeg vil ægte hende; det er hendes Egenskærlighed og ei mit Løfte, der driver hende til at troe det.

Othello (affides.)

Iago vinker til mig, nu begynder Historien.

Cassio.

Hun var her nylig: hun jager efter mig overalt. Jeg stod forleden Dag ved Strandbredden i Samtale med nogle Venetianere, did kom den Duffe og faldt mig saaledes om Halsen.

Othello (affides.)

Raabende: O, min kjære Cassio! som hans Gebærder vise.

Cassio.

Saaledes hang hun og græd over mig, og drog og slæbte, ha, ha, ha! —

Othello.

Nu fortæller han, hvorledes hun drog ham til mit Kammer. O, jeg seer nok Din Næse; men ei den Hund, jeg vil kaste den for.

Cassio.

Jeg maa rive mig løs fra hende.

Iago.

See, der kommer hun.

(Bianca kommer.)

Cassio.

Det er en Bildkat, i Sandhed, ret en Desmerkat. Hvad er Jeres Mening med saaledes at gaae paa Jagt efter mig?

Bianca.

Gid Djævelen og hans Oldemoder gaae paa Jagt efter Jer! Hvad mener I med det Lommeterklæde I gav mig nylig? Jeg var en godtroende Nar, at jeg tog det. Jeg skulde aftegne det hele Monster? Jo, det er meget sandsynligt at I skulde finde saadan et Stykke i Eders Kammer, uden at vide hvem der efterlod det! Det er en Gave fra en eller anden Tærne, og jeg skulde aftegne det? Der — giv det til Eders Kjæreste; hvorfra I end har det, vil jeg ikke tage Monster deraf.

Cassio.

Hvad nu, min smukke Bianca? Hvad nu?

Othello (affides.)

Bed Himlen, er det ikke mit Tørklæde!

Bianca.

Dersom I vil komme og spise til Aften hos mig, kan I; dersom I ikke vil, saa kom naar I synes.

(gaaer.)

Iago.

Efter hende! Efter hende!

Cassio.

Jeg faaer vel, ellers vil hun skjælde hele Gaden igjennem.

Iago.

Spiser I der i Aften?

Cassio.

Jeg troer, ja.

Iago.

Maaskee jeg skal møde Jer der; thi jeg vilde gjerne tale med Eder.

Cassio.

Jeg beder Jer, kom; vil I?

Iago.

Ja, farvel.

(Cassio gaaer.)

Othello.

Hvorledes skal jeg dræbe ham, Iago?

Iago.

Saae I hvorledes han lo af sin Skjændselsgjerning?

Othello.

O, Iago!

Iago.

Og saae I Commetørflædet?

Othello.

Var det mit?

Iago.

Eders, paa min Ære; I saae hvad Priis han sætter paa den bedaarede Qvinde, Eders Hustru! Hun gav det til ham og han har givet det til sin Skjoge.

Othello.

O, gid jeg kunde dræbe ham i nu samfulde Mar! — En smuk Qvinde! en yndig Qvinde! en om Qvinde!

Iago.

Nei, det maa I forglemme.

Othello.

Ja, lad hende døe og raadne og blive fordømt endnu i Asten; hun skal ikke leve! Nei, mit Hjerte er blevet til Steen; naar jeg slaaer derpaa, saarer det min Haand. — O! Verden eiede ingen elskværdigere Skabning; hun kunde ligge ved en Keisers Side, og byde over ham.

Iago.

Det er i Altide nu.

Othello.

Gud fordømme hende! Jeg siger kun hvad hun er: — Saa færdig ved Naalen. — Musik forstaaer hun fortræffeligt. O, hun kunde synge Bildheden ud af en Bjørn! Af en saa høi, saa henrivende Mand! —

Iago.

Saa meget desværre.

Othello.

Ja, tusinde og tusinde Gange — og dog af saa mildt og søieligt Gemyt!

Iago.

Kun altfor søieligt.

Othello.

Ja det er vist; men dog er det Skade, Iago! O Iago, det er Skade, Iago!

Iago.

Dersom J er saa forgabet i hendes Ugudelighed, saa giv hende Fribrev paa at synde; thi dersom det ei rører Jer, kommer det Ingen ved.

Othello.

Jeg vil sønderrive hende. — Alt gjøre mig til Ganrei!

Iago.

Det er slet gjort af hende.

Othello.

Med min egen Officier!

Iago.

Det er endnu værre.

Othello.

Skaf mig noget Gift i Asten, Iago; jeg vil ikke tale med hende, at hendes Skjønhed ikke skal forandre min Beslutning. — I Asten, Iago.

Iago.

Brug ikke Gift, qvæl hende i hendes Seng; i den samme Seng som hun har besmittet.

Othello.

Godt, godt, det er retfærdigt, meget godt.

Iago.

Hvad Cassio angaaer, lad mig om det; I skal høre fra mig ved Midnat.

(En Trompet høres.)

Othello.

Fortræffeligt. — Hvad melder vel Trompeten?

Iago.

Bist fra Benedig. — — Det er Lodovico, fra Hertugen, og sec, Jer Hustru med ham.

(Lodovico, Desdemona og Følge komme.)

Lodovico.

Hil Eder, General!

Othello.

Velkommen, Herre.

Lodovico.

Benedigs Hertug og Senat Jer hilse.

(Giver ham en Paffe.)

Othello.

Jeg kysjer dette deres Villies Redskab.

(aabner Paffen og læser.)

Desdemona.

Hvad Nyt, min gode Fætter Lodovico?

Iago.

Signor, det glæder mig at see Jer vel;
til Cypern vær velkommen!

Lodovico.

Hav Tak. Hvor gaaer det Lieutenant Cassio?

Iago.

Han lever.

Desdemona.

Der er imellem ham og min Othello
en Misforstaaelse, som I skal jevne.

Othello.

Er I saa vis derpaa?

Desdemona.

Min elskte Husbond?

Othello.

I det undlade ikke, som I vil — —

Lodovico.

Han kaldte ei; han læser sine Breve.

Er mellem Cassio og Din Husbond Brud?

Desdemona.

Et høist uheldigt, og jeg vilde ønske
dem snart forligte, da jeg agter Cassio.

Othello.

Ild og Svovl!

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Er I flog?

Desdemona.

Hvad, er han vred?

Lodovico.

Vist Brevet harmer ham;
jeg troer, det er Befaling at gaac hjem,
og at indsatte Cassio i sit Sted.

Desdemona.

Det glæder mig.

Othello.

Nei virkelig?

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Det glæder mig, at see Dig rasende.

Desdemona.

Hvorledes, min Othello?

Othello.

Djævel!

(slaaer hende.)

Desdemona.

Det har jeg ei fortjent.

Lodovico.

Min General,

det i Venedig ei vil blive troet,
om jeg end svor paa at jeg havde seet det.
Det er formeget, gjør det godt; hun græder.

Othello.

O Djævel, Djævel! Ifald Jorden kunde
ved Qvindegraad besvangres: hver en Taare,
hun falde lod, en Krokodille blev.
Bort fra mit Syn.

Desdemona.

Hvis jeg fortørner Eder,
da vil jeg gaac.

(vil gaac.)

Rodovico.

J. Sandhed meget lydig —
Jeg beder Jer, kald hende atter hid.

Othello.

Min Frue —

Desdemona.

Husbond?

Othello.

Nu, hvad vil J hende?

Rodovico.

Hvem, jeg, min General?

Othello.

J ønskede jo,

jeg skulde kalde hende hid tilbage.

Hun komme kan, og komme, gaae igjen,
og komme atter, hun kan græde — græde;

og hun er lydig, siger jeg, ret lydig,

ja meget lydig; — græd J kun, græd fort!

— Hvad dette angaaer. — O Forstillelse! —

Jeg Hjembud faaet har. — Gaa J Jer Bei,

J seer mig snart — Befalingen jeg lyder,

og reiser til Venedig. — Bort herfra!

(Desdemona gaaer.)

Min Plads skal Cassio have — Hør! — i Alsten

jeg beder Jer, vi spise maac tilfammen.

Velkommen her til Cypern. — Bukke, Alber!

(gaaer.)

Rodovico.

Er det hin ædle Mohr, hvem vort Senat
kun nævner: Alt i Alt? Er det hin Mand,
som Videnskab ei naaer? Sin rene Dyd,
Tilsældets Skud og Farens hvassse Pæl
kan hverken streife eller gjennemføre?

Jago.

Han er forandret.

Rodovico.

Er hans Hjerne sikker?

Jago.

Det som han er, det er han; dog jeg tier.
Gid han kun var — hvis han ei er det meer —
det som han burde være!

Rodovico.

Slaae sin Hustru!

Jago.

I Sandhed, det er Uret; dog jeg ønsker
at dette var det Værste.

Rodovico..

Skeer det ofte?

Maaskee har Brevet virket paa hans Blod,
og frembragt denne Brede?

Jago.

Alf, desværre! — —

Det er ei ret af mig, at tale om
hvad jeg har hørt og seet. Algt paa ham selv;
I af hans Færd vil lære ham at kjende,
og jeg mit Ord kan spare. Følg ham kun,
og mærk hvorledes han fremdeles handler.

Rodovico.

Det gjør mig ondt at jeg tog af ham feil.

Anden Scene.

(Et Bærelse paa Borgen.)

Othello og Emilie.

Othello.

I har da Intet seet?

Emilie.

Og Intet hørt, og ei Formodning havt.

Dthello.

J hende dog og Cassio saae tilsammen.

Emilie.

Da saae jeg intet Ondt, da hørte jeg
hvert Ord, hver Stavelse som de gav Lyd.

Dthello.

Hvordan? De hvistted ei?

Emilie.

Nei aldrig, Herre.

Dthello.

Ei sendte Jer af Stuen ud?

Emilie.

Nei, aldrig.

Dthello.

At hente Biste, Maske, Handsker eller sligt?

Emilie.

Nei aldrig, nei.

Dthello.

Det var besynderligt.

Emilie.

Jeg vædde tør mit Liv, hun er Jer tro,

isald J anden Tanke nærer, da

fast den hørt, thi den bedrager Hjertet.

Hvis nogen Skurk har forebragt Jer dette,

da lønne Himlen ham med Slangens Dom!

Hvis hun ei ærlig er, og kyndst og tro,

er ingen Mand lykkelig; renest Kvinde

sort som Bagvaskelsen.

Dthello.

Bed hende komme.

(Emilie gaaer.)

Hun taler nok; dog hvem kan fæste Lid
til saadan Koblerske; det er en listig Skjoge,
til Løndoms Synder er hun Raas og Møgle;
dog knæler hun og beder, jeg har seet det.

(Emilie kommer tilbage med Desdemona.)

Desdemona.

Hvad er Jer Billie, Herre?

Othello.

Kom, Due, kom.

Desdemona.

Sig Ederø Onske.

Othello.

Lad mig see Jert Die;
see i mit Ansigt.

Desdemona.

Hvilken rædsom Grille!

Othello (til Emilie.)

Fort, gaa til Jer sædvanlige Forretning;
Lad Elskerne alene, og luk Døren;
høst hestigt og raab: Hun, hvis Nogen kommer.
Nu til Din Gjerning, til Din Gjerning, skynd Dig!

(Emilie gaaer.)

Desdemona.

Paa mine Knæ; sig, hvad betyder dette?
Vel fatter Breden jeg i Ederø Ord;
men Ordet ei.

Othello.

Ha! Hvad er Du?

Desdemona.

Din Hustru,
Din troe, Din skyldfri Hustru, elskte Husbond.

Othello.

Kom, sværg derpaa, fordom Dig selv; at ei,

— da dog Du ligner en af Himlens Engle —
 selv Djæble frygte for at gribe Dig;
 forsværg Dig derfor dobbelt — Du er tro.

Desdemonna.

Det Himlen veed, jeg er.

Othello.

Nei, Himlen veed, at Du er falsk som Helved.

Desdemonna.

For hvem? Mod hvem? Hvorledes er jeg falsk?

Othello.

O, Desdemonna! — Bort, for evig bort!

Desdemonna.

O, tunge Vanhelds Dag! Hvi græder J?

Othello, er jeg Skyld i disse Taarer?

Maaskee formoder J, min Fader er

det Rødskab hvorved J er kaldt tilbage.

Læg Broden ei paa mig. Hvis J har tabt ham,
 har ogsaa jeg.

Othello.

O var det Himlens Villie,
 at prøve mig med Sorg, og lade regne
 ned paa mit nøgne Hoved Skam og Skjændsel;
 i Fattigdom nedstyrte mig til Læben,
 og fængsle mig med mine bedste Haab:
 jeg skulde finde i en Krog af Hjertet
 en Draabe Taalmod. Men at gøre mig
 til et Skambillede for Tidens Haan,
 at pege paa med stiv og fremraft Finger, —
 O! O!

dog endnu har jeg det; vel, meget vel;
 men der — der hvor mit Haab til Hjertet flæbed,
 men Kilden her, hvorfra mit Liv udstømmed,
 at see den stoppes nu og brat tilintetgjøres,

hvad eller vorde til et Ynglested
for Tuder og for Dgler. — Sku hist hen!
Cheruben Taalmod med sin Rosenlæbe,
den griner sælt som Helved.

Deßdemon a.

 Wdle Husbond,
jeg haaber dog, I mig formoder tro.

Othello.

Viig Sommerfluer i en Slagterbod,
som selv i Fødslen avle. O Du Ufrud,
saa elskelig, af Lugt saa sød, at Du
bedaarer Sandserne. Gid Du var aldrig fød!

Deßdemon a.

Hvad Feiltrin har jeg ubevidst begaaet?

Othello.

Var dette skjønne, rene Blad kun til
at skrive Skjæge paa? — Hvad Du begif!
Begif! O Du Indviede i Utugt! —
Da mine Kinder bleve Smedebælge,
som brændte Sædelighed op til Aske,
naar jeg Din Daad udtalte. Hvad Du begif!
Sig Himlen slører mørk, sig Maanen skjuler,
den faade Vind, som kysser hvad den møder,
er døsset ned i Jordens dybe Hvalving
og vil ei høre det. Hvad Du begif!
Trolose!

Deßdemon a.

Bed Gud, I gør mig uret.

Othello.

Ei troløs?

Deßdemon a.

 Nei, saasandt jeg er en Christen;
Hvis, for min Husbond at bevare mig

for hver-foragtelig, ureen Berøren
er — ei at være skyldig, er jeg skyldfri.

Othello.

Hvad, ei en Skjoge?

Desdemona.

Nei, saavist jeg venter
at vorde salig. Nei.

Othello.

See, er det muligt?

Jeg tog Jer for hin Tærne fra Venedig,
som ægtede Othello.

(Emilie kommer.)

Her, I Qvinde,
som har det Embed, modsat Hellig Peters,
at vogte Helved=Porten; I, ja, I! —
Vi enig er — tag Lønnen for Jer Møie;
jeg beder Jer, drei Røglen. — Holder Raad.

(gaaer.)

Emilie.

Alf hvad betyder det? — Min elskte Frue,
hvor gaaer det Jer?

Desdemona.

Jeg drømmer halv, i Sandhed.

Emilie.

Sig mig, hvad er paa Færde med min Herre?

Desdemona.

Med hvem?

Emilie.

Ei, Frue, med min Herre!

Desdemona.

Og hvem er han?

Emilie.

Han, som er ogsaa Ederø.

Desdemon a.

Jeg ingen har; tal ei til mig, Emilie;
jeg kan ei græde, har dog intet Svar
undtagen gjennem Taarer. — Hør i Alsten,
læg mine Brudelagener paa Sengen, —
Mind det — kald Iago hid.

Emilie.

O hvor forandret!

(gaaer.)

Desdemon a.

Han uden Grund mig neppe saa behandlet; —
men hvad har jeg da gjort, som hæfte kan
hans Tanke til saa rædselsfuld Ugjerning?

(Emilie kommer med Iago.)

Iago.

Hvad er Jert Dnske, Frue, hvordan gaaer det?

Desdemon a.

Jeg veed det ei; naar Barn bli'er underviste,
skeer det med søielig Sagtmodighed,
saa burde jeg behandles: thi for vist,
jeg er kun Barn endnu ved haarde Ord.

Iago.

Hvad er paa Værde?

Emilie.

Han har skjældet hende;
brugt Navn saa haanligt, saa foragteligt,
som intet skyldfrit Hjerte kan udholde.

Desdemon a.

Iago, er jeg det Ord?

Iago.

Siig, hvilket Ord?

Desdemon a.

Det som hun sagde at min Husbond gav mig.

Emilie.

En Skjæge, sagde han. I Drukkenskab
en Betler kan ei bruge slikt et Udtryk.

Jago.

Hvorfor har han det gjort?

Desdemonia.

Det veed jeg ei;
men jeg er sikker paa, jeg er det ei.

Jago.

O græd ei, græd ei, Gud forbarne sig!

Emilie.

Har hun forsmaaet saa mange ædle Tilbud,
forladt sin Fader, Fædreland og Venner; —
og nævnes slikt. O, det til Graad kan bringe.

Desdemonia.

Det er min Skjæbne.

Jago.

Skjænd paa ham derfor!
hvor kom han paa det Indfald?

Desdemonia.

Himlen veed det.

Emilie.

Hæng mig, hvis ei en nederdrægtig Slave,
en sledsk, bedragerisk og hykkelsk Røver,
en uæsel Skurk, for at indsmigre sig,
har saadan fræk Bagvaskelse udruget.

Jago.

Hy! Sliq en Mand ei findes. Hy! umuligt.

Desdemonia.

O hvis der er, da Himlen ham tilgive!

Emilie.

En Strikke for ham! Helved gnave ham!

Hvi skjælde hende? Hvem er hendes Selskab?
 Hvad Sted? hvad Tid og hvad Sandsynlighed?
 af nedrig Slynge! Mohren er forloffet.
 Bring, Himmel, slige Niddinger for Dagen,
 og giv hver ærlig Mand i Haand en Svøbe,
 lad Skurken pidskes nogen gjennem Verden
 fra Østen indtil Vesten!

Jago.

Raab ei saa.

Emilie.

Skam over ham! En saadan Karl det var,
 som vendte ud og ind paa Eders Sands,
 da I mistænkte mig for Mohrens Elskov.

Jago.

Du er en Daare; gaa!

Desdemonia.

Hør, gode Jago,

hvorledes skal jeg atter vinde ham?
 Gaa til ham, Ven. Ved Himlens klare Lys,
 jeg kjender ei min Feil. Her knæler jeg:
 Hvis mod hans Kjærlighed min Billie synded
 i Tanker eller Ord, hvad eller Gjerning,
 hvis mine Dine, Dren, nogen Sands
 har ved en fremmed Skikkelse sig frydet;
 hvis jeg ei elsked ham, og elsker end,
 og stedse vil ham elske høit og helligt,
 — skjøndt som en Tiggerqvinde jeg forskydes —
 da bort al Trøst. Hans Koldfind meget kan,
 ja, den kan dræbe mig; men aldrig plette
 min Kjærlighed. Jeg kan ei sige: Skjøge;
 jeg affkyer det; dog nu jeg nævner det;
 men Daaden, hvorved Titelen fortjenes,
 dertil kan Verdens Alt ei bringe mig.

Jago.

Taalmodighed, thi det er kun hans Lune;
da Statens Sager ere ham imod,
saa skjænder han paa Jer.

Desdemona.

Gid det var saa.

Jago.

Det er saaledes, tro mig paa mit Ord.

(Lyd af Trompeter.)

Trompeten nu til Aftenbordet kalder,
forsamlet er Benedigs Sendinge;
gaae ind og græd ei meer; Alt bliver godt.
(Desdemona og Emilie gaae. Roderigo kommer.)
Nu Roderigo.

Roderigo.

Jeg finder at J ikke handler redeligt imod mig.

Jago.

Hvori bestaaer det?

Roderigo.

J blænder mig hver Dag med nye Planer, Jago; og bortsjerner snarere enhver Leilighed fra mig, end skaffer mit Haab den mindste Fordeel. Jeg vil, i Sandhed, ei længere taale det; heller ikke er jeg enig med mig selv om jeg vil lade fredelig passere Alt hvad jeg som en Daare har lidt.

Jago.

Vil J høre mig, Roderigo?

Roderigo.

Jeg har hørt for meget; thi Eders Ord og Handlinger stemme ikke med hverandre.

Jago.

J beskylder mig ubillig.

Roderigo.

Intet uden Sandhed. Jeg har forødt min hele Formue. De Juveler I har faaet af mig, for at give Desdemona, vare tilstræffelige til at forføre en Kone. — I har fortalt mig, at hun har modtaget dem, og givet mig Haab om en hurtig Bønhørelse; men den udebliver.

Iago.

Vel; videre; meget vel.

Roderigo.

Meget vel! Videre! Jeg kan ei videre, Mand, heller ikke er det meget vel; ved min Ære, jeg siger, det er meget nedrigt, og jeg begynder at troe I gjør Nar af mig.

Iago.

Meget vel.

Roderigo.

Jeg siger Jer jo, det er ikke meget vel. Jeg vil selv skaffe mig Bekjendtskab med Desdemona. Der-
som hun vil give mig Juvelerne tilbage, vil jeg op-
give mine Efterstræbelser og fortryde min ulovlige Paa-
trængenhed; hvis ikke, saa vær vis paa, at jeg vil søge
Gyldestgjørelse hos Jer.

Iago.

Har I udtalt?

Roderigo.

Ja, og jeg har intet talt, uden hvad jeg har i
Sinde at iværksætte.

Iago.

Vel, nu seer jeg der er Kraft i Dig, og fra
dette Dieblis faaer jeg en bedre Mening om Dig,
end jeg havde tilforn. Giv mig Din Haand, Rode-
rigo, Du har med Rette mistænkt mig, og dog paa-
staaer jeg at have behandlet Dig ærligt.

Roderigo.

Det har ikke viist sig endnu.

Iago.

Jeg tilstaaer, i Sandhed, at det ikke har viist sig endnu, og Eders Mistanke er ikke uden Bid og Skarpsindighed. Men Roderigo, dersom der virkelig stikker det i Dig, som jeg nu har større Grund til at formode end tilforn — jeg mener: Beslutning, Mod og Tapperhed — saa viis det i Nat: dersom Du den følgende ikke nyder Desdemona, saa tag mig fra denne Verden som en Falskner, og opfind nye Midler til at skaffe mig af Dage.

Roderigo.

Godt, hvad er, det? Lader det sig forstaae og udføre.

Iago.

Der er kommen udtrykkelig Befaling fra Venedig, at Cassio skal have Othellos Post.

Roderigo.

Er det sandt? saa vende vel Othello og Desdemona tilbage igjen til Venedig.

Iago.

Nei, han gaaer til Mauritanien og tager den skjenne Desdemona med sig, hvis han ikke bliver opholdt her ved et eller andet Tilfælde, og Intet kan være mere afgjørende, end at skaffe Cassio bort.

Roderigo.

Hvad mener I med at skaffe ham bort?

Iago.

At gjøre ham uduelig til Othellos Post; at slaae Hjernen ud af Hovedet paa ham.

Roderigo.

Og det vil I have mig til at gjøre?

Jago.

Ja, dersom J har Mod til at skaffe Jer selv Fordeel og Ret. Han spiser i Aften hos en Skjone, og der møder jeg ham — han veed endnu intet af sin ærefulde Forfremmelse; dersom J vil passe paa ham, naar han gaaer derfra, (jeg skal besørge, at det bliver imellem Tolv og Fiet,) saa kan J expedere ham i Mag. Jeg skal være i Nærheden for at understøtte Jert Ansald, og han skal falde imellem os. Staa nu ikke der saa forundret, kom og gaa med mig. Jeg vil gjøre Jer Nødvendigheden af hans Død saa indlysende, at J skal finde Jer forpligtet til selv at dræbe ham. Det er alt Aften, og Natten stunder til. — Kom.

Roderigo.

For dette maa jeg høre flere Grunde.

Jago.

Og J skal blive tilfredsstillet.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Et andet Bærelse paa Borgen.

Othello. Lodovico. Desdemona. Emilie
og Følge.

Lodovico.

Jeg beder Jer, naadige Herre, gjør Jer ikke videre Uvilighed.

Othello.

Tilgiv mig, det gjør mig godt at spadserere.

Lodovico.

God Nat, min Frue, jeg takker Ederes Naade.

Desdemona.

J har været os særdeles velkommen.

Othello.

Naar I behager Herre! — O! Desdemona!

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Gaa til Sengs øieblikkelig, jeg kommer snart tilbage. Vær alene; see til, det skeer.

Desdemona.

Det skal jeg, min Husbond.

(Othello, Lodovico og Følge gaae.)

Emilie..

Han synes mildere end før. Hvor gaar det?

Desdemona.

Han sagde, at han kom tilbage strax, og han befalte mig at gaae til Sengs, og ene vente ham.

Emilie.

Hvorledes? Ene!

Desdemona.

Saa vil han det, og derfor, min Emilie, giv mig mit Nattoi hid og saa lev vel; nu bør vi Intet, som misghager ham.

Emilie.

Jeg vilde at I aldrig havde seet ham!

Desdemona.

Saa vil jeg ei; jeg elsker ham saa høit, at selv hans Haan, hans Skjænd, hans Pandes Rynker, — tag Maalene af mig — har noget yndigt.

Emilie.

De Lagener, I bad mig, har jeg lagt paa Eders Seng.

Desdemona.

Nu er det ligegyldigt.

O Naadens Gud! Du gav os svage Hjerter! —

(til Emilie.)

Derjom jeg døer før Du, indsvøb mig da
i et af disse Lagener.

Emilie.

Hvilken Tale!

Desdemona.

Min Moders Pige, som hed Barbara,
hun elsked høit, og Elskeren blev troløs;
Om Grædepilen havde hun en Sang,
skøndt gammel, den udtrykte hendes Skjebne,
hun sang den, da hun døde. Den i Alften
for min Grindring svæver. Bort dermed,
jeg vil ei være forrigsfuld og synge
som stakkels Barbara. Jeg beder, skynd Dig!

Emilie.

Skal jeg da hente Eders Mattoi hid.

Desdemona.

Nei bliv, og tag mig disse Naale bort. —
Den Lodovico er en vakker Mand.

Emilie.

Ja, meget smuk.

Desdemona.

Og taler kraftfuldt for sig.

Emilie.

Jeg kjender en Dame i Venedig, som gjerne
havde vandret barfodet til Palæstina, for et Tryk af
hans Bæber.

Desdemona (synger.)

„Maria hun sukked ved visnende Træ
„sang: Græder I grædende Pile!

„Med Haanden paa Brystet og Hov'det paa Knæ,

„sang: Græder I grædende Pile!

„Brat Strømmen bortrulled og mumlede Død;
Agt derpaa:

„sang: Græder I grædende Pile!

Skynd Dig! Skynd Dig! han kommer strax.

„Og Taaren, som nedrandt, i Bølgerne flød.

„De nynnede: flæt Krandsen af grædende Pile.

„Lad Ingen ham laste, hans Gaan er fortjent —

Nei, det kommer ikke endnu. — Hør! hvem er
det som banker?

Emilie.

Det er Binden.

Desdemon a.

„Jeg kaldte ham utroe, hvad svarte han mig?

„da rysted de grædende Pile,

„Jeg elsked Dig eengang, nu er det forbi — —
Saa — gaa Din Vej; god Nat. Mit Dje værker,
det tyder Taarer, troer jeg.

Emilie.

Tal ei saa.

Desdemon a.

Det har jeg hørt. O Mænd! O disse Mænd!
Siig paa Samvittighed, Emilie, hør troer Du,
at der er Qvinder, som saa grovelig
fornærme deres Mænd?

Emilie.

Ja, sikkerlig.

Desdemon a.

Vil Du begaae sliig Daad for hele Verden?

Emilie.

Nu, vilde I ei?

Deſdemon a.

Nei, ved Himlens Lyſ.

Emilie.

Ei heller vilde jeg ved Himlens Lyſ,
thi det var nok ſaa godt i Mørke.

Deſdemon a.

Vil, for al Verden, Du begaae ſlig Daad?

Emilie.

Stor, meget ſtor er Verden, og det var
en Priis uhyre for en ringe Feil.

Deſdemon a.

For Hvor troer jeg dog, Du det ei gjorde.

Emilie.

J Sandhed, jeg troer jo; ſaa gjorde jeg det
ugjort, naar det var gjort. Ikke for en Ring, heller
ikke for nogle Allen Kniplinger, ikke for Kjoler, Skjor-
ter eller for Kapper eller for ſlige Smaating; men for
den hele Verden — Hvem vilde ei gjøre ſin Huſbond
til Hanrei for at gjøre ham til Monark? Jeg vilde
vove Skjersilden derfor.

Deſdemon a.

Nei aldrig, Emilie, vilde jeg gjøre en ſaadan
Uret for den hele Verden.

Emilie.

Hvorfor ikke? Det er kun en Uret i Verden, og
da J har Verden for Ederſ Møie, er det en Uret i
Ederſ egen Verden, hvilken J hurtig kan gjøre til
Ret igjen.

Deſdemon a.

Jeg kan ei troe der findes ſlig en Kvinde.

Emilie.

O! jo, et heelt Duſin, og end i Tilgift
ſaa mange, at de kan befolke Verden;

men jeg har altid troet det Mandens Feil
 naar Qvinden falder. Naar han sin Pligt forsummer
 og ødler med sin Elskov andensteds,
 hvad eller med Skinsyge plager os,
 og holder os som Fange, ja vel slaaer os;
 saa har vi ogsaa Galde; endstjondt bløde,
 vi kunne herne os. Lad Manden vide,
 at ogsaa Liv har Sands, kan see og lugte,
 og Gane har, saavel for Suurt som Sød,
 netop som han. Nu, hvad er da hans Grund,
 naar han for Andre vexler os? Kun Spøg?
 Saaledes er det; virker Lidenstaben?
 Jeg tænker, ja; vildledes han af Svaghed?
 — Ja sikkert! — Nu, har vi ei Lidenstaben
 og Lyst til Spøg og Svaghed, som en Mand?
 Betænk, Mænd, hvad I Jer selv bereder:
 Kun Eders Feil til samme Feil os leder.

Desdemon a.

God Nat, god Nat. Gid Himlens Gud mig lære,
 at drage Godt af Ondt og Had ei nære!

Femte Akt.

Første Scene.

En Gade.

Iago og Roderigo.

Iago.

Træd hid bag denne Muur, han kommer strax;
 bær blottet Din Rapier og brug den tappert;

Nu flink, frygt ei; jeg bliver i Din Nærhed,
tænk paa, det hæver eller styrter os;
thi hold ved Din Beslutning mandig fast.

Roderigo.

Bliv nær hos mig, jeg lettelig kan feile.

Iago.

Ja, ganske tæt; vær tapper, tag Dit Sværd!

(gaaer lidt tilside.)

Roderigo.

Jeg seer ei Nytten flart af denne Handling,
men har han stærke Grunde givet mig —
dog hvad — kom frem mit Sværd; han døe!

(gaaer bag Muren.)

Iago (kommer frem.).

Den unge Byld jeg gned saa nu det værker,
han bliver vred. Nu, om han dræber Cassio,
om Cassio myrder ham, om begge falde, —
Alt kommer mig paa Et. Lever Roderigo,
saa fordrer han Erstatning for det Guld
og de Juveler jeg fraraned ham
som Skjænk til Desdemona;
Det gaaer ei an. Hvis Cassio hytter sig,
fornærmer han mig daglig med sin Skjønhed,
som mig gør grim; desuden kunde Mohren
forraade mig til ham; derved er Fare;
Nei, han maa døe; men tys, jeg troer han kommer.

Roderigo.

Hans Gang jeg kjender — Ridding, Du skal døe!

(løber frem og anfalder Cassio.)

(Cassio kommer frem.)

Cassio.

Det Stød min Bane sandelig var blevet,

hvis ei min Kjortel havde staaet sin Prøve,
nu vil jeg Din forsøge.

(trækker og saarer Roderigo.)

Roderigo.

Jeg er dødsens!

(Jago lister sig frem fra sit Baghold, saarer Cassio i Halsen og forsvinder.)

Cassio.

Jeg er lemlæstet; Holla, Mord! Holla!

(falder.)

(Othello kommer frem i Baggrunden.)

Othello.

Cassios Stemme: — Jago holder Ord.

Roderigo.

Bee mig, jeg er en Skurk.

Othello.

Lys det er rigtigt.

Cassio.

Hjelp, Hjelp! Lys! en Læge!

Othello.

Ja, det er ham. O brave, tappre Jago,
hvor varmt for Vennens Uret føler Du!

Du lærer mig: — Min Glut, Din Elsker faldt,

Din Skjæbne haster. Ha! jeg kommer, Utro!

Dit Billed af mit Hjerte skal udslættes,

og Syndens Seng med syndigt Blod beplettes.

(Othello gaaer.)

(Rodovico og Gratiano i nogen Afstand.)

Cassio.

Ei Bagt? Ei Nogen gaaer forbi? Mord! Mord!

Gratiano.

En Udaad er begaaet, det Skrig er rædsomt.

Cassio.

O, Hjælp!

Lodovico.

Lys!

Roderigo.

O, ryggesløse Skurk!

Lodovico.

Fra trende Steder Skrig. Mørk Natten er,
maaskee forstille Raab; det er usikkert
didhen at nærme os foruden Bistand.

Roderigo.

Hvis Ingen kommer, bløder jeg tildødt.

(Jago kommer med Lys.)

Lodovico.

Hør!

Gratiano.

Der kommer afslædt En med Lys og Baaben.

Jago.

Hvem der? Hvad Larm er her? Hvo raaber Mord?

Lodovico.

Det veed vi ei.

Jago.

Har I ei Raabet hørt?

Cassio.

For Himlens Skyld, hid — hjælp mig.

Jago.

Hvad er dette?

Gratiano.

Jeg sikkert troer det er Othellos Jændrik.

Lodovico.

Ja det er ham, en tapper, dygtig Karl.

Jago.

Hvem er da I, som raaber saa fortvivlet?

Cassio.

O, Iago? jeg lemlestet er af Skurke;
kom hid, og ræk mig Hjælp.

Iago.

Hvorledes? Lieutenant!
hvor er de Slynkler som har dette gjort?

Cassio.

Jeg troer at en af dem er endnu nær,
og kan ei komme bort.

Iago.

O, Helved=Skurke!

(til Lodovico og Gratiano.)

Hvem ere I? kom hid og bringer Hjælp.

Roderigo.

O hjælp mig, hjælp!

Cassio.

Her, der er een af dem.

Iago.

Du morderiske Slave, o Du Nidding!

(Iago stikker Roderigo.)

Roderigo.

Fordømte Iago! Blodhund, O! o!

Iago.

I Mørke, Mord! Hvor ere de Blodthve? —

Hvor stille her i Byen! — Holla, Mord!

Hvem ere I der? Venner eller Fjender?

Lodovico.

Dom os som I os finder.

Iago.

Signor Lodovico?

Lodovico.

Just ham. —

Jago.
Tilgiv! — Her ligger Cassio saaret
af Boldsmand.

Gratiano.
Cassio?

Jago.
Hvor gaar det, Broder?
Cassio.
Mit Been er saaret haardt.

Jago.
Det Gud forbyde!
Bring Lys! jeg med min Skjorte ham forbinder.
(Bianca kommer.)

Bianca.
Hvad er paa Jærde? Hvem var det som skreg?

Jago.
Hvem det var som skreg?

Bianca.
Min kjære Cassio, o min elskte Cassio,
O Cassio! Cassio! Cassio!

Jago.
Du offentlige Skjoge! (til Cassio.) Gjetter I,
hvem det kan være, som har Jer lemlæstet?

Cassio.
Nei.

Gratiano.
Det smerter mig at finde Jer saaledes;
jeg har Jer søgt.

Jago.
Laan mig et Strømpebaand;
En Stol for lempelig ham bort at bære.

Bianca.
Ak, Ak, han svimler; Cassio! Cassio! Cassio!

Iago.

J Herrer, jeg det Alffum hist formoder,
at have Deel i denne Skjændighed. —
Taalmodighed en Stund, min gode Cassio —
Laan mig et Pys. — Mon vi det Ansigt kjende?
Min Ven, min kjære Landsmand Roderigo,
dog nei, af jo; — o Himmel, Roderigo.

Gratiano.

Hvad? fra Venedig?

Iago.

Just ham, og har J kjendt ham?

Gratiano.

Kjendt ham? Sikker.

Iago.

Signor Gratiano? D tilgiv mig;
Aarsagen hvi jeg Eder kjendte ei,
var disse fæle Dptrin.

Gratiano.

Det glæder mig at see Jer.

Iago.

Hvor gaaer det Cassio? o, en Stol, en Stol!

Gratiano.

Roderigo!

Iago.

Ja det er ham. — D det var herligt, — Stolen: —
(en Stol bringes.)

nu bære Nogle ham forsigtig bort;
jeg Lægen hente vil.

(til Bianca.) Men Gonsfru, J
kan spare Moien. — Cassio, denne Dræbte,
han var min Ven, hvad var imellem Eder?

Cassio.

J Verden intet; jeg ham kjendte ei.

Jago (til Bianca.)

Hvi er I bleg? — O, bær ham bort fra Luften?

(Cassio og Roderigo bæres bort.)

I Herrer bliv. — Men hvi saa bleg, min Gomsfru? —

Seer I Forsærdelsen i hendes Dø; —

Ja dette Stirre-Blik betyder Noget: —

Jeg beder Jer, læg Mærke vel til hende;

Seer I det ei? Samvittigheden taler,

skjøndt Tungen, lam, alt mistet har sin Kraft. —

(Emilie kommer.)

Emilie.

Hvad er paa Færde? Hvad er hændet, Mand?

Jago.

Her Cassio blev i Mørket af Rodrigo
og Mogle, som bortflygted, overfaldet,
han saaret er, og Roderigo død.

Emilie.

Åk, åk! den stakkels Mand, den gode Cassio!

Jago.

Det er Skjorlevnets Frugt. — Hor, gaa Emilie,
spørg Cassio hvor han har i Aften spist —
(til Bianca) Hvi zitterer I derved?

Bianca.

Han var hos mig; men derved ei jeg zitterer.

Jago.

Ja, var han det? jeg byder Eder: følg mig. —

Emilie.

Be over Dig, Du Skjæge.

Bianca.

Ingen Skjæge,

mit Levnet er, skjøndt I beskylder mig,
som Eders, ubeplettet.

Emilie.

Hvad? Som mit!

Jago.

Kom, lader os see Cassio forbunden. —
Følg, Jomfru, med, snart skal Jer Tunge løses.
Løb snelt, Emilie, til Generalen
og til hans True, meld hvad hændet er. —
Jeg beder, skal vi gaae?

(affides.)

J denne Nat,
jeg enten hæves eller styrter brat.

Anden Scene.

Et Sovestue. Desdemona sovende i Sengen. Et
Lys brænder. Othello kommer.

Othello.

Det stunder til — det stunder til — mit Hjerte —
lad mig ei nævne det, J kydske Stjerner!
Det stunder til. — Ei hendes Blod skal flyde,
ei ridses skal den Hud saa hvid som Snee,
saa fin som Remindets Alabaster.

(sætter sit Sværd fra sig.)

Dog maa hun døe, hun ellers Fleer bedrager.
Jeg slukker Lyset — derpaa — slukker Lyset:
Naar jeg Dig qvæler, o Du Glammestrale,
jeg kan gjengive Dig Dit fordums Skin,
hvis jeg det angrer. Men er Dit Lys udslukt,
o Du Naturens hyppeligste Bærf,
hvor finder jeg Prometheus's Blod da atter,
som Dig oplive kan. Er Rosen plukket,
saa kan jeg ei gjengive den sin Bærf,
den visne maa.

(kysker hende) Jeg vil paa Stilk den lugte, —

O Balsamduft! Du næsten Retsfærd frister,
 at bryde selv sit Sværd. Get — endnu eet —
 Bær saa, naar Du er død, og jeg Dig dræber,
 og siden elsker Dig. End eet — det sidste.
 Saa sødt og dog saa sorgfuldt. Jeg maa græde;
 men det er Rædsels-Taarer. Haarde Skjebne,
 at dræbe den man elsker. O hun vaagner.

Desdemona.

Hvem er der? min Othello?

Othello.

Desdemona.

Desdemona.

Vil nu min Huusbond gaae til Sengs?

Othello.

Har Desdemona læst sin Bon i Afsten?

Desdemona.

Ja, min Othello.

Othello.

Hvis nogen Brøde Du erindrer Dig,
 som ei ved Himlens Raade er forsonet,
 saa anraab strax derom.

Desdemona.

Af, min Gemal, hvad mener I?

Othello.

Nu, gør det, iil dermed; jeg gaaer tilside;
 jeg vil ei dræbe Dig uforberedt;
 Nei, Gud forbyde, at Din Sjæl jeg dræbte.

Desdemona.

Om Døden taler Du?

Othello.

Ja.

Desdemona.

Da, Gud i Himlen,
forbarm Dig over mig!

Othello.

Alf ganske Hjerte, Amen!

Desdemona.

Naar saa Du taler, vil Du mig ei dræbe?

Othello.

hm!

Desdemona.

Dog frygter jeg; thi Du er skrækkelig,
naar saa Dit Dje ruller. Hvorfor frygte,
jeg kjender ingen Brøde, dog jeg føler,
at jeg maa frygte.

Othello.

Tænk paa Dine Synder.

Desdemona.

Det er den Kjærlighed jeg til Dig bær.

Othello.

Derfor Du døer!

Desdemona.

O, det er unaturligt,
at straffe onnmest Kjærlighed med Døden.
Hvi gnaver Du Din Underlæbe saa?
Et blodigt Forsæt ryster stærkt Dit Indre,
og varsler ængsteligt; dog haaber jeg —
jeg haaber, at det mig ei rammer.

Othello.

Stille!

Desdemona.

Jeg tier; hvad er hændet?

Othello.

Det Tørklæde,

hvorpaa jeg satte Priis, som jeg Dig gav,
fik Cassio af Dig.

Deßdemon a.

Nei, ved mit Liv.

Send efter ham, og spørg ham.

Othello.

Gulde Sjæl,
vogt Dig for Meened, Du er paa Din Dødsjeng.

Deßdemon a.

Men ei for end at døe.

Othello.

Jo viebliklig;

derfor bekjend oprigtig Dine Synder;
om end med Ed hver Brøde Du benægted,
saa kan det ei den faste Bished ryste,
som knuger mig til Jorden. Du maa døe.

Deßdemon a.

Da Gud, hav Naade med mig!

Othello.

Amen! Amen!

Deßdemon a.

O, viis Du ogsaa Naade. Aldrig, aldrig
har jeg fortørnet Dig, ei elsket Cassio
med meer end søsterlig, af Himlen tilladt
Kjærlighed. Jeg gav ham aldrig Pant.

Othello.

Bed Himlen! i hans Haand jeg saae mit Klæde.
O falske Qvinde, Hjertet Du forstener;
Du tvinger mig at sende Dig fra Verden
som Synderinde, uden Bød og Anger.
Jeg Klædet saae.

Deßdemon a.

Saa har han fundet det;

jeg gav ham intet. — Lad ham blive kaldt
og sige Sandhed her.

Othello.

Han har bekjendt.

Desdemona.

Hvad, min Gemal?

Othello.

Alt han har Dmgang med Dig havt.

Desdemona.

Ulovlig.

Othello.

Ja.

Desdemona.

Det kan han aldrig sige.

Othello.

Nei, hans Mund er lukt. Den brave Jago
har derfor sørget.

Desdemona.

Ånelse, Du varsler!

Hvad? er han død?

Othello.

Hvis hvert hans Haar var Liv,
min Hevnelyst er hungrig efter alle.

Desdemona.

Åk, åk! han er forraadt, og jeg forloren.

Othello.

Utro! Du ham begræder for mit Die.

Desdemona.

Forfkyd mig, Herre, o, men dræb mig ei.

Othello.

Troløse, bort!

Desdemona.

Dræb mig i Morgen, und mig Liv i Aften.

Othello.

Hvis Du gjør Modstand —

Desdemona.

O, iffun en Time!

Othello.

Er det forbi, er Fristen unødvendig.

Desdemona.

Kun mens jeg beder.

Othello.

Nei, det er for sildig.

(han avæler hende.)

Emilie (udenfor.)

Min Herre, Herre, hør dog, Herre, Herre.

Othello.

Hvad Larm er det? Ei død? Ei ganske død?
Vel er jeg grusom, men ei ubarmhjertig;
jeg vil ei Du skal pines i Din Dødsfæmp; —
Saa, saa. —

Emilie (udenfor.)

Holla, min Herre, Herre!

Othello.

Hvem er der?

Emilie.

Åh, gode Herre, lad mig tale med Jer.

Othello.

Det er Emilie — Strax — Ha! hun er død! —
Hun vil fortælle mig om Cassios Drab;
stærk Larmen var. — Ei meer Bevægelse?
Som Graven stille. — Skal hun komme ind?
Jeg troer hun rører sig: Nei — Hvad er bedst?
Hun sikkerlig vil tale til min Hustru —
Hustru! Hustru! jeg har ingen Hustru —
O uudholdeligt! O Rædsels Time!

Nu burde Sol og Maane brat fordunkles
ved en uhyre stor Formørkelse,
og Jordens dybe Svalg af Rædsler gabe.

Emilie (udenfor.)

Jeg beder, Herre, lad mig tale med Jer.

Othello.

Jeg havde Dig forglemmt; kom ind, Emilie.
Tys, stille — Strax — Omhænget tæt jeg drager. —
Hvor er Du? Hvad er nu paa Færde?

(aabner Døren, Emilie træder ind.)

Emilie.

Et blodigt Mord er hændet, gode Herre.

Othello.

Hvad? nu?

Emilie.

Just nu.

Othello.

Da Skylden er i Maanen,
den nærmer Jorden sig meer end sædvanlig,
og har forrykket Menneskenes Hjerner.

Emilie.

Cassio har dræbt en ung Venetianer
kaldt Roderigo.

Othello.

Roderigo dræbt?

og Cassio dræbt?

Emilie.

Nei, Cassio er ei dræbt?

Othello.

Ei Cassio dræbt? Da er ei Drab i Moden,
og Hevnens bedste Streng skurre rædsomt.

Desdemona.

Ufskyldig, ja ufskyldig myrdet?

Emilie.

Al, hvilket Raab var dette?

Othello.

Dette! Hvilket?

Emilie.

O Himmel! Al det var min Trues Stemme.
Hjelp, Hjeip! min elskte True, tal igjen!
O fromme Desdemona, True, tal!

Desdemona.

Jeg dør en skyldfri Død.

Emilie.

Hvo har begaaet
den fule Daad?

Desdemona.

Ei Noget — jo, jeg selv;
Hils min Othello fra mig, o Farvel!

(dør.)

Othello.

Hvorledes er hun myrdet?

Emilie.

Al, hvem veed det?

Othello.

Hun sagde jo, at det var ikke mig.

Emilie.

Saa sagde hun, jeg bør ei Sandhed dølge.

Othello.

Hun som en Løgner foer til hede Helved,
jeg dræbte hende.

Emilie.

O hun var en Engel,
og Du den sorteste blandt lede Dævle.

Othello.

Hun vandred Lastens Bei, hun var en Skjæge.

Emilie.

Du lyver hende paa, Du er en Djævel.

Othello.

— Som Skum paa Vandet falsk.

Emilie.

Du flammende som Ild,
at sige hun var falsk; nei, himmelsk sandhed.

Othello.

Hun drev med Cassio Utugt; spørg Din Husbond.
Jeg var fordømt langt under Helveds Afgrund,
hvis uden skjellig og retfærdig Marsag
saa vidt jeg gangen var. Din Mand veed Alt.

Emilie.

Min Mand?

Othello.

Din Mand.

Emilie.

Alt hun sit Løfte brød?

Othello.

Med Cassio, ja. D var hun bleven tro;
om Himlen skænkede mig en anden Verden
af en fuldkommen ægte Chrysolit
dog jeg for denne ei bortbyttede hende.

Emilie.

Min Husbond?

Othello.

Ja, han sagde mig det først;
han er en ærlig Mand, han hader Slime,
som ved Utroskab flæber sig.

Emilie.

Min Husbond?

Othello.

Hvortil det Ekko, Kvinde? Ja, Din Husbond.

Emilie.

O Frue, List Din Kjærlighed har haanet.
Bestyldes hun for Falskhed af min Husbond?

Othello.

Din Husbond, Kvinde; fatter Du ei Ordet?
Min Ven, Din Mand, den ædle, brave Iago.

Emilie.

Har han det sagt, gid hans fordømte Sjæl
eet Gran hver Dag forraadne. O, han lyver
af Hjertet frækt. Hun elsked alt for høit
sin lumpne Plager.

Othello.

Ha!

Emilie.

Gjør Du Dit Børste;
Din Handling er ei Himlen saa uværdig,
som Du, var hende.

Othello.

Bedst det var, Du taug.

Emilie.

Du har ei halv den Kræft at skade mig,
som jeg at bære det. O Daare, Daare
saa hjerneløs som Dynd! — O denne Daad,
— jeg frygter ei Dit Sværd — bekjendtgjør jeg,
om tyve Liv jeg tabte. Hjelper! Hjelp!

Nu Møhren har min Frue dræbt. Mord! Mord!

(Montano, Gratiano og Iago komme.)

Montano.

Hvad er paa Færde, General? Hvad nu?

Emilie.

J kommer, Iago? J har bragt det vidt,
naar Andres Morddaad paa Jer Skulder dynges.

Gratiano.

Hvad er hændet?

Emilie.

Modsig den Djævel, hvis Du er en Mand.
Han paastaar Du hans Hustru har beskyldt;
jeg veed det er ei sandt; en saadan Ridding
er Du ei. O, tal, mit Hjerte svulmer.

Jago.

Jeg sagde min Formodning, og ei mere
end hvad han selv sandsynligt fandt og troligt.

Emilie.

Har Du ham sagt, at hun var utro?

Jago.

Ja.

Emilie.

Da soer af Dig den skammeligste Løgn,
den meest fordømte, meest forhadte Løgn!
Hun troløs? Hun? Med Cassio, sagde Du?

Jago.

Med Cassio, Qvinde; gaa og tæm Din Tunge.

Emilie.

Jeg tæmmer ei min Tunge, jeg vil tale;
min Frue ligger her i Sengen myrdet.

Alle.

O! det forbyde Himlen!

Emilie.

Og Ederes Rænker dette Mord har stiftet.

Othello.

Nei, stirrer ei! Det er i Sandhed saa.

Gratiano.

En rædsom Sandhed!

Montano.

En uhyre Daad!

Emilie.

O Middingsværk! O fule Middingsværk!
Jeg mindes, ja, saa er det — Rædsels-Handling! —
Jeg tænkte strax — O, jeg af Sorg mig dræber.
O Skjændsels, Middingsværk!

Jago.

Hvad, raser Du? jeg byder Dig, gaa hjem!

Emilie.

O ædle Herrer, tillad mig at tale;
jeg bør adlyde ham; men ikke nu. —
Høist muligt, Jago, jeg gaaer aldrig hjem.

Othello.

O! o! o!

(kaster sig over Liget.)

Emilie.

Ja, læg Dig ned og brøl;
Du myrdet har Uskyldighed saa reën,
som end har aabnet Die.

Othello.

Hun var troløs.

(reiser sig.)

Her ligger, Onkel, Eders Broderdatter,
hvis Alende denne Haand har nylig standset;
Jeg veed, den Daad vil synes rædselsfuld.

Gratiano.

O stakkels Desdemona! Det mig glæder
Din gamle Fader gif før Dig i Graven.
Din Bortgang blev hans Død; thi Sorg og Kummer
den skjøre Traad afslipped. Leved han,
det Syn ham bragte til Fortvivlelse,
forjog maaskee fra ham hans gode Engel,
hvis han imod det høie Forsyn knurrede.

Othello.

Det er beklageligt; men Iago veed,
at hun med Cassio har bedrevet Utugt
vel tusind Gange, Cassio har bekjendt;
og hun belønnet har hans kjelne Flamme,
selv med det Underpant paa Kjærlighed
jeg hende gav; jeg saae det i hans Haand,
det var et Klæde fra den fjerne Fortid,
min Fader engang til min Moder gav.

Emilie.

O Himmel! O I Himlens Magter!

Iago.

Ti!

Emilie.

Det maa ud, det maa ud, jeg tier ei;
nei, jeg vil tale frit som Nordenvinden.
Lad Mennesker og Dæmle, lad dem Alle
nedkalde Skændsel over mig, jeg taler.

Iago.

Vær flog og skynd Dig hjem.

Emilie.

Det vil jeg ei.

(Iago gjør Mine til at dræbe sin Hustru.)

Gratiano.

Hy! Bold imod Jer Hustru.

Emilie.

Du dumme Mohr, jeg dette Klæde fandt
ved Hændelse, og gav det til min Husbond;
tidt bad han mig i usædvanlig Alvor,
— meer end en saadan Smaating vel var værd, —
at stjæle det.

Iago.

O Du fordomte Skjoge!

Emilie.

Hun give det til Cassio! Nei, jeg sandt det,
og gav det til min Husbond.

Iago.

Qvind, Du lyver.

Emilie.

Bed Himlen hist, jeg taler nogen Sandhed. —
O taabelige Blodhund, alt for god
hun var for Dig!

(Iago saarer Emilie og løber.)

Othello.

Har Himlen ingen Kiler,
undtagen dem som Tordnen slynger ned?
Du gyselige Ridding!

Gratiano.

See, hun falder,
dræbt er hun.

Emilie.

Læg mig ved min Frues Side!

Gratiano.

Hans Hustru myrdet er, og han er flygtet.

Montano.

Den Ryggebløse! — Tag I dette Sværd,
som jeg berøved Mobern; følg med mig,
vogt Døren uden fra, og dræb ham før
I lader ham undslippe. — Jeg den Ridding
opsoge vil.

(Montano og Gratiano gaae.)

Othello.

Jeg er ei længer tapper,
nu hver spædlemmet Dreng mit Sværd kan tage. —
Hvi skulde Vren overleve Dyden?
Nei bort med Alt!

Emilie.

Hvad, Desdemona, har Din Sang betydet?
 Lyt, kan Du høre mig; Din Svanesang
 jeg synger i min Død: „O græder Pile!“ —
 Mohr, hun var kydst, hun elsked Dig, Du Grumme!
 Saa vist min Sjæl Lyksalighed tør vente,
 saa vist jeg taler sandt; jeg døer, — jeg døer.
 (døer.)

Othello.

Jeg har et andet Sværd i dette Kammer,
 det Sværd er spansk, i Ebros-Floden hærdet.
 Her er det. — Gratiano, jeg maa ud.

Gratiano (uden for.)

Det staaer Dig dyrt hvis Du forsøger det;
 Du har ei Vaaben, Du maa bukke under.

Othello.

Luf op, og see herind, og tal med mig;
 hvis ikke, jeg anfalder Dig uvæbnet.

(Gratiano kommer.)

Gratiano.

Hvad er paa Færde?

Othello.

See, jeg har et Sværd;
 et stoltere har aldrig hængt ved Hosten
 af nogen Kriger. Jeg har seet den Dag,
 da denne Arm og dette gode Sværd
 sig gennem Hindringer har banet Vej,
 vel tyvefold Din Styrke. — Udsjelt Præl!
 Hvo kan sin Skjebne styre? — Alt forbi. —
 Blev ei forfærdet, skjøndt J seer mig væbnet.
 Her er min Reises Ende, her mit Maal,
 den yderligste Punt for min Seilads.
 Tilbagebæver Du? Din Frygt er grundløs;
 hold blot et Sivrer mod Othellos Bryst,

saa ræddes han; — Hvor skulde han vel gaae? — —
 Hvor mon Du nu seer ud, Ulykkelige!
 Bleg som Dit Liin! Naar vi for Dommen mødes,
 da vil Dit Blik min Sjæl fra Himlen hvirvle,
 og onde Aander flux vil gribe den. —
 Kold, kold! min Pige; som Din Kydskhed kold! —
 Fordømte Slave! — Bidster mig, I Dæmle,
 langt bort fra dette himmelrene Nafn!
 Smus om mig, Vinde! Smelter mig i Svovl!
 Bæst mig i bundløst Dyb af Flamme=Jld! —
 O Desdemona! Desdemona! Død?
 Død? D! D! D!

(Lodovico, Montano, Cassio ledet, og Officierer
 med Jago, som Fange, komme.)

Lodovico.

Hvor er den svage, jammerfulde Mand?

Othello.

Han, som eengang Othello var, her er jeg.

Lodovico.

Hvor er den Slange? Bring den Nidding frem.

Othello.

Jeg til hans Fodder seer — men det er Fabel;
 Er Du en Dævel, kan jeg Dig ei dræbe.

(Othello saarer Jago.)

Lodovico.

Brist Sværdet af hans Haand.

Jago.

Jeg bløder, men jeg lever.

Othello.

Det glæder mig; jeg vil at Du skal leve;
 thi nu det er Ulyksalighed at døe.

Lodovico.

Othello, Du som engang var saa ædel,

og faldt i denne frække Slaves Snarer;
hvad skal man sige Dig?

Othello.

Alt hvad I vil:

Alt jeg er en agtværdig, ærlig Morder,
som Uren drev til Alt, men Had til Intet.

Rodovico.

Den Ridding har tildeels bekjendt sin Udaad;
Har I med ham ei aftalt Cassios Død?

Othello.

Jo.

Cassio.

Min General, jeg gav Jer aldrig Marsag.

Othello.

Jeg troer det, og jeg beder Jer: tilgiv mig.
Vil I ei spørge denne halve Djævel,
hvi han mig saa har Sjæl og Legem hildet.

Iago.

Spørg mig om intet; hvad I veed det veed I.
Fra denne Stund jeg taler ei et Ord.

Rodovico.

Hvad? ei til Bon.

Gratiano.

Hans Læbe aabnes skal
paa Pinebænken.

Othello.

Det var bedst, Du tilsted.

Rodovico.

I bør erfare hvad der siden hændtes,
som I endnu ei veed. Her er et Brev
som fundet er i Roderigosomme,
og her end et; det Førstes Indhold er;
at Cassio skal af Roderigo myrdes.

Othello.

O Skurkestreg!

Cassio.

• Ugudeligt og hedsens!

Rodovico.

Her er end et Papir, som i hans Romme fremdeles fundet er, og Roderigo høist rimeligt har det tilbageholdt, da den fordomte Iago midlertid hans Tvivl har hævet.

Othello.

Nederdrægtige! —

Hvorledes kom I, Cassio, til det Klæde, som var min Hustrues?

Cassio.

I mit Hjem jeg fandt det; og han har selv bekjendt i dette Nu, at han det falde lod, i sikker Hensigt derved at naae sit Maal.

Othello.

O Daare, Daare!

Cassio.

I Roderigos Brev fremdeles findes Bebreidelser til Iago, at han ægged ham til at tirre mig paa Bagten, hvorfor jeg assat blev. Just nu fortalte han — da han kun syntes død — at Iago har til Trætten hidset ham og saaret ham.

Rodovico.

I kan ei blive her, kom følg med os, Her Magt og Vælde her er nu forbi; paa Cypern hersker Cassio. — — Denne Slave, hvis der kan findes frygtelige Piinsler,

som kan ham martre grumt og martre længe,
de vorde hans. — J bliver her som Fange,
indtil det Nærmere ved Eder's Feil er kundgjort
Senatet i Venedig; følg mig nu.

Othello.

Dys, Stille! Kun et Ord; — Jeg Staten har
gjort nogle Tjenester, det veed Senatet.

Ei meer derom. — Jeg beder, i Jert Brev,
naar J skal denne Sorgens Daad fortælle,
tal om mig som jeg er, forring ei Bredden;
men overdriv den ei. Om En J tale,
som elsked ikke klogt, men alt for varmt;
om En, ei skinsyg let, men engang ægget
gik til det Yderste; om En, hvis Haand
lig Guden fordm kasted bort en Perle,
den bedste af sin Skat; om En, hvis Dje,
skjondt uvant til at smelte hen i Graad,
dog fælded Taarer, lig arabisk Træ
sin styrkerige Saft. Skriv dette alt,
og siig dertil, at engang i Alleppo
da en forverpen Tyrk beskjæmmet Staten,
og slog i Dudskaab en Venetianer,
jeg den omstkaarne Hund i Halsen greb
og gjennemboered ham — saaledes.

(Nikker sig.)

Rodovico.

En blodig Ende!

Gratiano.

Ord er nu forgjæves.

Othello.

Jeg, Elskte, kysjed Dig før jeg Dig dræbte;

(Synker ned ved Desdemona.)

Min Sjæl mod Din og Evigheden stræber,
og Veien didhen er paa Dine Læber!

(Dør.)

Cassio.

Det frygted jeg; men troede ham uvæbnet;
thi han har Hjertet høit.

Rodrico.

Spartanske Blodhund,
end mere grum end Hunger, Pest og Havet
sku- dette Leies sørgelige Byrde;
det er Dit Bærf; o, det forgifter Synet! —
Tilhyller det. — Tag Huset, Gratiano,
thi Mohrens Eiendom og Guds ved Arv
tilfalder Jer. — J, Dens Gouverneur,
bestemmer Straffen for hiin Helved=Nidding,
dens Tid, dens Sted, dens Marter, — lad den skjærpes.
Jeg gaaer ombord, for til Venedigs Raad
med Hjertet tungt at melde tunge Daad.

Om

O t h e l l o.

Denne Tragedie, siger Malone, har jeg henregnet — men ei paa nogen meget sikker Grund — til Aaret 1611, og den er altsaa, saafremt Formodningen er rigtig, skrevet i Digterens 47de Aar. Pope angiver, og Steevens og Farmer ere enige med ham heri, at Ideen er taget af Gynaios Noveller, som høist rimelig er omplantet paa engelsk Grund igjennem en slet fransk Oversættelse af Gabriel Chappuys. Reed sætter Sorgespilets Tid til 1570, og beviser med historiske Data, efter Knolles's history of the Turks, at i dette Aar blev af Tyrkerne et Angreb foretaget mod Cypern.

Samuel Johnson omtaler Othello saaledes:

„Skjønhederne i dette Stykke virke selv med saa stærk Indtryk paa den opmærksomme Læser, at det Intet kan vinde ved kritiske Oplysninger. Othellos varme Alabenhjertighed, heltemodig, konstløs og lettroende, uden Grændser i sin Fortrolighed, brændende i sin Hengivenhed, ubøielig i sin Beslutning og haardnakket i sin Havn; Iagos kolde Ondskab, taus i sin Fortrydelse, snedig i sine Planer, arbeidsom paa en gang til sin Fordeel og sin Havn; Desdemonas blide Simpелhed, hendes rene Overbeviisning om sin Uskyld, den konstløse Vedholdenhed i hendes Forben, og hendes Langsomhed til at formode at hun kan mistænkes, ere saadanne Prover paa Shakespeares dybe Blik i

det menneskelige Hjerte, at jeg formoder det er forgjæves at søge dem hos nogen nulevende Forfatter. Den stedse tiltagende Stigen, som Jago fremvirker i Mohrens Overbeviisning, og de Midler han anvender for at opflamme ham, ere saa kunstig naturlige, at, endskjøndt man neppe vil dømme om ham, som han siger om sig selv, at han er en Mand, der ei er letteligen skinsyg, kan vi dog ei andet end have Medlidenhed med ham, naar vi til Slutning see ham bragt til det Yderste.

Det er stedse at befrygte, at Ondskab, naar den er forbunden med Dygtighed, skal tilstjæle sig Agtelse, endskjøndt den mangler Bisald; men Jagos Charakter er saaledes fremstillet, at han fra den første til den sidste Scene er hadet og foragtet.

Selv de underordnede Charakterer vilde være meget fremstikkende, i ethvert andet Stykke, ikke alene for deres Sandhed, men for deres Styrke. Cassio er ædelmodig, tapper og ærlig, ødelagt ene ved sin Mangel paa Haardnakkenhed til at modstaae en listig Indbydelse. Roderigos mistænkelige Lettroenhed og utaalmodige Underkastelse ved de Bedragerier, som udøves imod ham, og som han ved Overtalelse tillader gjentages, fremstille et udmalet Billed af en svag Sjæl, forraadt ved ulovlige Begjærligheder af en falsk Ven, og Emilies Dyd er saaledes som vi ofte see den: kun løseligen baaren, men ei ganske bortkastet, let til at begaae smaa Forbrydelser, men oprørt og forfærdet ved gryelige Misgjerninger.

Scenerne ere fra Begyndelsen til Enden levende, og varierede ved lyffelige Ulfverlinger, som regelmæssig fremstykke Historiens Fortgang, og Fortællingen ved Slutningen, — endskjøndt den kun siger os, hvad vi alt vide — er nødvendig for at frembringe Othello's Død.

Havde Scenen begyndt paa Cypern, og de foregaaende Tildragelser vare blevene fortalte, vilde dette Drama have manglet meget lidet i at besidde den nøiagtigste og punctligste Regelmæssighed."

Nu træder Malone frem og efter at være fuldkommen enig i Johnsens Charakteristik tilføier han, at Othello er maaskee det fuldkomneste af Shakespeares Arbejder.

Steevens, i hvor høi Rang han end giver Othello, fordrer dog Palmen for Macbeth, og drager i denne Henseende følgende Paralleler:

"Derksom det var nødvendigt at veie disse to Stykkers pathetiske Udbrud mod hinanden, er det almindelig antaget at Desdemonas Sorger overbalanceres af Macduffs.

Derksom Læsere, der vare lige bekendte med Poesiens og Malerkunstens Fortræffeligheder, vil afsige Dommen over disse store Frembringelses indbyrdes Værd, formoder jeg de vil finde dem af ganske særskildte Slags. De ville tilføie at det Eine er af Raphaels, det Andet af Michael Angels Skole; og at, derksom den stadige Sophokles og Virgil havde erklæret sig for Othello, vilde den dristige Æschylos og Homer have fordret Laurbær-Krandsen for Macbeth."

A. W. Schlegel sammenligner Othello med Romeo og Julie, og udtrykker sig, som følger:

"Naar Romeo og Julie straale i Morgenrødens Glands, men i en Morgenrødes hvis Purpur-Skyer allerede bebude den lumre Sommerdags Torden-Uveir, saa er derimod Othello et Maleri med stærke Skjægger, man kunde kalde det en tragisk Rembrand. Hvilken lykkelig Misforstand, at Shakespeare af Mohren, hvorunder Novellen ustridig forstaaer en døbt Sarazener fra de afrikanske Nord-Kyster, har skabt en egentlig Sort.

Man gjenkjender i Othello de vilde Naturanlæg fra hine brændende Zoner, som udruge de glubende Rovdyr og den meest dræbende Gift, kun tilskyndende tæmmet ved Stræben efter Hæder, ved høiere Love for Æren, ved ædlere og blidere Sæder. Hans Skinsyge er ikke hiin Hjertets Skinsyge, som forbin- der sig med de sømmere Følelser, eller med Tilbedel- sen af den elskede Gjenstand; den er af den sandse- lige Natur, der i de hede Himmelsstrøg har foranledi- get hiin uværdige Bevogtning af Qvinderne, og saa- mange unaturlige Skikke. En Draabe af denne Gift, gødt i hans Marer, bringer hans hele Blod i et bru- sende Oprør. Mohren synes ædel, aaben, tillidsfuld, taknemlig for ydet Kjærlighed, og han er det ogsaa virkelig, og end mere: han er en alle Farer trodsende Helt, en sand Hovedsmand for sine Krigere, en troe Tjener af Staten; men Lidenstkabens blotte fysiske Magt fuldkaster i eet Dieblik alle hans erhvervede og medfødte Dyder, og det vilde Menneske i ham seirer ganske over det dannede og sædelige. Ogsaa i Ild- bruddet af hans Hævn mod Cassio røber dette Blo- dets Tyranni over Villien sig.

Tilslidst udtrykker han i sin Anger den sandeste Smthed for sin myrdede Hustru og Smerte over sin tilintetgjorte Æresfølelse; i Overværelse af Bidnerne til hans Udaad, og anfalder sig selv med en Affin- dighed, lig den med hvilken en Tyran pincer sin op- rørske Slave. Han lider som et dobbelt Menneske, paa eengang i den høiere og lavere Sphære, hvor- imellem hans Væsen er deelt. Imedens Mohren kun bærer Underfundighedens og Mistankens natlige Farve paa sit Ansigt, er Jago sort i sit Underste. Han staaer som en ond Genius ved Othellos Side, og foruroliger ham idelig, ved sine lette, og derved desto farligere Indgivelsier. Det er som om et ulukksaligt,

og i Naturen grundet Slægtskab formaaede at give disse Indskydelser mere Magt over ham end hans gode Engel Desdemonas Stemme. En mere snu Ridding er endnu aldrig skildret, han lægger sine Faldstrikker med en Kunst som Intet kan undgaae.

Den Uvillie som hans Hensigter opvække bliver fordragelig derved, at Tilskuerens Opmærksomhed henledes paa hans Midler, og disse skjenke Forstanden en uendelig Bestjæstigelſe. Kold, af et ondt og misfornøiet Lume, trodsig hvor han tør tillade sig det, ydmyg og indsmigrende hvor han anseer det nødvendigt, er han en fuldendt Mester i Forstillelses-Konsten; selv kun tilgjængelig for Egennyttens Tilskyndelser, forstaaer han fuldkommen efter sit Behag at opvække Lidenſkaber hos Andre, og at nytte Diebliffet naar disse stille sig blot; han er saa fortræffelig Sagttager af Menneskene, som det er muligt at være, naar man ei af egen Erfaring kjender til de høiere Drivesjædre for Birken og Handlen; i hans spottende Bemærkninger over disse ligger næsten stedse noget Sandt. Gaardnaaktet Mistro til Qvindedyd foregiver han ikke alene, han nærer den virkelig, og ogsaa dette er overeensstemmende med hans øvrige Tænkemaade og gjer ham end mere skikket til at udføre sin Plan. Da han i Alt stedse kun seer den hæsligste Side, berøver han paa den raæſte Maade Indbildningskraften det Tryllende i Forholdet mellem de forskjellige Kjon; han søger derved at bringe Othellos hele Sandſelighed i Oprør, hvis Hjerte ellers let vilde have opklaret ham om Desdemonas Uſkyldighed. Dette maa retfærdiggjøre de mange Udryk i Jagos Repliker, hvorved Sædeligheden ſkrækkes. Havde Shakspeare ſkrevet i vor Tid, vilde han maaskee have udeladt disse; men ſikkert ikke uden Tab for Sandheden i hans Fremſtillelse. Desdemona er et ubeplettet Offer, vel ikke det

høie Ideal af Gode og begeistret Videnskab som Julie; men fuld af Blidhed, Odmødighed og Sagtmodighed, og saa uskyldig at hun knap kan gjøre sig Begreb om Muligheden af en Utroskab, er hun derved ganske skikket til at være den sømme og hengivne Egtfælle. Det qvindelige Gang til ganske at slutte sig til et andet Væsens Skjebne har forledet hende til det eneste Feiltrin i hendes Liv, at formæle sig uden sin Faders Samtykke. Hendes Balg synes at være en Bildfarelse, og er just det som har vundet hende for Othello, det samme som almindelig bringer Qvinden til i Manden at ære sin Beskytter og sit Overhoved: Beundring for hans mandige Heltemod og Deeltagelse i hans overstandne Møisommeligheder. Med stor Kunst er det saaledes indledet, at hun, just fordi hun ikke ahner Muligheden af en Mistanke imod sig, stedse serøger Mohrens Skinsyge ved sine Forbønner for Cassio.

For endnu mere at hæve Desdemonas EngleReenhed, har Shakspeare givet hende en Selskaberinde af en tvetydig Dyd; kun ved dennes syndefulde Letsindighed bliver det begribeligt, at hun ikke tilstaaer Hovet af Tørklædet, da Othello med saamegen vild Hestighed fordrer det. Dette vilde ellers være den Umstændighed i Stykket, som blev vanskeligst at retfærdiggjøre. Ogsaa Cassio er fuldkommen saaledes skildret, som han maatte være, for uden virkelig Brøde at opvække Mistanke: elskværdig og ædel, men meget forførende. De offentlige Begivenheder i de to første Akter vise os Othello fra sin hæderligste Side som Benedigs Støtte, og Tyrkernes Skræk, og tjene til, ligesom Partiaanden mellem Montaguene og Capuletterne i Romeo og Julie, at trække Begivenhederne udenfor Grændserne af den blotte huuslige Kred.

Men ingen Beltalenhed formaaer at skildre den

alt omstyrte Kraft i Katastrophen i Othello — denne Sammentrængen af Følelser der i eet Dieblig udmaaler alle Evighedens Afgrunde."

Saavidt Schlegel.

Efter at have formildet de haarde og Sædeligheden stødende Udtryk, fremdeles udeladt Jagos Domme over Fruentimmerne i anden Akt, strax før Othello kommer, og Emilies Betragtninger over, hvad hun vilde gjøre for at eie den hele Verden, hvilke Steder jeg begge anseer saarende for Desdemonas kyske Dre, samt nogle faa ubetydeligere Forandringer, er dette Stykke indleveret til den kongelige Theater=Direction, og antaget til Opførelse.

[illegible]

Coriolanus.

Personerne:

Cajus Marcius Coriolanus, en adelig Romer.

Titus Lartius }
Cominius } Feltherrer imod Volsterne.

Menenius Agrippa, Coriolans Ven.

Sicinius Velutus, }
Junius Brutus, } Folke-Tribuner.

Den unge Marcius, Coriolans Søn.

En romersk Herold.

Tullus Aufidius, Volsterne's Feltherre.

En Lieutenant hos Aufidius.

Sammensvorne med Aufidius.

En Borger fra Antium.

To volstiske Skildvagter.

Volumnia, Coriolans Moder.

Virgilia, Coriolans Hustru.

Valeria, Virgilians Veninde.

En Terne hos Virgilia.

Romerske og Volstiske Senatorer, Patricier, Ediler, Victorier, Soldater, Borgere, Bud, Tjenere hos Aufidius, Følge.

Scenen er deels i Rom, deels paa Volsterne's og Antiaternes Territorium.

Coriolanus.

Første Akt.

Første Scene.

Rom. En Gade.

Et Antal oprørste Borgere komme med Stokke,
Røller og andre Vaaben.

Første Borger.

Sør mig tale, førend vi gaae videre.

Borgerne.

Tal! Tal!

(Flere tale paa eensang.)

Første Borger.

J have altsaa alle besluttet, heller at døe end
at sulte.

Borgerne.

Det have vi besluttet.

Første Borger.

For det Første veed J, at Cajsus Marcius er
Folkets Erke-Fjende.

Borgerne.

Det vide vi, det vide vi.

Første Borger.

Lader os dræbe ham, saa faae vi Korn til den
Priis vi selv sætte. Er det en Aftale?

Borgerne.

Ei meer derom, lad det ske; bort, bort.

Anden Borger.

Kun eet Ord, gode Borgere.

Første Borger.

Vi betragtes som fattige Borgere; Patricierne
som gode; det som Maaten overskylder sig med, kunde
lindre os; dersom de tilstode os deres Overflodighed,
for den raadnede, kunde vi sige, at de lindrede os paa
en menneskelig Maade; men de ansee os for altfor
kostbare. Den Glendighed hvori vi smægte, Oprin-
delsen til vor Glendighed, er ligesom et Register hvori
deres Overflod staaer optegnet; vor Lidelse er Nydelse
for dem. Lader os hevne os, førend vi blive Been-
rade; Guderne vide, jeg taler af Hunger efter Brod,
ei af Tørst efter Hevn.

Anden Borger.

Ville I Cajus Marcius i Gærdeleshed tillivs?

Borgerne.

Ja, først mod ham; han er en Hund imod Al-
muen.

Anden Borger.

Lægge I Mærke til de Tjenester, han har gjort
Landet?

Første Borger.

Meget vel; og vi vilde gjerne give ham Wren
derfor, naar han ikke gjorde sig selv betalt ved sin
Stolthed.

Anden Borger.

Bliv ei ondskabsfuld.

Første Borger.

Jeg siger Jer, hvad Navnkundigt han har udrettet skete til dette Maal. Endskjøndt Folk af en æm Samvittighed kunne være tilbøielige til at sige, at det var for hans Land, gjorde han det dog for at behage sin Moder, og for at være stolt deraf, hvilket han er i den Grad, at det langt overgaaer hans Dyder.

Anden Borger.

Det som han ikke kan forandre i sin Natur regne I for en Lyde hos ham; I maae paa ingen Maade sige, at han er gjerrig.

Første Borger.

Dersom jeg ikke maa det, mangler jeg dog ei Beskyldninger; han har Feil i saadan Overflødighed, at det vilde fede at opramse dem. (Skrig udenfor.) Hvad er det for en Stoi? Den anden Deel af Bven er i Oprør; hvorfor staae vi og prate her? Til Capitoliet.

Borgerne.

Kom, kom.

Første Borger.

Stille, hvem kommer der?

(Menenius Agrippa kommer.)

Anden Borger.

Den værdige Menenius Agrippa; han var stedse Folkets Ven.

Første Borger.

Han er ærlig nok; gid de Alle vare saaledes!

Menenius.

Hvorledes, mine Landsmand? Hvi bevæbnede med Stang og Kelle? Tal, jeg beder Jer.

Første Borger.

Vort Forehavende er ei Senatet ubekjendt; de have i fjorten Dage havt Barsel om vor Hensigt, som vi nu vil vise dem i Handling. De sige, at fattige Ansøgende behøve stærke Lunger; de skal vide at vi have ogsaa stærke Arme.

Menenius.

Hvorledes, Naboer og gode Venner?
J drage selv Ulykken paa Jert Hoved.

Første Borger.

Det kan vi ei, den er der allerede.

Menenius.

Hør, Venner, mig; Patricierne tage
sig Eders Mangler nær. Med lige Grund,
for Eders Lidelser i Hungersnøden,
J Baaben løste kan mod Himlen selv
som mod Senatet; det gaaer Retsfærds Bei.
Der sprænges skal ti tusinde Skumkjæder
af Malin, end stærkere end Eders Magt,
før J kan standse det; thi Hungersnøden
Patricier ei, men Guderne fremskynde.
Kun bøiet Knæ, ei Armens Magt kan hjælpe.
J ledes af Glendigheden didhen
hvor større venter Eder. Statens Roer
J saare, ved at bande dem som Tjender,
der, Fædre lig, for Eders Nødtørst sørge.

Første Borger.

Sørge for os! — J Sandhed! De have endnu ikke sørget for os. Lade os døe af Sult og fylde deres Forraadshuse med Korn; give Befalinger mod Mager for at understøtte Kornpugerne; daglig tilbagekalde Edicterne mod de Rige, og daglig skabe tryk-
kende Statuter for at lænke de Fattige. Dersom Kri-

gen ei æder os op, gjøre de det, og det er al den
Omsorg de have for os.

Menenius.

J maae dog tilstaae at et særligt Nag,
hvad eller Daarskab nu behersker Eder.
Jeg vil fortælle Jer et gammelt Sagn.
Maaskee J kjende det; men da det tjener
min Hensigt, vil jeg vove meer udførligt
at bringe det til Eders Kundskab.

Første Borger.

Vel, jeg vil høre det; men J maa ikke troe
at vor Misfornøielse lader sig affspidse med et Gren-
thyr; dog fortæl, vi høre.

Menenius.

Der var en Tid, da alle Lemmerne
af Legemet mod Bugen gjorde Oprør;
bebreided den, at lig et Svælg uvirksom den
i Midten sad af Legemet, og dorst
al Føden slugte; deeltog virksomt ei
i noget Arbeid med de andre Lemmer,
som saae og hørte, opfandt, gik og sølte,
og i Forening samtligen forvalted
det hele Legems smaa Fornødenheder
og fælles Nydelser; men Bugen svared' —

Første Borger.

Lad os høre, hvad svarede Bugen?

Menenius.

Vær kun taalmodig — med en Art af Smil,
som ei fra Hjertet kom; men saa omtrent,
(thi seer J, jeg kan lade Bugen smile
saavel som tale) med Foragt den svared
de vrede Lemmer, de oprørske Dele,
som næred Uvind mod den, just saaledes

som mod Senatet J, fordi det ei
har Eders Sindelag —

Første Borger.

Hvad svared Bugen?

Det fronte Hoved, det aarvaagne Die,
Raadgiver Hjertet, og vort Forsvar Armen,
vor Ganger Foden, Tungen vor Trompet,
samt flere Støtter og smaa Hjelpere
i denne vor Fabrik, hvis de —

Menenius.

Hvad nu? —

Han snapper Ordet fra mig. — Nu —? hvis de —

Første Borger.

Indskrænket blev af dette Rovdyr, Bugen,
som kun er Legemets Cloak —

Menenius.

Hvad da?

Første Borger.

Hvis alle Lemmer i Forening klaged,
hvad kunde Bugen svare?

Menenius.

Nu det kommer,

naar J kun har (Jert Forraad er kun lidet)
Taalmødighed, at høre Bugens Svar.

Første Borger.

J er vel længe om det.

Menenius.

Mærk, min Ven,

den alvorssfulde Bug betænksom var,
ei rast som Klagerne, og saa den svared:
Sandt er det, mine Bennen, mæled den,
at jeg modtager al den Føde først,
som nærer Eder; men saa bør det sig,

da jeg er Forraadsbuus og Dplagsbed
for hele Legemet; thi J bør mindes,
jeg sender det igjennem Blodets Floder
til Hoffet: Hjertet, ja til Thronen: Hjernen,
og sætter alle Hjulene i Gang.

De stærke Nerver og de mindre Arer
ved mig den fælles Kraft og Styrke faae,
hvorved de leve. Skjøndt paa eensgang ei,
J, mine Benner, — sagde Bugen, — mærk det.

Første Borger.

Vel, Vel, vi mærke —

Menenius.

Skjøndt paa eensgang ei
J see Alt hvad jeg deler ud til hver,
kan jeg dog klart bevise, at J Alle
fra mig annamme Blomsterne af Alt,
kun Klidet jeg. Hvad siger J til dette?

Første Borger.

Det var et Svar; men hvortil sigter det?

Menenius.

Det romerske Senat er denne Bug,
J, de oprørske Lemmer. Kom ihu
dets Omjærta for Jer Alle. Undersøger
vor Stats Bestyrelse, og J skal finde,
hvor offentlig Belgjerning, som J nyde,
derfra sin Kilde og sit Udspring har,
ei fra Jer selv. Hvad siger J dertil,
J der, den store Taa af dette Selskab?

Første Borger.

Den store Taa, hvorfor den store Taa?

Menenius.

Hordi Du nedrigst, værst og uleest er
i dette vige Oprør: Du gaaer forrest.

Du, Skurk, skjændt sidst af Herkomst, løber Du
som fræk Ansører, kun af Gennytte med. —
Men holder rede Eders Spær og Røller;
Rom og dets Røtter prøve vil en Dyst
nu med hinanden; eet Parti vil styrte.

(Cajus Marcius kommer.)

Hil, hil Dig Marcius.

Cajus Marcius.

Tak, min Agrippa.

Hvad er paa Værde, I oprørske Slyngler,
at I Jer Menings usle Tnat opfradse,
saa det bli'er Skab?

Første Borger.

Jer Hosflighed vi kjende.

Cajus Marcius.

Den som Jer giver gode Ord, han smigrer
affkøhligt. — Hvad vil I, Riddinger?
I vil ei Krig, ei Fred; I frygte hiin,
og denne gjør Jer stolt. Den, som Jer troer,
han finder Harer hvor han søger Løver,
og Gjæs for Ræve. Meer paalidelige
I aldrig er end Gløder lagt paa Jis,
end Hagl i Solens Skin. Jer Dyd det er
at rose den, som Udaad gjør strafværdig,
og bande Retsfærds Arm. Nei, ifkun Storhed
Jert Had sig hverver. Eders Dnster ere
lig syg Mands Madlyst, som kun attraaer hvad
hans Dnde meest kan skade. Den, som stoler
paa Eders Gunst, han svømmer med Bly=Finner,
og sælder Eg med Negle. Hy! — Troe Jer?
I skifte Sind hver Gang Jert Die blinker,
og kalde ædel ham I nylig hadet,
ham fuul som I befrandsed. Hvad er Grunden,
at I paa Byens Torv og Gader skrige

imod det ædle Raad, som styrer Jer
ved høie Gunders Bistand? J, som ellers
opaad hinanden. Hvad forlanger J?

M e n e n i u s.

At sætte Tæxt paa Kornet, som de sige
at Staten er forsynet med.

C a j u s M a r c i u s.

Ja saa!

Bag deres Døn de troe at vide Alt
hvad skeer paa Capitolet; troe at vide
hvo synke bor, hvo stige; udspiculere
Forbindelser som eet Parti kan styrke,
imens det Andet under laset Gudsmaal
de træde ned i Snævset. — Rof af Kornet!
Gid Adelen var mindre ædelmodig,
og lod mig Sværdet bruge; tusindviis
jeg dynged op de Ugle i en Mødding,
saa høit min Landse rakte.

M e n e n i u s.

De næsten ere bragt til Nolighed;
thi omendskjondt Forsigtighed de mangle,
er de særdeles feige; men hvad siger
den anden Horde?

C a j u s M a r c i u s.

Den er alt splittet ad!

Paa Gult de skrege, sukked Ordsprog frem:
Alt Hunger bryder Lov, at Hund maa æde,
at Mad for Mund er skabt, at Guderne
for Rigmænd ene har ei Kornet sendt:
med slige Brokker slog de om sig.

Da nu man tilstød dem en sær Begjæring,
som giver Adelen det sidste Stød,
og Magten svække vil, de Guerne,

som vilde de paa Maanens Horn dem hænge,
opkasted i Triumf.

Menenius.

Hvad blev tilstaaet dem?

Cajus Marcius.

Før deres Pøbelvæisdom at forsægte,
At vælge fem Tribuner: Junius Brutus,
Sicinius Velutus, og — hvad veed jeg?
Før skulde hvert et Huus gaac op i Flamme,
før jeg det havde tilladt; det vil svække
al Myndighed og udstroe Sædekorn
til et lovmæssigt Oprør.

Menenius.

Heelt besynderligt!

Cajus Marcius.

Gaaer hjem, I Stumper af et raadent Folk!

(Et Bud kommer.)

Budet.

Er Cajus Marcius her?

Cajus Marcius.

Ja, hvad er høndet?

Budet.

Alt Folsterne i Baaben atter staae.

Cajus Marcius.

Det glæder mig; saa kan vi blive qvit
vor mugne Overflod. See, vore Ældste.

(Cominius, Titus Lartius og flere Senatorer;
Junius Brutus og Sicinius Velutus komme.)

Første Senator.

Ja, Marcius, det er sandt hvad I har sagt os,
at Folsterne sig væbne.

Cajus Marcius.

Deres Leder,

Tullus Aufidius, Jer det vil vise.

Det Synd var om hans Mod jeg ham misundte,
men var jeg Marcius ei, jeg vilde ønske
at være Tullus.

Cominius.

J har sægtet sammen.

Cajus Marcius.

Stod Verdens ene Halvdeel mod den anden,
og paa min Side han, jeg gjorde Oprør
for at bekrige ham; det er min Stoltthed
at jage denne Løve.

Første Senator.

Gode Marcius,

da følg Cominius i denne Krig.

Cominius.

Det er et gammelt Løfte.

Cajus Marcius.

Ja, saa det er;

jeg holder Ord. — Og, Titus Lartius, Du
skal see mig ramme Tullus nok engang.
Hvad, er Du stiv, Du svigter?

Titus.

Cajus, Nei;

jeg staaer ved een, slaaer med den anden Krykke,
for jeg tilbage bliver.

Menenius.

Edelt talt!

Første Senator.

Følg med til Capitoliet; vi ventes
af vore Venner der.

Titus.

J viser Veien,
derpaa Cominius, siden følge vi;
J værdigst er at føre.

Cominius.

Wdle Lartius!

Første Senator (til Borgerne.)

Gaaer hjem.

Cajus Marcius.

Nei, følger; Bolkterne har Korn;
tag disse Ratter med til deres Lader,
for der at gnave. — Værdige Oprørs mænd,
Jert Mod i Blomster staaer; kom, følger os.

(Patricierne gaae. Borgerne liste sig bort.
Sicinius og Brutus blive.)

Sicinius.

Var nogen Mand saa stolt som denne Marcius?

Brutus.

Han har ei Lige.

Sicinius.

Da vi Tribuner blev for Folket valgte —

Brutus.

Bemærked da hans Læber J, hans Dine? —

Sicinius.

Nei, men hans Trusler.

Brutus.

Naar han bliver opbragt
han Guderne for Haan ei engang sparer.

Sicinius.

Ja den bestedne Maane selv han spotter.

Brutus.

Gid Krigen sluger ham! Han er for stolt
med al sin Tapperhed.

Sicinius.

En sliq Natur,
af Lykken kildret, Skyggen selv foragter
han træder paa ved Middag; det mig undrer,
hans Overmod tillader ham at lystre
Cominius.

Brutus.

Til Hæder staaer hans Hu.
Dermed begunstiget til fuldest Maal,
han sikkest vogter det og hverver mere
ved at befale næst; thi hvert et Uheld
Felttherren bli'er til Last, gjør han end alt
hvad muligt er, og travle Dadlesynge
vil raabe ud: „O, hvis man Marcius havde
betroet det Hverv!“

Sicinius.

Og dersom Alting lykkes,
jaa vil, da Mængdens Mening er for Marcius,
Cominius gaae glip af Prisen.

Brutus.

Sandt!

Cominius vinder Rygte kun for Marcius,
som ei fortjener det, og hver hans Feil
for Marcius vorder Ære, skjøndt i Sandhed
han den ei værdig er.

Sicinius.

Kom; vi maae vide
hvorledes Toget skeer, samt paa hvad Maade
og med hvor stor en Magt han drage skal
i denne Følger-Krig.

Brutus.

Vi gaae tilsammen.

(De gaae.)

Anden Scene.

Corioli. Senatets Forsamlings-Huus.

Tullus Aufidius, adskillige Senatorer.

Første Senator.

Saa det, Aufidius, er Eders Mening,
at Rom vort Raads Beslutning har udspædet,
og vore Anslag veed.

Aufidius.

Er det ei Eders?

Har vi vel Noget her i Raadet afgjort,
der sig udføre lod, som Rom har ei
hast Kundskab om? For fire Dage siden
mån meldte mig, saa lyde Ordene,
jeg har vist Brevet hos mig. — ja her er det:

(læser.)

„De samlet har en Hær, end ubestemt
„for Østen eller Vesten; Dyr tid hersker,
„og Folket er i Oprør. Rygtet hvisker:
„Cominius, Marcius, Eders gamle Fjende,
„(hvem Rom end hader høiere end I)
„og Titus Lartius, en udmærket Romer,
„skal være Hovedsmænd for denne Magt.
„Hvorhen ei vides, rimeligst mod Eder.
„Tag Jer i Agt!”

Første Senator.

Vor Styrke er i Marken;
vi tvivle aldrig at jo Rom var rede
at svare os.

Aufidius.

Og ei det Daarskab tænkte
at holde skjult vor Hensigt, indtil den
nødvendig maatte rebes. Alt i Spiren

har Rom dog vistnok kjendt den. Nu forhindres
imidlertid vort himmelige Forsæt:
at tage Stæder fra dem, for de vidste
at vi til Slag stod rede.

Anden Senator.

Edle Tullus,

tag Jer Bestalling, hast til Eders Hær;
Corioli vi ene vil forsvare.

Hvis de beleire os, da il herhid
til vor Undsætning flux; dog haaber jeg,
de ruste ei mod os.

Mufidius.

O, tvivl dog ei!

Jeg Visshed har derom; ja, endnu mere:
en Deel af deres Hærmagt er paa Marschen
mod denne Stad. Jeg maa forlade Eder;
hvis Marcius og jeg i Marken mødes,
vi svoret har at kæmpe indtil Een
har bukket under.

Alle.

Dig Guderne bevare!

Mufidius.

Og skjerme Eder!

Første Senator.

Nu, Farvel.

Anden Senator.

Farvel.

Alle.

Farvel.

Tredie Scene.

Rom. Et Værelse i Marcius's Huus.

Columnia og Virgilia sidde paa lave Stole og sye.

Columnia.

Jeg beder Jer, min Datter, syng og vær munter, eller tal i det mindste med mere Tillid. Dersom min Søn var min Egtemand, vilde jeg fryde mig mere ved hans Traværelse, hvorved han vandt Ære, end ved hans Farnetag, som viste mig han Kjærlighed. Da han endnu var Barn, og min eneste Søn, da han ved sin Ungdom og Tækkelighed tilbendte sig Alles Blik — dengang lod hans Moder ham ikke en Time ud af sit Diesyn, om end Kongen havde bedet derom en heel Dag. Jeg — som tidlig mærkede hvorledes Æren vilde smykke ham, men at den var kun et smukt malet Billede, hængende paa Væggen, naar ei Lyst til Navnkundighed bragte den i Virksomhed — lod ham søge Fare, hvor det var sandsynligt han vilde finde Ære. I en blodig Krig sendte jeg ham, hvorfra han kom tilbage med Egelov om Jæsen. Jeg siger Dig, min Datter, mit Hjerte slog ei stærkere af Glæde, da jeg ved hans Fødsel hørte han var af mandligt Kjen, end nu da jeg første Gang hørte at han havde øvet mandig Daad.

Virgilia.

Men om han var falden i Slaget, min Moder? Hvad da?

Columnia.

Da var hans Estermæle blevet min Søn, og deri havde jeg fundet min Afkom. Jeg tilstaaer Dig oprigtig: Havde jeg et Dussin Sonner, Alle lige i min Kjærlighed, og Ingen mindre elsket end Din og min tappre Marcius, lod jeg hellere de Ellere stolte-

ligen dæe for Fædrelandet, end at Een bortødslede sit Liv uden Bedrift.

(En Terne kommer.)

Ternen.

Valeria ønsker at besøge Ederes Naade.

Virgilia.

Tillad mig, Moder, at gaae lidt tilside.

Volumnia.

J Sandhed, nei! —

Din Husbonds Tromme, synes mig, jeg hører,
seer ham ved Haaret styrte ned Aufidius,
og Volster flye for ham, som Børn for Ulv;
saaledes stampende han raaber til dem:

„J Feige, frem, som avledes i Frygt,
skjendt J blev født i Rom“. Med malmdækt Haand
han blodig Pande tørrer; farer frem,
som Hostens Mand, der skal afmeie Alt,
hvis ei sin Daglon miste.

Virgilia.

En blodig Pande! Jupiter, ei Blod!

Volumnia.

Du Daare, Manden klæder det langt bedre
end Guld paa hans Trophæ. Hecubas Bryst,
da Hector died det, var ei saa skjönt
som Hectors Pande, da den sprudled Blod
for græske Kæmpe-Sværd. — Siig Valeria,
hun er velkommen.

(Ternen gaaer.)

Virgilia.

Skjerm, o Naadens Himmel,
min Husbond fra Aufidius den Grumme!

Volumnia.

Han slaaer Aufidius's Hoved ned til Joden,
og træder paa hans Nakke.

(Ternen kommer tilbage med Valeria og Følge.)

Valeria.

Jeg hilser Eder, begge mine Fruer.

Columnia.

Frue —

Virgilia.

Det fryder mig at see Jer.

Valeria.

Hvorledes lever I begge? I ere til Mderlig-
hed hilselige. Hvad syer I her? I Sandhed, en
herlig Bestjæftigelse. Hvor gaaer det Eders lille
Søn?

Virgilia.

Jeg takker Eder, godt.

Columnia.

Han holder mere af at lege med Sværd og høre
Trommen, end at see paa sin Skolemester.

Valeria.

Paa min Onkel, Faderens Søn; jeg sværger
paa, det er en rask Dreng. Jeg var i Onsdags
opmærksom paa ham i en halv Time; han har et sær-
deles bestemt Udvortes. Jeg saa ham løbe efter en
spraglet Sommerfugl, og naar han fangede den, slap
han den strax, og efter den igjen. Engang snublede
han, men var strax oppe, og fangede den atter. Hvad
enten Faldet gjorde ham vred, eller hvad det var;
nok, han satte Tænderne i den. O, jeg forsikkrer Eder,
han søndersled den med Iver.

Columnia.

Et af hans Faders Luner.

Valeria.

I Sandhed, det er et fortræffeligt Barn.

Virgilia.

Et varmt Hoved.

Valeria.

Kom, læg Eder's Baldyren tilside; jeg maa have Eder med mig at lege Lediggjængerinder i Eftermiddag.

Virgilia.

Nei, tilgiv mig, jeg vil ikke ud af Døren?

Columnia.

Hun skal, hun skal.

Virgilia.

Med Eder's Tilladelse, nei; jeg vil ikke over Dørtærskelen førend min Husbond kommer tilbage fra Felten.

Valeria.

Hy! I indeslutter Jer meget usornuftigen; kom, I maa besøge den gode True, som ligger i Barselseng.

Virgilia.

Jeg ønsker hun hastig maa komme til Kræster, og besøge hende med mine Bønner; men gaae til hende kan jeg ikke.

Columnia.

Siig mig, hvorfor?

Virgilia.

Ikke af Magelighed; heller ikke af Mangel paa Venstreb.

Valeria.

I vil være en anden Penelope; imidlertid siger man, at alt det Garn hun spandt i Ulysses's Traværelse fyldte kun Ithaca med Møl. Jeg vilde at Kammerduget havde Følelse som Eder's Fingre, saa lod I af Medlidenhed være at prikke det. Kom, I maa gaae med os.

Virgilia.

Nei, tilgiv mig; jeg kan i Sandhed ikke.

Valeria.

Dersom I vil følge os, skal jeg fortælle Jer herligt Nytt fra Eders Husbond.

Virgilia.

O, kjære Valeria, der kan endnu intet være.

Valeria.

For Alvor, jeg spørger ei; der kom Efterretning fra ham i Aftes.

Virgilia.

Er det virkelig?

Valeria.

Alvorlig, det er sandt; jeg hørte en Senator tale derom. Sagen forholder sig saaledes: Volskerne have en Armee paa Venene; imod den drager Felt-herren Cominius med en Deel af vor Magt; Eders Husbond og Titus Lartius beleire Corioli; de tvivle ei om Udfaldet og Krigens hastige Ende. Saaledes er det paa min Tre; kom derfor, og følg med os.

Virgilia.

Undskyld mig; jeg vil for Fremtiden adlyde Eder i enhver Ting.

Bolumnia.

Lad hende blive tilbage; som hun nu er, vil hun kun forstyrre vor Morstab.

Valeria.

Jeg troer ogsaa hun vilde det. — Farvel da. — Kom min gode Veninde. — Hør Virgilia, jag Dit høitidelige Lune paa Døren og følg med os.

Virgilia.

Nei! med eet Ord, Valeria: jeg kan i Sandhed ikke; jeg ønsker Eder megen Fornøielse.

Valeria.

Nu da, lev vel.

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Udenfor Corioli.

Med Faner og klingende Spil komme Marcius, Titus
Lartius, Officerer og Soldater. Et Bud kommer.

Marcius.

Hist er et Bud, jeg vædder, de har kæmpet.

Lartius.

Min Hest mod Ederes, nei.

Marcius.

Top.

Lartius.

Det gjælder.

Marcius.

Siig os, har vor Feltherre Tjenden mødt.

Budet.

De staae hinanden nær, men har ei kæmpet.

Lartius.

Saa er Jer Ganger min.

Marcius.

Jeg kjøber den.

Lartius.

Jeg vil ei sælge den, ei gi'e den bort;
men laane Eder den halvhundred Mar. —
Til Overgivelse I fordre Byen!

Marcius.

Hvor langt staae Hærene herfra?

Budet.

Halvanden Mål.

Marcus.

Saa kan vi høre deres Krigsmusik,
og vores, de; Gudgud os Kraft, o Mars!
Med Sværdet dampende, herfra vi drage
til vore Benner's Hjalp! — Stød i Trompeten!
(Der blæses til Underhandling; Raadsherrer og Andre
komme frem paa Murene.)

Er Tullus i Jer Stad?

Første Senator.

Nei; heller Ingen,
som større Frygt for Eder har end han,
og det er lidet kun.

(Krigslyd i det Fjerne.)

Hør! vore Trommer
vor Ungdom kalde. Muren rive ned vi,
før vi indspærre os. See, Porten hist,
som synes luft, kun bunden er med Siv;
den aabnes af sig selv. Hør, hisset borte;
(Støi.)

det er Aufidius, hør, hvor han tumler sig
i Eder's deelte Hær.

Marcus.

De fægte alt!

Lartius.

Det være Tegn for os. — Stormstiger hid!
(Folkene drage væbnede over Skuepladsen.)

Marcus.

De frygte ei, men drage ud af Staden.
Før Hjertet Eder's Skjolde; fægt med Hjerner
skudfrie som Skjoldene. — Frem, brave Titus!
Ha, deres Ringcagt gaar over Skrævet: —

Alf Harm jeg sveder Blod. — Følg, Baabenbrødre;
hver Flygtning jeg behandler som en Volsker:
han skal min Sværdssod smage.

(Tummel. Rømerne og Volskerne fægte. Rømerne
blive slagte tilbage i deres Forstændninger. Marcius
kommer.)

Marcius.

Gid Sydens Pest Jer svælge, Romas Skændsel!
Gid I af Skab og buldne Saar ophovne,
saa man Jer skyer før I kan endnu sees,
og gid den Gne smitte maa den Anden
en Miil mod Binden. — O, I Gaase-Sjæle
med mandig Skabning! I for Feige flygte,
som Alber tugte kan. I Bagen saared,
O Helved! Ryggen rød og Hjæset blegt
af Febersrygt. Staaer! Griber an paa ny!
Hvis ei, — ved Himlens Ild, jeg slipper Fjenden,
og vender mig mod Jer. Hvis I er tappre,
vi slaae tilbage dem til deres Kvinder,
som de til vor Forstændning fulgte os.

(Nok et Angreb. Volskerne og Rømerne komme
tilbage og Fægtningen fornyes. Volskerne flygte ind i
Corieli, Marcius følger dem til Porten.)

See Porten aaben er; Stalbrødre, nu
For de Angribende den Lykken aabner,
ei for de Flygtende. Nu følg mig Alle!

(Han styrter ind af Porten, den lukkes efter ham.)

Første Soldat.

Dumdriftighed! ei jeg.

Anden Soldat.

Ei heller jeg.

Tredie Soldat.

Han indeluffet er.

(Tummelen vedbliver.)

Alle.

Han er forloren.

(Titus Lartius kommer.)

Lartius.

Hvad blev af Marcius?

Alle.

Slagen, uden Tvivl.

Første Soldat.

I Hælene de Flygtende han fulgte
og ind han foer med dem, da pludselig
slog Porten i; der ene staaer han nu
mod hele Staden.

Lartius.

O, langt kjeffere

Du feler end Dit foleløse Sværd,
og staaer naar det sig bøier. Du er svigtet.
En heel Karbunkel af Din Størrelse
var ei saa kostelig som Du. En Kriger
Du efter Cato var: Ei stolt og barsk, —
kun naar Du slog; men med et rædsomt Blik
og med 'en Stemme der som Torden drøned,
Du Fjenden indjog Skræk, — og hele Verden
som febergreben skjælved.

(Marcius blodig, forfølges af Fjenden.)

Første Soldat.

See.

Lartius.

O Marcius;

Kom, vi ham redde eller segne med ham.

(De sægte, og Alle trænge ind i Byen.)

Femte Scene.

Inde i Byen. En Gade.

Adskillige Romere med Bytte.

Første Romer.

Dette vil jeg bringe til Rom.

Anden Romer.

Og jeg dette.

Tredie Romer.

Pokker i Bold med det, jeg antog det for Sølv.

(Tummelen vedvarer i det Jærne.)

(Marcius og Titus Lartius komme med en Trompeter.)

Marcius.

See, disse Oprørsmænd med ringe Bytte
bortødsle Tiden. Gynder, Messing-Skeer,
Jernfram og slikt, som vistnok Bødlen selv
med Gieren begrov, de usle Trælle
før Slaget's Ende plyndre. — Ned med dem! —
Feltherrens Røst os kalder; haster did!
Der er Aufidius, som mit Hjerte hader;
han sælder Romerne. O, ædle Titus,
bevogt Du Staden med et lidet Antal,
mens jeg, med dem som have Hjerte, iler
Cominius til Hjælp.

Lartius.

Du bløder, Marcius;

Dit Dagværk altfor voldsomt været har
for nok en Strid.

Marcius.

Nei, Titus, roes mig ei;
min Daad har end ei varmet mig. Farvel;
det Blod jeg mister er mig Lægedom,

og farligt ei. — Saaledes for Aufidius
jeg stiller mig til Kamp.

Lartius.

Fortunas Guddom
forelske sig i Dig; hun med sin Trolddom
Din Fjendes Sværd afvende! Tapre Cajs,
Held følge Dine Skridt!

Marcus.

Ei mindre, Titus,
hun være Din Veninde! Nu, Farvel.

Lartius.

Berømmelige Marcus! —

(Marcus gaaer.)

Gaa, lad Trompeten hist paa Torvet lyde,
Kald did hver Hovedsmand og Stadsbetjent:
der vi vor Villie dem erklære ville.

(gaaer.)

Sjette Scene.

I Nærheden af Cominius's Leir.

Cominius med Tropper dragende sig tilbage.

Cominius.

Drag Mand, Venner! Som sig Romer bør,
vi daarligt ei uheldigt Slag fortsatte,
ei flygtede som Feige; troer mig, Brødre,
de snart igjen angribe. Mens vi fægted
jeg hørte vore Vaabenbrødres Larm,
da Binden bar mod os. I Romas Guder!
det Held vi selv os ønske, giv og dem,
at vore Hære maae med Smil paa Læben
Lakoffer bringe Eder!

(Et Bud kommer.)

Tal, hvad Nyt?

Budet.

Coriolanerne har Udfald gjort
og budet Lartius og Cajsus Slag;
jeg saae vor Magt bag deres Bognborg dreven,
da jeg forlod dem.

Cominius.

Hvis Du taler Sandhed,
da klinger den ei godt. Naar skete det?

Budet.

En Time er omtrent forløben siden.

Cominius.

Og knap en Miil; jeg Trommen hørte nys.
Hvor kan Du bruge til en Miil en Time?
Du kommer seent.

Budet.

Volskiske Speidere
har jaget mig, og nødt mig til en Omvei
af tre til fire Mile; Budskab ellers
forlængst jeg havde bragt.

(Marcius kommer.)

Cominius.

Hvo kommer hist
med tusind Saar og Srammer? O, I Guder!
Han ligner Marcius; saaledes just
jeg har ham seet tilforn.

Marcius.

Er det for sildig?

Cominius.

Ei Hyrden skjælnes Tordnen fra en Pauke
saa godt som jeg kan Marcius's Stemme kjende
fra hver en anden Mand.

Marcius.

Er det for sildig?

Cominius.

Ja, hvis J farvet er med Eders eget,
og ei med Fjende=Blod.

Marcus.

Lad mig indslutte
Dig i min Arm saa karst som da jeg beiled,
saa glad i Hjertet som min Bryllups=Dag,
da Kjerten lystte mig til Egte=Sengen.

Cominius.

Du Helte=Blomst, hvor gaaer det Titus Lartius?

Marcus.

Han sidder i Forretninger begravet:
til Død han dommer eller Landsforvisning,
frigiver En, beklager, truer Andre;
J Romas Navn han Corioli holder,
ret som en smidig Vindhund i et Kobbelt
han slipper naar han vil.

Cominius.

Hvor er den Træl,
som sagde at J blev tilbagedrevne?
Hvor er han? Kald ham hid.

Marcus.

Lad ham i No;
han sagde Sandt! men vore tappre Herrer,
vor Bøbel, (ha fordømt! — For dem Tribuner! —)
saa Muus for Kat ei flyer, som de for Slyngler,
langt feigere end de.

Cominius.

Dog seired J?

Marcus.

Er Tid nu til Fortælling? Nejpe, troer jeg. —
Er Fjenden nær? Er J af Marken Herre?
Hvis ei, hvi tove J at vorde det?

Cominius.

Med Uheld fægted vi, og droge os
tilbage kun for at opnaae vor Hensigt.

Marcus.

Hvor ligger deres Magt? Paa hvilken Side
staae deres bedste Mænd?

Cominius.

Saa vidt jeg veed,

Fortrævet danned Antiaterne,
de bedste Folk; Aufidius dem førte;
han — deres Sjæles Haab.

Marcus.

Jeg beder Jer,

ved hvert et Slag vi med hinanden deelte,
ved Blodet vi udøste, ved de Løfter
vi svor hinanden til om Venkab, sæt mig
imod Aufidius og hans Antiater.
Brug denne Stund, og lad os fylde Lusten
med dragne Sværd og lynildsnelle Pile
og slaae i dette Nu.

Cominius.

Endskjendt jeg ønskede

Jer nu et lunkent Bad, og Eders Saar
med Balsom gnedne, vover jeg dog aldrig
at nægte sliq Begjæring; vælg blandt disse
hvem bedst I tykkes.

Marcus.

Helst de Billigste

jeg vilde have. Hvis her Noget er
— jeg tvivler ei — som elsker denne Sminke
hvormed jeg farvet er; hvis Noget frygter
en Skramme mindre end et Navn for Feighed;
hvis Noget veed, at Heltedød opreier

et nedrigt Liv, og sætter Fædrelandet
 høit over sig; han ene, eller Flere
 tilvinke mig saaledes (vinker med Haanden.)
 sin Beslutning,

at følge Marcius!

(De juble Alle, flirre med Sværdene, løfte Marcius op
 i Armene og kaste deres Huer i Veiret.)

Gjør I mig til et Sværd?

Er denne Uttring sandtru, hvo af Jer
 ei tager fire Bolster? Hver af Eder
 kan føre mod Aufidius, den kække,
 et Skjold saa fast som hans. Et lidet Antal,
 med Tak til Alle, jeg udvælge vil;
 og Resten, hvor Omstændighed det fordrer,
 skal slaae for Fædrelandet. Fremad nu;
 og Fire vil af Skaren jeg mig vælge
 som helst mig følge.

Cominius.

Iler strax afsted;
 Bevise Eders Ord ved Daad og Handling,
 og I i Alting skal med os deeltage.

Syvende Scene.

Udenfor Porten af Corioli.

Efter at Titus Lartius har lagt Besætning i Corioli,
 drager han med Krigsmusik mod Cominius og Caius
 Marcius; en Hovedsmand, nogle Soldater og en
 Beiviser.

Lartius.

Bevogter Portene, udsæt Forposter,
 som jeg befale har. Hvis I faae Bud,
 affend Centurierne til vor Hjælp;
 kun Nogle vogte Byen: tabes Slaget,
 vi kan ei holde den.

Hovedsmanden.

Frygt ei for os.

Partius.

Nu lukker Portene vel efter os. —

Til romersk Leir, Bevise, Du os lede.

(De gaae.)

Ottende Scene.

En Kampplads imellem den romerske og volstiske Leir.
Lummel. Marcius og Aufidius mødes.

Marcius.

Kun Dig jeg vil bekæmpe; Dig jeg hader
langt meer end Løgn og Pest.

Aufidius.

Bort Had er lige.

Ei afrikanske Slange affhyer jeg
meer end Dit Overmod. Thi hold nu Stand.

Marcius.

Den Bigende doe som den Andens Slave,
og Guderne ham dømme.

Aufidius.

Hvis jeg flygter,
da jag mig som en Hare.

Marcius.

Ene, Tullus,

jeg inden Corioli Mure fægted
for trende Timer siden: Ei mit Blod
er det som ved mig klæber. Hevn Dig derfor
af al Din Magt.

Aufidius.

Om Du end var den Hector,
som Dine Fædre stedse skrøde af,
saa skal Du ei undslippe. —

(De fægte, adskillige Bolkere komme Aufidius til Hjælp.)

Tjenstagtig, men ei tapper. Eders Hjælp
beskæmmer mig; — o gid den var fordæmt! —

(Marcius driver dem tilbage.)

Tiende Scene.

Den romerske Leir.

Tummel. Der blæses til Tilbagetog. Lyd af Trompe-
ter. Fra den ene Side kommer Cominius med Ro-
mere; fra den anden Marcius med sin Arm i et Klæde
over Skulderen, samt flere Romere.

Cominius.

Hvis jeg fortalte Dig Dit eget Dagværk,
Du troede ei Din Daad! Den skal berettes,
hvor Raadet Smil med Taarer blande skal;
hvor Adelsmænd paa Skuldrene vil drage,
og dog beundre; Qvinderne forfærdes,
dog lytte til, og hvor de raae Tribuner
der hade Dig som selv den ækle Bøvel,
modvillig sige skal: Tak høie Guder,
fordi vort Rom en saadan Helt besidder!
Saa kom Du til en Bid ved denne Fæst,
skjøndt ei Du hungrig var.

(Titus Lartius kommer med sine Tropper, efter at
have forfulgt Bolkterne.)

Lartius.

Felttherre, see!

Her Drnen er, vi vare ifkun Glenter. —

Marcius.

Jeg beder Jer, ei meer derom; min Moder,
som har et Tribrev paa sit Blod at prise,
mig frænker med sin Roes. Jeg har udrettet
ei meer end J; det er hvad vi har kunnet;

vi stred til samme Maal: for Fødelandet.
Den som sin gode Billie blot har viist
er lig mig i Fortjeneste.

Cominius.

Ei skal

J være Eders Vres Grav. Men Rom
skal vide hvad det eier. Tausshed var
her Tyveri; Forræder=Jdræt var det
Din Daad at skjule og fortie den;
blev den end løftet paa Portalsens Tinde,
udtaltes den dog slet. Derfor jeg beder,
blot for at vise hvad Du er, og ei
for at belønne Alt hvad Du har gjort,
at Du vil høre mig for hele Hæren.

Marcus.

Jeg nogle Bunder har, de vaande sig
naar de omtalte blive.

Cominius.

De bør mindes;

thi de ved Utafnemlighed ophorne
og smerte dødeligen. Mange Hingster
af sær udmærket Værd, og megen Rigdom
i Leiren og i Staden blev erobret,
deraf en tiende Deel Du forlods tage,
før den almindelige Deling skeer.

Marcus.

Keltherre, jeg ser takker, men mit Hjerte
Stikpenge ei tillade kan mit Sværd;
jeg følgerlig maa afslaae det, og fordre
min Deel med dem, som Daaden skuet have.

(Bedholdende Trompetstød; de raabe Alle: Marcus!
Marcus! kaste deres Huer og Landser iveiret; Comi-
nius og Lartius staae med blottede Hoveder.)

Marcius.

Gid disse Instrumenter I vanbellige
maa aldrig klinge meer! Naar selv Trompeten
som Smiger lyder, saa lad Leir som Stad
i Hyfleri nedsynke! Naar vort Pandser
som Snyltegjæstens Silke vorder blødt,
lad Harnisket af Atlas worde syet!
Jeg beder, hold nu op. Fordi ei Blodet
er vasket af min Næse, fordi jeg
en eller anden Usling slog til Jorden,
— det gjorde mange Fleer — I bryde ud
i overdrevne Ottringer og Raaben,
som om min smule Daad kun næres skulde
ved løgnbesprængt Lovtale.

Cominius.

Før besteden,
ja grusom mod Jer selv, I utaknemlig
vil quæle Sandheds Stemme; men tillad mig,
i dette Fald vi binde Eders Hænder,
— lig Een, der søger kun sin egen Skade —
og saa tiltale Jer: Det være kundbart
for Verden, som for os, at Gajus Marcius
bær Krigens Laurbærkrands; til Tegn herpaa
jeg skjænker ham min kampforsøgte Ganger,
som den opsadlet staaer; fra denne Stund
han kaldes — som Coriolis Betvinger —
med Hærens Bisald, i dens Jubelraab:
— Gajus Marcius Coriolanus;
Bær stedse dette hædersfulde Tilnavn!

(Lyd af Pauker og Trompeter.)

Alle.

Gajus Marcius Coriolanus!

Coriolanus.

Jeg gaaer at trætte mig, og naar mit Ansigt

er reent og frit for Blod, da skal J see
om jeg kan rødme. Imidlertid hav Tak!
Jeg Ganger tager jeg, og stræbe vil
til hver en Tid at gjøre mig fortjent
Jeg gode Mening.

Cominius.

Nu til vore Telte,
hvor, før vi hvile os, vi om vor Fremgang
vil underrette Rom. J, Titus Lartius,
gaaer til Corioli. Send os til Rom
de Ypperste, med hvem vi kan afhandle
vort eget Vel og deres.

Lartius.

Strax; jeg iler.

Coriolanus.

Mig spotte Guderne. Jeg, som ei modtog
en Tyrstegave, nødes til at trygle
Feltherren.

Cominius.

Hvad det er, det tilstaaes!

Coriolanus.

En fattig Mand mig stundom huset har
i Corioli, og mig vel behandlet.
Han raabte til mig da han fangen blev,
men dengang stod Aufidius for mit Blik,
og Harm Medlidenheden overdøved;
giv denne Stakkel fri.

Cominius.

En ædel Bøn!

Om end min Søn han myrded, dog som Binden
han skulde være fri. Løslad ham, Titus.

Lartius.

Hans Navn?

Coriolanus.

Ved Jupiter, jeg har det glemt;
jeg modig er, Hukommelsen er slevet,
har I ei nogen Væn?

Cominius.

Kom i mit Telt;
see, Blodet størkner i Dit Ansigt, kom!
Det er paa Tiden at Du bli'er forbunden.

(De gaae.)

Tiende Scene.

Bolfternes Leir.

Lyd af Trompeter. Tullus Aufidius blodig, fulgt af
to eller tre Soldater.

Aufidius.

Grobret Staden er!

Første Soldat.

Paa gode Vilkaar den tilbagegives.

Aufidius.

Gode Vilkaar!

O, gid jeg var en Romer; som en Bolfter
jeg kan ei døie dette. — Gode Vilkaar!
Hvad Vilkaar kan den Overvundne finde,
som Naade trygle skal? Fem Gange, Marcius,
vi fægtet har, fem Gange Du mig slog;
jeg troer det skete, hvis vi stødte sammen,
saatidt vi holde Naaltid. Men, ved Himlen,
hvis jeg end eengang Skjæg mod Skjæg ham møder,
da gjælder det. Han eller jeg. Min Iversyge
ei længer pletfri er, min Hu tilforn
var kun at knuse ham med samme Vaaben,
— Sværd imod Sværd; — nu skee det som det kan,
ved Evig og Argelift.

Første Soldat.

Han er en Dævel.

Aufidius.

Vel saa tapper, men ei nær saa listig.
 Mit Blod, forgiftet og ved ham beplettet,
 fornægter sin Natur. Ei Sovn, ei Tristed,
 ei Sygdom, Nøgenhed, ei Capitolet,
 ei Tempel, Præstebøn og Offertid
 ei alle Grunnheds Fjender skulle dæmme
 med ældet Fribrev og forraadnet Bane
 mit Had mod Marcius. Hvor jeg ham finder,
 selv i mit Hus, selv i min Broders Arme,
 mod alle Gæstfrihedens Love, vil jeg
 min brede Haand astvætte i hans Hjerter.
 Gaa Du til Byen, bring mig Kundskab om
 den endnu er besat, og hvilke Gidsler
 man der har sendt til Rom.

Første Soldat.

Gaaer J' ei selv?

Aufidius.

Nei, i Cypress=Lunden ventes jeg,
 ret Syd for Stadens Møller; lad mig vide
 hvad siden hændet er, at jeg min Plan
 derefter lægge kan.

Første Soldat.

Skal skee, Feltherre.

Anden Akt.

Første Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Menenius, Sicinius og Brutus.

Menenius.

Mugurerne varsle, at vi skal have Nyt i Aften.

Brutus.

Godt eller ondt?

Menenius.

Ikke efter Folkets Ønske; thi de elske ikke Mar-
cius.

Sicinius.

Naturen lærer vilde Dyr at kjende deres Benner.

Menenius.

Sig mig, hvilket Dyr elsker Ulven?

Sicinius.

Lammet.

Menenius.

Ja, for at opsluge det, som de hungrige Plez-
beier gjerne gjorde ved den ædle Marcus.

Brutus.

Han er i Sandhed et Lam, der bræger som
en Bjørn.

Menenius.

Han er i Sandhed en Bjørn, der lever som et
Lam. I ere to gamle Karle, fortæl mig en Ting,
jeg vil spørge Jer om.

Begge.

Nu vel.

Menenius.

Siig mig en Lyde, som Marcius har Mangel paa, og som J ei besidde i Overflødighed?

Brutus.

Han har ikke Mangel paa nogen Lyde; men er vel forsynet med alle.

Sicinius.

J Særdeleshed med Stolthed.

Brutus.

Og overgaaer alle Andre i Skryderi.

Menenius.

Det er snurrt nok; veed J To-hvorfor J dadles her i Byen; jeg mener af os, der er høit paa Straa? Veed J det?

Begge.

Siig frem, hvorfor dadles vi?

Menenius.

Siden J nu tale om Stolthed — J blive vel i vrede?

Begge.

Videre, videre.

Menenius.

Det er ogsaa temmelig ligegyldigt; thi en meget liden Leiligheds-Tyv vil røve Jer en stor Deel Taalmodighed; giv Eders Lidenstaber Toilen, og bliver vrede efter Eders Behag, eller i det mindste, dersom J finde Behag i at være det. J beskylde Marcius for at være stolt?

Brutus.

Det er ei ene os, som finde det.

Menenius.

Jeg veed, det er saare lidet J kan gjøre ene; men Eders Hjælpere ere mange, ellers vilde Eders

Handlinger blive særdeles sparsomme. Eders Kræfter ere altfor barnagtige til at kunne udrette meget alene. J tale om Stoltthed, gid J kunde stikke Dinene ned i Sækkene paa Eders Nakker, *) og ret befigge Eders indvortes Selv! o, gid J kunde!

Brutus.

Hvad vilde vi da see?

Menenius.

Da skulde J opdage et Par saa fortjenesteløse, stolte, hestige, vrangsinde Ovrighedspersoner (alias Narre,) som Nogen i Rom.

Sicinius.

Menenius, J er ogsaa vel nok bekendt.

Menenius.

Jeg er bekendt for en lystig Patricier, som holder af et Bæger hed Viin, uden at blande en Draabe af Tiberen deri; som En der har den Ufuldkommenhed at begunstige den første Klager; hastig og sæn- gende ved Smaating; som En der lider bedre Afste- nens Nakke end Morgenens Bænde. **) Hvad jeg mener, siger jeg, og udaander min Galde. Naar jeg møder to saadanne Statsmænd som J ere — Lyeur- ger kan jeg ikke kalde Jer — og den Drik J byder mig er mig vederstyggelig, vrænger jeg Mund ad den. Jeg kan ikke sige at Eders Belviisheder have godt fremsat Sagen, da jeg finder Uflet indblandet i den største Deel af Eders Stavelser, og omendstjondt jeg

*) Allusion til den bekjendte Fabel, at ethvert Menneſte har en Pose hængende for paa sig, hvori han putter sin Næstes Feil, og en bag paa sig til sine egne.

Johnson.

**) Som heller gaaer sildig i Seng end staaer tidlig op.

Johnson.

maa bekvemme mig til at taale dem, som sige at I ere ærværdige, alvorssfulde Mænd, lyve dog de morderisk, som sige at I have godlidende Ansigtstræk. Dersom I see dette i mit mikroskopiske Kort, følger deraf, at jeg ogsaa er vel nok bekendt? Hvad Ondt kan Eders blinde Oplystheder uddrage af det Skudsmaal, at jeg er vel nok bekendt?

Brutus.

Vel, vel; vi kjende Jer nok.

Meneniüs.

I kjende hverken mig, Jer selv, eller nogen anden Ting. I sætte Jeres Værelse i Fattigfolks Huer og Tødder; *) I tilbringe en heel Formiddag med at dømme imellem en Citronkjærling og en Urtekræmmer, og henvise en Trekillings-Strid til næste Retsdag. Naar I ere i Tærd med at høre begge Parter, og I angribes af Bugbrud, gjøre I Grimacer ligesom Bajadser; lade Blodslaget vaie mod al Taalmodighed, og idet I brøle efter et Stikbækken, slippe I den omtvistede Sag, endnu mere indviklet end før. Al den Fred I stifte, er at udskjælde begge Parter for Kjeltringer. I ere et Par snurrige Krabater.

Brutus.

Snak, Snak; hver Mand veed at I er en bedre Spottefugl ved Bordet, end en duelig Raadgiver paa Capitoliet.

Meneniüs.

Selv vore Præster blive Spottere, naar de skulle beseire slige latterlige Personer som I ere. Naar I tale allerfornuftigst, er det ikke saa meget værd som Bevægelsen af Eders Skjæg, og Eders Skjæg

*) I ville hilles og æres af Fattigfolk.

fortjener ikke saa ærefuld en Grav som at blive stoppet i en Skoflikkers Hovedpude, eller at blive jordet i et Ufjels Baksadel. Dog sige J, at Marcius er stolt, skjøndt han efter et ringe Overflag er mere værd end alle Eders Forsædre lige fra Deucalion; hvoraf maaskee nogle af de bedste vare arvelige Bøddler. God Nat, Eders Velviisheder; en længere Samtale med Eder vilde angribe min Hjerne, da J ere de dhriske Plebeiers Hyrder. Jeg giver mig den Frihed at tage Afsked med Eder.

(Brutus og Sicinius gaae tilside; Columnia, Virgilia og Valeria komme.)

Menenius.

Hvorledes, mine ligesaa skønne som ædle Fruer — og Maanen, selv hvis den var jordisk, var ei ædlere — hvorhen følge J Eders Døe saa hastig?

Columnia.

Værdige Menenius, min Sen Marcius nærmer sig; for Junos Skyld, ophold os ikke.

Menenius.

Ha! kommer Marcius hjem?

Columnia.

Ja, værdige Menenius, og har været saa heldig som man kunde ønske sig.

Menenius.

Tag min Huc, Jupiter, (kaster sin Huc i Beiret.) jeg takker Dig — Ha! Marcius kommer hjem.

Virgilia og Valeria.

Ja, det er Sandhed.

Columnia.

See her er et Brev fra ham; Raadet har faaet et, hans Hustru et andet, og jeg troer der er et til Eder.

Menenius.

Mit hele Huus skal juble i Aften af Glæde;
— et Brev til mig?

Virgilia.

Ja, visstelig er der Brev til Eder, jeg saae det.

Menenius.

Et Brev til mig? det lægger syv Aar til min Alder, i al den Tid vil jeg give Lægerne en god Dag; den bedste Recept af Galenus er kun Quaksalveri, og er imod dette Lægemiddel ei af mere Værd end en Hestemixtur. Er han saaret? Han pleier sædvanlig at komme saaret hjem.

Virgilia.

O, nei, nei, nei.

Columnia.

Jo, han er saaret, jeg takker Guderne derfor.

Menenius.

Jeg ogsaa, dersom det ikke er farligt. Ar flæde ham godt — Bringer han en Seier i sin Romme?

Columnia.

Paa sin Pande, Menenius; han kommer tredje Gang hjem med Egefrandsen om Tøsen.

Menenius.

Har han dygtig tugtet Aufidius?

Columnia.

Titus Lartius skriver, at de have fægtet; men Aufidius flygtede.

Menenius.

Det var den høie Tid for ham, det svarer jeg for. Var han bleven, vilde jeg ikke været saaledes fidiuset for alle Pengeskifter i Corioli, med samt det Guld der er i dem. Har Senatet Underretning derom?

Volumnia.

Kom Beninder, lad os gaae. — Ja, ja, Senatet har Breve fra Feltherren, hvori han giver min Søn den hele Ære for Krigen. Han har ved denne Leilighed udrettet det Dobbelte af sine forrige Bedrifter.

Valeria.

Man fortæller underfulde Ting om ham.

Menenius.

Underfulde? Jeg staaer inde for: Ikke uden hans Fortjeneste.

Virgilia.

Guderne give at det var Sandhed!

Volumnia.

Sandhed? Ho, ho!

Menenius.

Sandhed? Jeg sværger paa, at det er sandt. — Hvor er han saaret? (Til Tribunerne.) Gud bevare Eders Velviisheder! Marcius kommer hjem; nu har han end mere Grund til at være stolt. — Hvor er han saaret?

Volumnia.

I Skulderen og i den venstre Arm; der vil være store Skrammer at vise Folket, naar han søger Consulværdigheden. Da han slog Tarquin tilbage, fik han syv Hug i Legemet.

Menenius.

Et i Nakken og to i Læggen, — der er ni, saa vidt jeg veed.

Volumnia.

Før det sidste Felttog havde han fem og tyve Ar.

Menenius.

Nu er det syv og tyve; hver Ridse er en Tjendegrav. (Raab. Lyd af Trompeter.) Hør Trompeterne.

Volumnia.

Hans Ankomst de forkynde: Fryderraab
ham bane Vel, mens bag ham falde Taarer.
Den mørke Død omkring hans Arm sig snoer,
han løstet den, og Tusind sank til Jord.

(Trompeterne lyde. Cominius og Titus Lartius
komme med Coriolanus imellem sig, kronet med en
Egekrands; Hovedsmænd, Soldater og en Herold
følge.)

Herolden.

Bid Rom, at inden Corioli Mure
har Marcius ene sægtet; der han vandt
med Vre end et Navn til Gajus Marcius,
og Rygtet døbte ham: Coriolanus.
Hil Dig navnkundige Coriolanus!

(Lyd af Trompeter.

Alle.

Hil Dig navnkundige Coriolanus!

Coriolanus.

Ei meer derom; det saarer kun mit Hjerte;
jeg beder Jer, hold op.

Cominius.

See Eders Moder.

Coriolanus.

Di!

J har, jeg veed det, anraabt Guderne
om Held for mig. (knæler.)

Volumnia.

Stat op, min brave Kriger,
min gode Marcius, min ædle Gajus,

og nylig nævnet for Din stolte Daad,
— hvorledes var det nu? — Coriolanus? —
Din Viv —

Coriolanus.

Hil Dig, Du yndefulde Taushed!
Siig, smilte Du, som græder ved mit Held,
var jeg bragt skrinlagt hjem? Sigt Die, Elskte,
maae Enkerne i Corioli have,
og Mødrene for deres tabte Sønner.

Menenius.

Dig krone Guderne!

Coriolanus.

Du lever end!

(til Valeria.)

O, ædle Frue, tilgiv.

Volumnia.

Jeg er svimmel
ved Glædens fulde Maal. Velkommen hjem;
velkommen General, velkomne Alle.

Menenius.

Velkommen tusindfold. Jeg kunde græde,
jeg kunde lee. O, jeg er let og tung.
Forbandelse hvert Hjerte træffe dybt,
som ved Dit Syn ei frydes! J er tre,
som Rom skal pleie; men vi har her hjemme
en Skov Galæble-Træer, som ei vil podes
ret efter Eders Smag. Dog vær velkommen,
J Krigere. En Tidsel bliver Tidsel,
og Daare=Daad kun Daarskab.

Cominius.

Alld eens.

Coriolanus.

Menenius stedse, stedse.

Scolden.

Gjører Plads.

Coriolanus

(til sin Moder og Hustru.)

Min Moder, Eder's Haand og Eder's:
 Før jeg i eget Huus mit Hoved hviler
 Patricierne jeg besøge vil,
 fra hvem jeg modtog ei Lykønskning ene,
 men Agtelse og Hylдинг.

Volumnia.

Jeg har levet
 og i Opfyldelse seet mine Ønsker
 og hver en Tanke Phantasien danned.
 Det mangler kun, som jeg dog ikke tvivler
 at Rom jo giver Dig.

Coriolanus.

Bid, gode Moder,
 jeg heller paa min egen Vilis vil tjene,
 end efter deres, herske.

Cominius.

Nu til Capitolet.

Lyd af Trompeter og Horn; de drage bort i Optog som
 (tilførn. Tribunerne komne frem paa Skuepladsen.)

Brutus.

Hver Tunge taler om ham. Hvert Klateie
 bebrilles for at see ham. Maren Ammie
 laer Barnet skraale til det faaer et Slag,
 imens hun sladrer om ham. Kjøkken=Dosen
 jodsorte Hals med vasket Karflud smykker,
 og kryber op paa Muren for at glane.
 Stald, Vinduer og Boder er fuldproppet,
 hver Gavl besaaet med alle Slags Personer,
 som alle gloe. Selv sjelden sete Præster

blandt Bøblen trænge sig og pufse, støde
for lavest Plads at faae. Tillsørte Damer
priisgive Krigen mellem Hvidt og Rødt
paa yndig sminket Kind til kaadest Spil
og Flamme-Kys af Phoebus. Hvilken Tummel!
Man skulde troe at Guden som han skjermes
sig havde listet i hans Hylster ind
og meddeelt ham tillaan sin halve Trølddom.

Sicinius.

Jeg vædder, pludselig han bliver Consul.

Brutus.

Da maa vor Magt, mens han regjerer, sove.

Sicinius.

Han kan den vundne Hæder ikke bære
med Maadehold fra først til sidst; han snarere
vil tabe Alt hvad han har vundet.

Brutus.

Det er en Trøst.

Sicinius.

Det Folk, hvis Tolk vi ere
— jeg tvivler ei — af gammelt Had vil glemme
nyhvervet Ære ved den mindste Marsag,
som han vil give dem, saa vist som han
sin Stolthed ei kan dæmpe.

Brutus.

Jeg har hørt
han svor, at hvis han skulde være Consul,
han ei paa Torvet stod, ei sig isørte
nedladen Odmygheds luvslidte Raabe,
ei viste sine Saar, som Skikken er,
ei bad om Folkets stansbesængte Mande.

Sicinius.

Ret saa!

Brutus.

Det var hans Ord; dog før han undgik end modtog det. Det skeer kun for at føie den rige Middelstand og Adelen.

Sicinius.

Jeg attraaer intet meer end at han vilde det Forsæt blive tro.

Brutus.

Det vil han sikkert.

Sicinius.

Da skal han, som vi ønske det, sig styrte i Udelæggelse.

Brutus.

Jå, den vil ramme ham eller os. Til dette Diemed hans Had til Folket maa indblæses dem: at, stod det i hans Magt, de Uesler bleve; at deres Talsmænd han vil gjøre stumme, bortraane deres Frihed; at han troer at deres Kræfter, deres Færdigheder er uden Sjæl; ei gavner Verden meer end Kamelen i en Krig, som gives Foder kun for at bære Byrden, og blier pidsket naar det ved Byrden synker.

Sicinius.

Dette indblæst til rette Tid, naar alt hans Overmod af Folket mærkes — dertil ham at bringe er lettere end Hund paa Faar at hidse — skal worde til en Ild, som tænde vil de tørre Stubbe; — og de raske Flammer skal sværte ham for stedse.

(Et Bud kommer.)

Brutus.

Hvad er hændet?

Budet.

Skynd Jer til Capitolet; der man troer
at Marcius bliver Consul. Jeg har seet
de Stumme trænge til for ham at skue,
de Blinde lytte for at høre ham;
Matronerne nedkaste deres Handsker,
og Fruer, Møer deres Armbælt,
i det han gaaer forbi. Dybt Ald'len bukter,
som for et Billede af Jupiter,
og Folkets Huelasten, Frydestrig,
er som et Tordenveir. Sligt ei saaes før.

Brutus.

Til Capitoliet; for hvad der skeer
vi nytte Blik og Dre; men i Hjertet
staar vor Beslutning fast.

Sicinius.

Ja kom, jeg følger.

Anden Scene.

Rom. Capitoliet.

To Raadsbetjente lægge Hynderne tilrette.

Første Betjent.

Vær hurtig, de komme strax. Hvor mange
attraae Consul-Værdigheden?

Anden Betjent.

Man siger Tre, men Enhver troer at Coriola-
nus faaer den.

Første Betjent.

Det er en dygtig Karl; men han er urimelig
stolt, og elsker ikke Folket.

Anden Betjent.

Der har sandelig været mange store Mænd, som smigrede for Folket, uden at det elskede dem, og Mange, som det elskede uden at vide Marsagen, saa at dersom de elske uden at vide hvorfor, hade de af ingen bedre Grund. Da Coriolanus nu ikke bekymrer sig om, enten de elske eller hade ham, er det et Beviis paa den dybe Kundskab han har om deres Tænkemaade, og hans ædle Sorgløshed lader dem tydelig see det.

Første Betjent.

Isald han ikke brød sig om, enten de elskede ham eller ei, vilde han ligegyldig have sværet imellem at gjøre dem hverken Godt eller Ondt; men han søger deres Had med større Iver end de kunne gjengælde ham med og lader Intet ugjort, som fuldelig kan vise at han er deres Modstander. Men at lade som han ønsker at paadrage sig deres Fjendskab og Misfornøielse, er ligesaa slemt som det han afstyer, nemlig at smigre dem for at opnaae deres Gunst.

Anden Betjent.

Han har gjort sig værdigen fortjent af sit Fædreland, og han er ei stegen paa saa lette Trin som disse, der smidige og sledste stode med Huen i Haanden, uden nogenjombhelst Daad, hvorved de kunde vinde sig Agtelse og Hæder; men han har saaledes plantet sine Fortjenester for deres Dine og sin Daad i deres Hjerter, at det var et Slags utafnemmelig Medrighed naar deres Tunger bleve stumme og de ei erkjendte det. Alt siige det Modsatte var en Undskab, som vilde drive sig selv tillogns, og erhverve sig Dadel og Beskjæmmelse af ethvert Dre som hørte det.

Første Betjent.

Ei mere om ham, han er en værdig Mand. Gjør Plads, de komme.

(Consul Cominius kommer med Victorier foran sig; Menenius, Coriolanus og flere Senatorer følge; Sicinius og Brutus. Senatorerne tage Plads, Tribunerne ligeledes, for dem selv.)

Menenius.

Nu Vølster=Sagen afgjort er, besluttet
at sende Bud til Lartius, staaer tilbage
som Hoved=Diemed for denne Samling
at lønne Hans Fortjenester, som tappert
slog for sit Fædreland. Hvis det Jer tykkes,
høistædle Statens Fædre, at forinaae
ham som er Consul nu, Felttherre senest
— da Seiren blev vort Lod — her at meddele
lidt om det Helteværk, som blev udrettet
ved Gajus Marcius Coriolanus,
at vi kan takke og erindre ham
med Værdstegn og Hæder.

Første Senator.

Tal, Cominius.

For Vængdens Skyld J Intet udelade;
væk Troen hos os at vor Stat langt snarere
i Mangel staaer paa Middel til Belønning,
end vi paa Lyst og Villie. J, Tribuner,
skjænk os et villigt Øre nu, og siden
stil Sagen saa velvilligt frem for Folket,
at det sit Bifald giver.

Sicinius.

Vi ønske gjerne
at enes mindeligen; vore Hjerter
er stemte for at hædre og at fremme
Forsamlingens Beslutning.

Brutus.

Som vi ogsaa
skal troe os hædred' ved, naar han vil vise

mod Folket større Kjærlighed og Venſkab
end hidindtil.

Meneniſ.

Det har ei hjemme her.
Gid I var bleven taus; behag blot nu
Cominiſ at høre.

Brutus.

Hjertens gjerne;
dog min Indvending var af mere Bægt
end Jer Afviſning.

Meneniſ.

Folket elſker han.
Skal Seugeſælſſkab han med det ſværge? —
Begynd Cominiſ — (Coriolanus vil gaae.)
Nei, gaa ei bort.

Førſte Senator.

Ei ſkamme ſig Coriolan at høre
ſin Krigerdaad fortalt.

Coriolanus.

Tilgiver mig;
jeg onſked heller mine Bunder lægte,
end mindes jeg dem fik.

Brutus.

Jeg haaber ei,
mit Ord fra Bænken drev Jer.

Coriolanus.

Nei! Dog ofte,
naar jeg i Slaget ſtod, ſor Ord jeg flygted.
I ſmigred ei, og derfor ſkaded ei;
men Folket elſker jeg ſom det fortjener,

Meneniſ.

Jeg beder Jer, tag Plads.

Coriolanus.

Jeg heller vil,
at En i Solens Skin mig Hov'det fradser
naar Stormmarsch slaes, end rolig lytte til
Oprensning af min Vandel.

(Coriolanus gaaer.)

Menenius.

Folkets Stotter,
hvor kan han smigre Eders Ragne=Engel,
— Titusind mod En god — da her J see,
at heller han sit Liv for Vren vover,
end blot et Dre, for at høre den?
Tal nu Cominius.

Cominius.

Jeg mangler Ord;
Man ber hvad Coriolan har gjort ei prise
i svage Udtryk. Tidnok blev det sagt,
at Tapperhed er største Helte=Dyd
og høiest sin Gier hæver: er, det saa,
da kan han ei i Verden veies op
af enkelt Mand. Da han var sexten Aar
han fægted, mens Tarquin mod Rom sig reiste,
som hærdet Kriger alt. Den Tids Dictator,
som end med Algt bør mindes, saae ham stride;
duunhaget selv, mangt Svineborste=Skjæg
paa Flugt han jog. En overvældet Romer
han frelste kjæft, og for sin Consuls Afsyn
slog tre Modstandere; ja selv Tarquin
sank for hans Slag i Ræ. I den Tid, fort,
mens han paa Scenen kunde Qvinde spille,
var han i Felten Mand, og for sit Størværk
hans Lind bar Gjelør. Hans Ungdoms Aar
var Manddoms Daad; han voxed lig en Sø,
og siden har i sytten Slag han rovet
Seiersfrandsen fra hvert Sværd. Hvad sidst han virked

ved Corioli ei med noksom Roes
 udtrykkes kan. De Flygtende han standsed;
 ved hans Exempel de Feighjertede
 med Frygten dreve Gjek. Som Belgen viger
 for Skibet under Seil, Soldaten adlød ham
 og fulgte Heltens Stevn. Hans Sværd — død=
 stemplet —

faldd kæmpetungt. Han var fra Fod til Højen,
 en blodbestænkt Pendul, som Taften holdt
 til Slagnes Døding-Skrig. Han trængte ene
 ind i dødsvangre Port, som han bemalte
 med Undergang. Dog uden Hjælp han undslap,
 og med Forstærkning, lig en Uheldsstjerne,
 nedsløg Corioli. Nu Alt er hans;
 men neppe Krigen's Varm har 'atter naaet
 den vaagne Sands, før med fordoblet Kraft
 — de trætte Lemmer føle ingen Træthed —
 han midt i Slaget staaer, og dampende
 han deler Døden ud i Fjendens Rækker,
 som Byttet efter Sciren: ei før Staden
 og Marken vores var, han stille stod
 før atter Veir at drage.

Menenius.

Værdige Mand!

Første Senator.

Ei Vre og ei Løn der er saa stor,
 vi jo kan tilstaae.

Cominius.

Han foragter Bytte,
 og rigeste Klenod han ikkun anseer
 som uslest Ting; selv Mindre fordrer han
 end Gjerrighed kan give, og han finder
 sin Tapperheds Belønning hos sig selv.

Menenius.

Han er i Sandhed ædel; lad ham kalde.

Første Senator.

Kald hid Coriolanus.

En Betjent.

Alt han kommer.

(Coriolanus kommer tilbage.)

Menenius.

Coriolanus hør: Senatet naadigt
vil hæve Dig til Consul-Værdigheden.

Coriolanus.

Mit Liv og Tjeneste jeg skylder det.

Menenius.

Da mangler kun at I til Folket taler.

Coriolanus.

Skaan mig for denne Skik; jeg Tiggerkappen
kan ikke bære, nogen staae og trygle: *)
For mine Bunders Skyld giv mig Jer Stemme.
Jeg beder, fritag mig.

Sicinius.

Nei, Folket maa
om Stemme bedes; det vil ei bortgive
en Løddel af sin Ret.

Menenius.

Forsøg det ei. —

Føi mig deri og klæd Jer efter Skikken.
Modtag, som Eders Formænd gjorde det,
tildeelte Ære i sædvanlig Form.

Coriolanus.

Jeg rødme vil ved sliq uværdig Rolle;
den Ret bør Folket miste.

*) Sigter til den Skik at de romeriske Embedscandida-
ter for at beile til Folkets Gunst maatte fremtræde
i en slidt Toga, blotte Arrene efter de Saar de havde
modtaget i Fædrelandets Tjeneste, o. s. v.

Brutus.

Mærker I?

Coriolanus.

Alt prale for dem — det og det jeg gjorde!
de lægte Saar, som skjules bør, fremvise,
som om jeg havde faaet dem for at lønnes
af deres Veir blot —

Menenius.

Baastaa det ei. —

I Folkets Talsmand, Eder anbefales
vort Forslag nu — og vores ædle Consul
vi vil tilenske Ere, Held og Hæder.

Senatorerne.

Coriolanus Ere, Held og Hæder!

(Lyd af Trompeter. Senatorerne gaae.)

Brutus.

I see hvorledes han vil haane Folket.

Sicinius.

Gid ikkun de hans Hensigt skjelne kunde!
Han fordre vil, som om han med Foragt
modtog, hvad var i deres Vold at give.

Brutus.

Kom, vi herom vil underrette Folket;
til Torvet strax, jeg veed de vente os.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Forum.

Adskillige Borgere.

Første Borger.

Gengang for alle, dersom han begjærer vore
Stemmer, bør vi ikke nægte det.

Anden Borger.

Dog kan vi, om vi vil.

Tredie Borger.

Vi have Magt inden i os til at gjøre det; men det er en Magt, som vi ikke have Magt til at bruge; thi dersom han viser os sine Saar og fortæller os sine Bedrifter, bør vi putte vor Tunge i Saarene og tale for dem, og dersom han fortæller os sine ædle Bedrifter, bør vi ogsaa være saa ædle at erkjende dem. Utafnemmelighed er et Uhyre, altsaa, naar Folket var utafnemmeligt, blev det et Uhyre, og da vi ere Medlemmer af Folket, gjorde vi os selv til uhyre Lemmer af et Uhyre.

Første Borger.

Han behøver kun lidt for ei at tænke bedre om os, thi engang, da vi gjorde lidt Allarm angaaende Kornet, tog han ikke i Betænkning at kalde os — en mangehoved Mængde.

Tredie Borger.

Vi have været saaledes kaldte af Mange, ikke fordi af vore Hoveder nogle ere brune, nogle sorte, nogle graae, og nogle skaldede; men fordi vor Forstand er saa mangehoved, og jeg troer virkelig at dersom alle vore Tanker toge Flugten ud af en Hjerne-skål, vilde de flyve i Øster, Vester, Syd og Nord, og skulde de trække til det samme Maal blev det paa een gang i alle Streger af Compasset.

Anden Borger.

Tanker I det? Hvilken Wei troer I da at min Forstand vilde flyve?

Tredie Borger.

Eders Forstand vil ikke saa snart ud som Andres; thi den er stærk forkilet i et Dumhoved; men fik den Frihed, fløi den vist mod Syd.

Anden Borger.

Hvorfor den Wei?

Tredie Borger.

For at tabe sig selv i Taage, og naar de tre
Dele vare smeltede hen i Meeldug, vendte den fjerde
samvittighedsfuldt tilbage, for at hjælpe Dig til en
Hustru.

Anden Borger.

J er stedsse saa spøgefuldt; brug Jer Frihed.

Tredie Borger.

Have J nu alle besluttet af give ham Ederes
Stemme? men ligemeget, de fleste Stemmer gjelde.
Jeg siger, dersom han vilde blive Folket hengivent,
var der ingen værdigere Mand. (Coriolanus og Me-
nenius i Baggrunden.) Her kommer han, og see, i
Udmøghedens Dragt; læg Mærke til ham. Vi maae
ei staae tilsammen i en Klynge, men gaae ham forbi
een, to eller tre ad Gangen. Han skal sige sit For-
langende til hver især, saa faaer enhver især af os den
Vre at give ham vor egen Stemme med vor egen
Mund; følg mig derfor, saa vil jeg anvise Jer, hvor-
ledes J skal gaae imod ham.

Alle.

Herligt, herligt.

(De gaae.)

Menenius.

J lret har. J veed jo det er gjort
selv af de Værdigste.

Coriolanus.

Hvad skal jeg sige?

Jeg beder, Ven, — fordømt! — jeg kan ei bringe
det over Tungen. — See Ven — mine Saar; —
dem fik jeg da jeg slog for Fædrelandet,

dengang da Eders Brødre skreg, og rendte
for Larmen af vor egen Tromme.

Menenius.

Nei dog;
derom J ei maa tale, J maa bede
dem tænke paa Jer.

Coriolanus.

Tænke paa mig? Selved!
Gid de forglemme mig, saavist som de
den Dyd forglemme Præsten præker for dem.

Menenius.

Jeg beder, fordærv ei Alt! tal smukt til dem;
tal høieligt.

(han gaaer.)

Coriolanus.

Vask Jeres Ansigter,
hold Jeres Tænder rene —

(To Borgere komme.)

See, et Par!

— J Grunden veed hvorfor jeg stander her.

Første Borger.

Na ja; siig os, hvad bragte Jer dertil?

Coriolanus.

Mit eget Værd.

Anden Borger.

Jert eget Værd?

Coriolanus.

Ja sikkert;

men ei mit eget Ønske.

Første Borger.

Ei Eders eget Ønske?

Coriolanus.

Nei, aldrig var mit Ønske at besvære
den fattige med Bøn.

Første Borger.

Godt; I bør vide,
naar vi Ier give Noget, haabe vi
at vinde ved Ier.

Coriolanus.

Nu velan; jeg beder,
siig, hvad er Prisen vel paa Consulskabet?

Første Borger.

Dets Priis er blot at bede derom høfligt.

Coriolanus.

Høfligt! — Lad mig faae det; jeg har Skrammer,
som I skal see i Londom. Giv Ier Stemme.
Hvad siger I dertil?

Anden Borger.

For skal I have,
I er en værdig Mand.

Coriolanus.

Det er et Ord —
Der er nu alt to værdige Stemmer tigget; —
Almisse gav I mig, Farvel.

Første Borger.

Beskynderligt.

Anden Borger.

Naar dette skeer igjen — men ligemeget.

(De to Borgere gaae.)

(To andre Borgere komme.)

Coriolanus.

Hør et Ord; dersom det passer med Tønen af
Ederes Stemmer, at jeg bliver Consul, saa bærer jeg
her den sædvanlige Kjortel.

Første Borger.

J har værdigen tjent Eders Fædreland; men
J har Intet værdigt fortjent.

Coriolanus.

Eders Gande?

Første Borger.

J har været et Riis for dets Fjender, men J
har været en Svøbe for dets Venner; J har i Sand-
hed ikke elsket det almindelige Bedste.

Coriolanus.

Desto mere fortjenestefuld burde J formode
mig, siden jeg ikke har været almindelig i min Kjær-
lighed. Jeg vil smigre min Fostbroder Folket, for
at erhverve mig et bedre Vidnesbyrd af det. Det
kalde de' at være hoslig, og da deres Wiisdom vælger
beller at have min Hue end mit Hjerte, vil jeg øve
mig i det indsmigrende Nid, og stedse være forstilt
imod dem. Det er at sige: jeg vil efterligne en eller
anden sødttalende Mands Herrefunst, og give den i
Overflødighed til Enhver som attraaer det. Derfor
beder jeg Jer, lad mig blive Consul.

Anden Borger.

Vi haabe at finde en Ven i Jer, og derfor
give vi Eder gjerne vore Stemmer.

Første Borger.

J har faaet mange Saar for Eders Fædreland.

Coriolanus.

Jeg vil ikke besegle Eders Kundskab med at
vise dem. Jeg sætter megen Priis paa Eders Stem-
mer, men vil ei gjøre Eder videre Uleilighed.

Begge Borgere.

Guderne glæde Eder; det ønske vi af Hjertet.

(Borgerne gaar.)

Coriolanus.

Fortræffelige Stemmer! —

Til Hungerdød langt heller borde sendt,
end kræve Lønnen som man har fortjent.

Skal jeg i Ulvpeles mig selv forglemme,
for at tiltrygle mig en ussel Stemme

af Peer og Poul. Sædvane kaldes det; —

hvis man den stedse fulgte, var det Ret?

Da laa end Støv paa Fortid uaførret;

Bildfarelser til Bjerge var forsterret,

og Sandhed laa i Skjul. — Som en Nar at ståe
for Consul-Værdigheden at opnaae,

lad Andre gjøre det; dog halv paa Veie,

man-Alting døie maa for den at eie.

(Tre andre Borgere komme.)

Her komme flere Stemmer. —

Giv Stemmer mig; for Stemmer har jeg sægtet,

for Stemmer vaaget, og for Stemmer bær jeg

to Dusin Saar; vel en Snees Feltslag jeg

bivaanet har, fort sagt, for Stemmer gjort

sær mange Ting af meer og mindre Værd.

I Sandhed, gjerne vil jeg være Consul.

Første Borger.

Han har handlet ædelt og bør have hver ærlig
Mands Stemme.

Anden Borger.

Lad ham derfor blive Consul. Guderne glæde
ham og gjøre ham til Folkets Ven!

Alle.

Amen, Amen! — Gud velsigne Dig, ædle Consul!

(Borgerne gaae.)

Coriolanus.

Værdige Stemmer!

(Menenius, Brutus og Sicinius komme.)

Menenius.

J har Forskriften fulgt. Tribunerne
 Jer sikke Folkets Stemme. Nu kun mangler,
 at smykt med Consuls-Værdighedens Tegn,
 J møder for Senatet.

Coriolanus.

Er det afgjort?

Sicinius.

Hvad gamle Skikke fordre J har opfyldt,
 og Folket Jer antager. Nu J stævnes
 for at erholde vor Stadfæstelse.

Coriolanus.

J Raadets Huns?

Sicinius.

Just der, Coriolanus.

Coriolanus.

Kan jeg da disse Klæder skifte?

Sicinius.

Saa.

Coriolanus.

Det vil jeg gøre strax, og naar jeg kjender
 mig atter selv, begive mig derhen.

Menenius.

Jeg Eder Selskab gør. — Vil J ei følge?

Brutus.

Vi Folket oppebie her.

Sicinius.

Farvel.

(Coriolanus og Menenius gaae.)

Han har det nu; saa vidt som jeg kan skjønne,
 det gif ham nær.

Brutus.

Med oprørt Hjerte har han
 ydmyge Dragt. Afstediger I Folket? —
 (Borgerne komme.)

Sicinius.

Hvorledes? denne Mand I have valgt?

Første Borger.

Ja, han har vore Stemmer.

Brutus.

Gid han maa Eders Kjarlighed fortjene!

Anden Borger.

Gid det! men hør: i mine ringe Tanker
 han spottet os, da han os bad om Stemmer.

Tredie Borger.

Haandgribeligt han os forhaanede.

Første Borger.

Nei, det er kun saa hans Maneer at tale.

Anden Borger.

Enhver undtagen I er enig om
 vi spottet bleve. Ei han viste os
 Fortjenesternes sande Tegn og Mærke:
 de Saar han fik i Fædrelandets Forsvar.

Sicinius.

Det gjorde han dog vist?

Borgerne.

Nei, Ingen saae dem.

(Forskjellige tale paa eengang.)

Tredie Borger.

I Løndom, sagde han, vi kunde see dem,
 og mens han svinged Huen med Foragt
 han sagde, jeg vil være Consul; Brugen
 kun gjennem Eders Stemmer det tillader;

Giv derfor Stemmer; da vi gav ham dem,
han sagde, Tak for Stemmerne, hav Tak,
de søde Stemmer — nu vi færdig ere,
da I har stemt. — Var dette ei Foragt?

Sicinius.

Hvi var saa dumme I det ei at see,
og hvis I saae det, saa barnagtige,
at I dog stemte paa ham.

Brutus:

Som jeg lærte

I burde have svart. Da uden Magt
han endnu Statens ringe Tjener var,
han haded Eder alt, og talte stedse
mod Eders Frihed og den Forret I
som Statens Lemmer har. Nu han er steget
til Rang og Ære og til Statens Roer,
hvis han vedbliver ondskabsfuld Jer Tjende,
da har Jert Botum kun Forhandelse
bragt over Eder selv. I burde sagt,
at om hans Daad hans Krav end understøtted',
saa burde han dog og taknemmelig
sig mindes Eder, og for Eders Stemmer
omskifte fjendtligt Had til Kjærlighed;
og staaet paa Eders Ret.

Sicinius.

En saadan Tale

hans Hjerte havde rørt og sat paa Prove
hans Sindelag; I skulde ham afværgen
et eller andet Løfte, hvilket siden,
som Tiden bød, I kunde fordret opfyldt.
Medfødt Trods maaskee var bleven opvakt,
som lettelig ei finder sig i Forskrift,
der binder ham; da, naar han harmfuld var,
I kunde af hans Brede draget Fordeel
og nægtet Eders Stemme.

Brutus.

Mærked I

med hvilken aabenbar Foragt han bad,
da han behøved Jer? Troe I nu ei,
at han vil trykke Jer, nu han kan knuse?
Hvad, havde I i Livet ingen Hjerter,
og ingen Tunger at I kunde raabe
imod Fornuftens Undertrykkelse?

Sicinius.

Har I tilforn ham nægtet hvad han bad,
og nu da han ei beder, men Jer haaner,
I staae bejaende med Tungen rede?

Tredie Borger.

Lovformeligt det ei bekræftet er,
vi end kan vælte ham.

Anden Borger.

Dg vil ham vælte;
sem hundred Stemmer skal jeg dertil samle.

Første Borger.

Et tusind jeg, og endda fleer i Kjøbet.

Brutus.

Gaa strax paa Stand til dem; siig disse Benner,
de har en Consul valgt, som deres Frihed
vil røve dem samt deres Stemmeret,
lig Hunden, der faaer Prygl fordi den gjæer,
skjøndt det dens Embed er.

Sicinius.

Lad dem forsamles,

og efter nøie, overlagt Beslutning
det taabelige Balg tilbagefalde.

Mind om hans Stolthed og hans gamle Had;
glem ei med hvad Foragt han Kjortlen bar,
da han ansøgte; men at I af Tillid

til hans Fortjenester af Fædrelandet,
saae gjennem Tingre med hans Overmod,
som spøgesfuldt, dog spottende udtalte
det stærkt indgroede Had han bær til Eder.

Brutus.

Giv os Tribuner Skylden, at vi trængte,
trods al Jer Modstand, end paa Jer saa stærkt,
at I ham maatte vælge.

Sicinius.

Siig, det skete
meer efter vor Befaling, end fremskyndet
ved egen Drift; at Eders Sindelag,
som lytted meer til Tvang end Pligtens Bud,
imod al Billighed Jer ledte til
at vælge ham. Læg Skylden kun paa os.

Brutus.

Ja, skaan os ei. Siig at vi læste for Jer:
hvorledes han som Ungling Staten tjente,
saa i sin Manddom. Af hvad Stet han udgik:
De Marciers ædle Huus, hvorfra nedstammed
hin Ancus Marcius, Numas Datterson,
som ved Hostilius's Død blev Konge her.
Af samme Slægt var Publius og Quintus,
som konstig ledte Bandet hid i Rom,
og Censorinus, Romersfolkets Vndling,
saa kaldt, da han blev Censor trende Gange,
var blandt hans Stammefædre.

Sicinius.

Saadan Byrd, —

fremdeles selverhvervet gyldig Fordring
til høiest Urespost vi anbefaled
til Eders Minde; men ved Sammenligning
af hans nærværende og Fortids Daad,

J fandt en uforsonlig Tjende i ham,
og angred derfor overilet Balg.

Brutus.

Fremdeles siig: J havde aldrig gjort det,
— slaa paa den Streng — hvis ei af os tilskyndet.
Men iil nu strax, mens J er samled' end,
til Capitoliet.

Adskillige Borgere.

Ja. — Næsten Alle
fortryde deres Bisald.

(Borgerne gaae.)

Brutus.

Lad dem gaae.

Det bedre er at vove dette Oprør,
end tvivlende at vente paa et større.
Hvis efter sin Natur han rase vil
ved deres Bægring, vi opmærksomme
hans Bredens Udbrud nytte.

Sicinius.

Nu med Til

til Capitoliet før Folkets Strøm,
at det kan synes, som tildeels er Sandhed,
de gaae af egen Drift, skjøndt vi dem leded.

(De gaae.)

Tredie Akt.

Første Scene.

Rom. En Gade.

Lyd af Horn. Coriolanus, Menenius, Cominius,
Titus Lartius, Senatorer og Patricier komme.

Coriolanus.

Har da Aufidius en Hær alt samlet?

Lartius.

Ja, derfor trak vi os saa hurtig sammen.

Coriolanus.

Saa er da Vølsterne endnu som før
bestandig rede at anfælde os
ved første Leilighed.

Cominius.

De er saa matte,
at i vor Levetid vi deres Banner
skal neppe see.

Coriolanus.

Saae I Aufidius?

Lartius.

Han kom med givet Leide; han forbandet
de Vølster, som saa feige overgav
Corioli; han drog til Antium.

Coriolanus.

Om mig han talte?

Lartius.

Ja.

Coriolanus.

Hvordan? Hvorledes?

Lartius.

Hvor ofte han Jer mødte, Sværd mod Sværd;
at han Jer haded over alle Ting
paa denne Jord; at han sin Eiendom
pantfætte vilde uden Haab om Redning,
naar han kun Jer Betvinger kunde kalde.

Coriolanus.

J Antimn han er?

Lartius.

Ja, ædle Consul.

Coriolanus.

Gid jeg en Grund blot havde ham at søge,
for ret tilfulde dog hans Had at møde. —

(til Lartius.)

Velkommen hjem.

(Sicinius og Brutus komme.)

See hist Tribunerne,
som lede Folket; de er Tungerne
i den gemene Mund. Jeg dem foragter;
utaaleligt med deres Magt de prunke.

Sicinius.

Ei videre J gaae.

Coriolanus.

Ha! hvad er det?

Brutus.

Det bliver farligt, gaaer J længere.

Coriolanus.

Hvi den Forandring nu?

Menenius.

Hvad er paa Færde?

Cominius.

Har han ei Adelen og Folkets Bisald?

Brutus.

Cominius, nei.

Coriolanus.

Har jeg havt Borne-Stemmer?

Første Senator.

Gjør Plads, Tribuner, han til Torvet skal.

Brutus.

Nei, Folket er imod ham opbragt.

Sicinius.

Holdt;

hvis I vil undgaae Oprør.

Coriolanus.

Er Jer Hjord det?

Har de da Stemmer, som kan gives nu,
og strax fornægtes? Hvad er Eders Embed?
Er Munden I og Tænderne ei styre?
Har I ei hidset dem?

Menenius.

Vær rolig! Rolig!

Coriolanus.

Det er en aftalt Sammensværgelse
for Adlens Ansæelse at frænke. —
Lev I med slige, som ei herske kan,
som ei beherskes vil.

Brutus.

Bogt paa Jert Ord,
thi Folket raaber, I har spottet dem;
at I fortrod at de fik Korn for Intet;
udskjeldte Folkets Sendinge; dem kaldte
grundfalske Hyklere og Adlens Fjender.

Coriolanus.

Det var bekjendt tilforn.

Brutus.

Nei, ei af Alle.

Coriolanus.

Har I det siden kundgjort?

Brutus.

Hvad! jeg kundgjort? —

Coriolanus.

Den Handling er Jer lig.

Brutus.

Ei ganske ulig;
i hvert Tilfælde bedre dog end Eders.

Coriolanus.

Hvi blev jeg Consul da? Ved Himlen hist,
giv mig det Allerværste, og antag mig
til Eders Med-Tribun.

Sicinius.

Jert Overmod
har Folket bragt i Oprør. Hvis I vil
Jer Hensigt naae, da maa med større Venlighed
I søge Veien, som I har forseilet;
hvis ei, I bliver aldrig Folkets Consul,
ei heller dets Tribun.

Menenius.

O, hold dog op.

Cominius.

Forført er Folket. — Disse lave Rænker
ei somme Romere; Coriolanus
har ei fortjent vanærende Forhindring,
som paa Forræderviis henfastes lunsk
paa hans Bedristers Bei.

Coriolanus.

Om Korn I tale! —

Det var mit Ord og jeg gjentager det. —

Menenius.

Ei nu, ei nu.

Første Senator.
Nu ei i denne Hede.

Coriolanus.

Saa vist jeg lever, vil jeg, — ædle Venner,
tilgiver mig; —
men lad den verende, uhumiske Pøbel
ved mig, som smigrer ei, det Speil anskue,
hvori den seer sig selv. Jeg igjentager:
Bed den at smigre næres mod Senatet
kun Trækthed, Mysteri og Oprørs Klinte,
for hvilken vi har pløiet selv og saet
ved dem at blande i vort ædle Tal,
der mangler kun de Kræfter og den Styrke,
som Tiggerne blev givet.

Menenius.

Vel, ei meer.

Første Senator.

Hør os: ei flere Ord.

Coriolanus.

Hvordan! ei flere?

Som for mit Land jeg har udest mit Blod,
ei frygtet fremmed Magt, saa skal min Lunge
fremmynte Ord til Fald for de Spedalske,
hvis Smitte vi foragte, men ei frygte
at gribes af.

Brutus.

Om Folket taler I
som om I var en Straffens Gud, og ei
et jordisk Menneske.

Sicinius.

Vi Underretning
til Folket give bør.

Menenius.

Hvorom? Hans Bredde?

Coriolanus.

Bredde!

Var jeg taalmodig selv som Midnats-Sevnen,
Det var min Mening dog.

Sicinius.

Det er en Mening,
hvis Gift skal blive evig hvor den er,
ei videre forgifte.

Coriolanus.

Skal blive evig!

Lyt til Tritonen blandt hans Sildestimmel!
Har I ei hørt hans absolute Skall!

Cominius.

Ja, det er i hans Einbeds Medfer.

Coriolanus.

Skall!

Patricier, I fromme, men ufloge,
I vise, men sorgløse Senatorer,
I lod det Hydra vælge sig en Leder,
der med sit fræk=bestemte Skall er baade
Uhyrets Muskelhorn *) og Røst; som dristig
tor Eders Ocean til Sump forvandle,
og rove Eders Flod! Har han den Magt,
da buk i Udmyghed; hvis ei, da vaagn
af farlig Mildheds Sovn. Har I Fornuft,
jaa handler ei som Daarer; har I ingen;
viig Hyndet for dem. I Plebeier ere
og Senatorer de; ja dette er de

*) Med Hensyn til at Tribunen nylig er bleven kaldet
en Triton.

naar alle Stemmer blandes, og Folkesmagen
dem tykkes bedst. De vælge Dyrighed,
og sliq en Karl et saa ærværdigt Raad,
som Grækenland knap saac, sit Skal tør byde,
sit Bøbel=Skal. Ved Jupiter, derved
Consulerne fornædres. — Dybt det smærter
at tænke det: to Magter mod hinanden,
og ingen øverst; hvor Forvirring hurtig
maa mellem begge trænge ind; den ene
den anden ødelægge.

Cominius.

Vel, — til Torvet.

Coriolanus.

Hvo der end gav det Raad, fra Forraadshuset
at give Kornet frit, som stundom skete
tilforn i Grækenland —

Menenius.

Ei meer derom.

Coriolanus.

(Skjøndt Folkets Magt der mindre var indskrænket)
de næred, siger jeg, Ulydighed,
som let har Statens Undergang til Følge.

Brutus.

Skal Folket give Stemme til en Mand,
som taler saadant Sprog?

Coriolanus.

Hør mine Grunde,
langt bedre end Jer Stemme. Vel de vidste,
at Kornet var ei Løn, — de vare sikre paa,
de ei fortjente det. Til Krigen pressed',
mens selve Statens Jnderste blev rystet,
de ei af Borten vilde ud; ei dette
fortjente Korn for Intet. Nu i Felten,
ved Opstand viste de en Tapperhed,

som neppe taler for dem; og de Klager,
 som stedse uden Grund de bragte frem
 imod Senatet, heller ingen Marsag
 var til saa runde Gaver. Hvorfor da?
 Hvorledes kan den Yngel vel forðøie
 Senatets Mildhed? Deres Daad sandsynlig
 ved disse Ord udtryffes: „Vi det fordred,
 vi er det største Antal, og af Frygt,
 de gav hvad vi begjærte.“ — Saa vor Rang
 nedværdiges, idet vi lode Slænget
 vor Omforg kalde Frygt. Senatets Skranke
 de gjennebrøde snart, og da vil Krager
 forðue Drøene —

Menenius.

Kom, kom, alt nok.

Brutus.

Ja nok, med Overmaal.

Coriolanus.

Nei, hører mere!

Alt, hvorved sværges kan, Alt hvad er jordisk,
 ja alt Guddommeligt bekræfte kan
 hvad jeg tilføier: Denne deelte Magt,
 — hvor En med Ret foragter, og den Anden
 tør træde uden Grund; hvor Rang og Klogskab
 ei kan beslutte, uden Nei og Ja
 af flau Uvidenhed — den udelukker
 de store Diemed, som vige maae
 for Ting af ringest Værd, og ædlest Hensigt
 bli'er hensigtsløs. — Derfor jeg beder Jer, —
 hvis Frygt er mindre end Jer Klogskab; I
 som elske Statens Grundvold høiere
 end frygte dens Omstyrning, I som skatte
 et ædelt Liv meer end et langt, som ei
 et farligt Middel skye for Legemet,

naar Døden staaer for Haand: — Riv ud paa een gang
hin Hydra-Tunge; lad dem aldrig slukke
den Sødme som er Gift. Ved Eders Svaghed
er Dømmekraften slappet, Staten revet
sit Smykke ved Selvstændighedens Tab,
og Kraften tabt at virke for det Gode,
da Ondskab den indskrænker.

Brutus.

Nok.

Sicinius.

Han har
som en Forræder talt; som en Forræder
han skal til Ansvar staae.

Coriolanus.

Glendige!

Foragt Dig trykke ned! Hvad skal vel Folket
med disse Skaldepander til Tribuner?
Paa dem de stole; mod den større Domstol
Ulydigheden hersker. I et Oprør,
hvor ei Retsfærdighed, men Tvang var Lov,
de bleve valgte; lad i bedre Stund
Retsfærdighedens Myndighed fornyes,
og deres Magt i Røg og Støv forsvinde.

Brutus.

Uhørt Forræderi.

Sicinius.

Han Consul? nei.

Brutus.

Holla Ediler! — Lad ham blive greben.

Sicinius.

Kald Folket, (Brutus gaaer.) i hvis Navn jeg hæf-
ter Dig,
som en forrædersk-giftig Statsomistøber,

som Fjende af vor Belfærd. Følg, jeg byder,
for at forsvare Dig!

Coriolanus.

Bort, gamle Buf!

Senatorer og Patricier.
Vi ere Borgen for ham.

Cominius.

Rør ham ei.

Coriolanus.

Du raadne Skabning, bort! Hvis ei, jeg ryster
Dig Knoflerne ud af Dit Klædemon.

Sicinius.

Hjælp Borgere.

(Brutus kommer tilbage med Ediler og en Flok Bor-
gere.)

Menenius.

Paa begge Sider: Rolig!

Sicinius.

Ham er det, som vil røve Eders Magt.

Brutus.

Ediler, griber ham.

Borgerne.

Ned, ned med ham!

Uden Senator.

Baaben, Baaben, Baaben!

(De stimle Alle om Coriolanus.)

I Tribuner,

I Borgere, Patricier, værter rolig!

Sicinius, Coriolanus, Brutus!

Borgerne.

Fred! Stille dog, vær stille!

Menenius.

Hvad vil skee?

Forvirring overalt; — Jeg aandeløs
har mistet Mælets Brug: — Hør, I Tribuner,
til Folket tal. — Coriolanus, rolig! —
Tal dog, Sicinius.

Sicinius.

Folk, hører mig.

Borgerne.

Hyt! vor Tribun vil tale; Stille! — Tal!

Sicinius.

Med stærke Skridt Jer Friheds Tab sig nærmer;
fra Eder Marcius vil have Alt,
ham I har nylig valgt til Consul.

Menenius.

Hy!

Det Maaden er at tænde, ei at slukke.

Første Senator.

Alt skjænde Rom, og styrte det i Grus.

Sicinius.

Hvad er vel Staden mod dens Borgere?

Borgerne.

Sandt, Borgere er Staten.

Brutus.

Alle Stemmer

har os erkjendt som Folkets Dyrighed.

Borgerne.

I skal forblive det.

Menenius.

Ja høist sandsynligt.

Coriolanus.

Det Veien er til Rom at ødelægge,

at styrte Taget ned paa hvert et Huus,
og jorde Alt hvad endnu opreist staaer
i Ødelæggelse.

Sicinius.

De Ord fortjente Døden.

Brutus.

Vi enten maae vor Myndighed forsvare
nu, eller tage den: Vi her erklære
i Folkets Navn, bemyndiged' af dem,
at Gajus Marcius bør lide Døden
i dette Nu.

Sicinius.

Thi lægger Haand paa ham
og bringer ham til den tarpeiske Klippe,
hvorfra til Undergang han styrtes ned.

Brutus.

Grib ham, Ediler.

Borgerne.

Marcius, giv efter.

Menenius.

Hør mig! et Ord, Tribuner, kun et Ord!

Edilerne.

Stille, stille!

Menenius.

Vær, hvad I synes, Fædrelandets Ven;
kun Maadehold, ei nogen voldsom Idræt
Ulykken værger af.

Brutus.

Slig iiskold Bei,

som synes Klogskab's Bud, er ikkun Gift
hvor Saaret voldsomt er. Læg Haand paa ham,
bring ham til Klippen.

Coriolanus.

Nei; her vil jeg døe.

(drager sit Sværd.)

Blandt Eder Mogle have seet mig fægte,
forsøg nu selv, hvad J af mig har skuet.

Menenius.

Ned med det Sværd; Tribuner, gaaer tilside.

Brutus.

Nei, hæfter, griber ham.

Menenius.

Hjælp Marcius! hjælp,
hjælp ædle Romere; hjælp Unge, Gamle!

Borgerne.

Ned med ham, ned med ham!

(J dette Oprør forjages Tribunerne, Edilerne og
Folket.)

Menenius.

Bort til Fert Huus! Alt vil til Grunde. gaae
Iald J bliver.

Anden Senator.

Bort, herfra!

Coriolanus.

Staaer fast;

vort Venne-Tal er lige med vor Fjendes.

Menenius.

Kom det saa vidt?

Første Senator.

Det Guderne forbyde!

Jeg beder, ædle Ven, forsvi Jer hjem;
til os J overlade Saarets Pleie.

Menenius.

J kan ei læge denne Bunde selv;
derfor, gaa bort.

Cominius.

Kom Ben, og følg med os.

Coriolanus.

Gid de Barbarer vare, (det de ere,
 skjøndt Romas Ungel) og ei Romere,
 endskjøndt i Capitolets Torgaard avled'.

Menenius.

Gaa, bring ei over Tungen Eders Brede;
 vor Tid vil komme.

Coriolanus.

Jeg i aaben Mark
 slaer fyrgethve af dem.

Menenius.

Selv jeg kunde
 et Par bekæmpe, helst de to Tribuner.

Cominius.

Men nu er Strid kun Daarekiste Værk
 og Mod kun Galsskab, naar det støtte vil
 det Huns, som falder alt. — Vil I ei bort
 før de er her igjen, hvis Raseri
 lig standset Hav hver Dæmning gjennembryder;
 de taale kun hvad de er vant at taale.

Menenius.

Gaa bort; jeg prøve vil hvad Oldings Vid
 mod Dumbhed kan udrette. Sligt et Brud
 med Lapper flikkes maa af alle Farver.

Cominius.

Kom nu og følg.

(Coriolanus, Cominius og Flere gaae.)

Første Patricier.

Han har forspildt sin Lykke.

Menenius.

Hans Sind for ædelt er for denne Verden.

Han smigrer ei Neptunus for sin Tresor,
ei Jupiter for sine Tordenfiler.

Hans Hjerte er hans Mund; hvad Tanken skaber
maa Tungen give Lyd; naar han er vred,
han ei engang af Navn sig mindes Døden.

(Alarm udenfor.)

Hvad nu? hvad nu?

Anden Patricier.

O, gid de var til Sengs!

Menenius.

Gid de i Tib'ren var! — Hvi kan han ei
dem tale høfligt til?

(Brutus, Sicinius og Folket komme tilbage.)

Sicinius.

Hvor er den Slange,
som vil forstyrre Byen, som vil være
alene Alt?

Menenius.

J værdige Tribuner, —

Sicinius.

Med Strengheds Haand fra den tarpeiske Klippe
han skal nedstyrtes; Lovens Bud han brød,
og derfor Loven fordrer ei Forhør,
kun Strenghed af den offentlige Magt,
som han for Gutet ændser.

Første Borger.

Han skal vide,
at kun Tribunerne er Folkets Mund,
vi deres Hænder.

Borgerne.

Det skal han.

Menenius.

Hør —

Sicinius.

Stille!

Menenius.

Skrig ei paa Død, hvor Gøstergiveness
bør være Løsenet?

Sicinius.

Hvor gaaer det til,
at I har ladet ham undslippe?

Menenius.

Hør mig: —

Som jeg vor Consuls store Værd erkjender,
saa jeg hans Feil kan nævne —

Sicinius.

Hvilken Consul?

Menenius.

Consul Coriolanus.

Brutus.

Han en Consul?

Borgerne.

Nei, nei, nei, nei.

Menenius.

Hvis I tillade, Folk, og I Tribuner,
at jeg maa tale — ifkun et Par Ord,
som ei skal koste Eder videre
end netop Tidens Tab. —

Sicinius.

Tal hurtig da,

thi denne giftige Forræders Død
besluttet er; at landsforvise ham
er faresuldt, og hvis han bliver her,
vor visse Død; thi bliver det derved:
han døer i Asten.

M e n e n i u s.

Guderne forbyde
at Romerstaten, hvis Taknemlighed
mod dens fortjente Børn af Jupiter
i Rngtets Bog er tegnet, nu fortæred
lig unaturlig Moder egen Æt.

S i c i n i u s.

Han er en Udvæxt, som maa skjæres bort.

M e n e n i u s.

Han er et Lem, som har en Udvæxt kun,
at skjære, dødelig; at læge, let.
Hvad har han gjort mod Rom, som Død fortjener?
Dræbt vore Fjender? Blodet han har mistet,
— vær vis derpaa, meer end han har tilbage, —
for Fædrelandet randt. Naar dette Land
udtapper Resten, var det for os Alle
— for den som gjør det, den som taaler det, —
et evigt Brændemærke.

S i c i n i u s.

Lutter Snak.

B r u t u s.

Ja vist; thi hvis han elsked Fædrelandet,
det æred ham.

M e n e n i u s.

Siig: hvis den ene Gud
af Kræft angribes, agtes den da ei
for hvad den var tilforn?

B r u t u s.

Ei flere Ord;
forfølg ham, og udriiv ham af hans Huus,
at Pesten ei af smittende Natur
sig spreder videre.

M e n e n i u s.

Hør, kun et Ord.

Naar Tiger-Naseriet indseer Følgen
af harmfuld Jil, vil det for sildig binde
Blylodder til sin Hæl. Gaaer vaersomt frem,
at ei Partier — da han elsket er. —
skal reise sig og ødelægge Rom.

Brutus.

Hvis det var saa —

Sicinius.

Hvad staaer I der og taler?
Har ei vi paa hans Lydighed havt Prøve?
Edilerne fordrevne! — Vi vanæred'!

Menenius.

Mind Jer at han i Felten er opfostret
fra spædest Drengeaar, og ei forfaren
i harpet Tungemaal, men Meel og Klid
iblandt hinanden kaster. Giv Jert Minde,
og jeg paatager mig at bringe ham
for Lovens Domstol, hvor han skal besvare
selv strengest Klagepunkt.

Første Senator.

Og Billigheden,
Tribuner, fordrer det; thi anden Fremfart
altfor blodtørstig er og Enden bliver
Begyndelsen ei lig.

Sicinius.

Menenius,

i denne Sag I være Folkets Mægler.
Usvæbner Eder, Folk.

Brutus.

Dog, gaaer ei hjem;
men mød paa Torvet. — (til Menenius.)

Der vi Eder vente,
og, hvis ei Marcius kommer, vi vil følge
vor første Plan.

Menenius.

Jeg bringer ham til Jer. —

(til Senatorerne.)

Jeg beder Eder, følg mig. Han maa komme,
hvis ei, det Børste skeer.

Første Senator.

Kom, lad os gaae.

(De gaae.)

Anden Scene.

Et Bærelse i Coriolans Huus.

Coriolanus og Patricier.

Coriolanus.

Lad dem kun Alt om Dreene mig kaste,
ved vilde Hestes Hov. mig vise Døden —
ja paa en Steile, eller dlynge op
paa den tarpeiske Klippe hundred Bjerger,
saa Dybet vorder længere fra Toppen
end Diesynet naaer: dog uforandret
jeg bliver den jeg er.

Første Patricier.

Ja, stedse ædel.

(Volumnia kommer.)

Coriolanus.

Jeg undres, at min Moder
er utilfreds med mig; I stedse før
dem usle Trælle kaldte, skabte kun
til Kjøb og Salg og til at staae barhoved'
i Folkets Møder, gabe taus og undres,
naar En blot af min Rang stod op at tale
om Fred og Krig. (Til Volumnia.

Jeg spørger Eder, Moder, nu,

hvi ønsker I mig from? hvi skal jeg skifte
falsk min Natur; — nei, heller lad mig være
den Mand kun som jeg er.

Volumnia.

O Søn, min Søn!

jeg ønsked Dig befæstet i Din Vælde,
for Du forskjertsed den.

Coriolanus.

Lad Alting springe!

Volumnia.

Du havde været end den Mand Du er,
om Du det mindre viste; al Din Fdræt
hos Folket havde fundet mindre Modstand,
hvis Du Dit Sindelag ei havde røbet,
for Kraft til at modsætte sig dem mangled.

Coriolanus.

Gid de i Galgen hang!

Volumnia.

Ja, gid de brændte!

(Menenius og Senatorer komme.)

Menenius.

Kom, I var altfor hestig, altfor barsk;
I maa tilbage for at mildne Sagen.

Første Senator.

Hvis I ei gjør det, bli'er ei Steen paa Steen
af vores gode Stad.

Volumnia.

O, lad Dig raade!

Mit Hjerte er som Dit, ei let at bøie,
men denne Hjerne kan min Brede styre
til bedre Tider.

Menenius.

Ret, min ædle True!

For han for Følgen skulde bøie sig,
hvis ei det var nødvendigt Lægemiddel
for Statens Vel, jeg drog min Rustning paa,
skjøndt den mig falder tung.

Coriolanus.

Hvad skal jeg gjøre?

Menenius.

Gaae til Tribunerne.

Coriolanus.

Hvad meer? Hvad saa?

Menenius.

Gjenkalde Eders Ord for dem.

Coriolanus.

For dem? —

For Guderne jeg det ei angre kan;
skal jeg for dem?

Volumnia.

J er altfor bestemt
og dette, skjøndt en Dyd, kan overdrives,
naar Farens Stund er nær. J selv har sagt,
at Klogt og Ære, lig forbundne Venner,
i Krig gaae Haand i Haand. Forklar mig nu,
hvad de i Fred kan tabe ved hinanden?
hvi de ei der kan enes?

Coriolanus.

Stille, stille.

Menenius.

Et findrigt Spørgsmaal.

Volumnia.

Passer det med Æren
i Krig at synes hvad man ikke er,
— og Klogt det hjemler, for at opnaae Maalet —
hvorfor er det da mindre eller værre,

at den med Vrens Bud gjør Fællesskab
i Freden som i Krig, naar Viemedet
har Krav paa begge?

Coriolanus.

Hvortil disse Ord?

Volumnia.

Fordi Du nu til Folket tale bør:
ei som Dit eget Hjerte kyder Dig,
ei som Du kunde synes selv, men Ord,
som paa Din Tunge kun har fæstet Rod,
kun Slegfred-Sprog og tomme Stavelser,
for Sandhed blottet, fremmed for Din Arm.
Nu, dette er ei meer vanærende,
end Stæder at ta'e ind ved sledske Ord,
naar ellers Lykken maatte gjøre Udslag
og megen Blodsudgydelse man -voved.
Jeg vil, mod min Natur, forstille mig.
naar mit, naar mine Benners Held det fordrer,
med Vre vil jeg det; og saa bør Du
for mig, for Viv og Søn, Senatet, Alden.
Og Du vil heller vise Pøbel-Slænget
et rynket Bryn, end give dem et Smil,
som vinder deres Tillid og beskytter
mod Undergang os Alle.

Menenius.

Edle Frue. — —

Følg os, tal søieligt, og J afvender
ei blot al Faren nu; men J opretter
hvad før er tabt.

Volumnia.

Jeg beder nu, min Søn,
gaa til dem med Din Hue i Din Haand.
Naar Dine Knæ berøre Gadenes Stene,
(thi Handling stundom er Bestalenhed,

og det ukloge Die fatter bedre
 end Drets Hinde) Du Dit Hoved bøie
 som om Dit Hjerte følte sig straffskyldigt
 og ydmygt, som et overmodent Moerbær,
 der falder ved et Vindpust; — eller siig dem,
 at Du er Kriger og i Leiren opfødt,
 har ei de milde Udtryk, som Du tilstaaer
 nu somme sig, og som de billigt fordre
 for deres Tillid, men at Du vil stræbe
 Dig efter deres Ønske ret at danne,
 jaavidt Din Evne naaer.

M e n e n i u s.

Kun disse Ord, —
 og Dit hvert Hjerte er; thi de tilgive
 med samme Hurtighed, som tomme Ord
 de gyde ud.

C o l u m n i a.

Jeg beder Dig, min Søn,
 Dig raade lad, endstjøndt jeg veed Du heller
 Din Fjende følger i et Flammesvælg
 end smigrer ham i Gal. — Der er Cominius.

(Cominius kommer.)

C o m i n i u s.

Jeg kommer nu fra Torvet; det er farligt!
 Med Rolighed Du maa forsvare Dig;
 hvis ikke — blive borte. Alt er Oprør.

M e n e n i u s.

Blot favre Ord.

C o m i n i u s.

Maaskee ei kræves meer,
 hvis han kan bøie sig.

C o l u m n i a.

Han maa og vil; —
 kom Cæsar: siig Du vil, og gaa og gjør det.

Coriolanus.

Skal jeg da vise dem mit Hoved blottet?
og skal min Tunge nedrig en Usandhed
paadigte dette Hjerte? — Vel, det skee!
Men gjaldt det kun mit eget usle Selv,
kun Marcii Muld, det skulde, knuust til Stov,
for blæse hen for Binden. Nu til Torvet;
J har en Rolle givet mig, som aldrig
i dette Liv jeg lærer.

Cominius.

Vi vil hjælpe.

Volumentia.

Mind Dig, min elskte Søn, som Du har sagt
at min Lovtale gjorde Dig til Krieger,
saa mind den atter nu ved denne Rolle,
skjendt den Dig fremmed er.

Coriolanus.

Vel, vel, jeg maa det.

Bort nu mit Bæsen. Gid en Skjægesjæl
nu fare i mig! Krigervante Røst,
som stemte med min Tromme, ligne nu
en Gildings Piben, eller Moens Stemme,
som luller Barn i Sørn! En Riddings Smil
paa mine Kinder boe, og Drenge-Taarer
mit Die væde! Gid en Tiggers Tunge
fra mine Læber lyde! Gid mit Knæ,
som sig kun bøiet har for Hingst at spore,
sig krumme for at trygle! — — Nei dog! nei!
for Vren ei jeg Sandhed offre vil
og lære ved mit Legems Daad mit Hjerte
den skammeligste Tarbed.

Volumentia.

Som Du vil;

af Dig at tigge mig vanærer meer,

end Dig at trygle dem. Styrkt Alt i G.ans;
 Din Moder heller for Din Stolthed synker,
 end lever angstfuld for Dit Egenfind.
 Mit Hjerte, stort som Dit, kan trodse Døden;
 af dette Bryst Du diet har Dit Mod —
 Din Stolthed er Din egen.

Coriolanus.

Vær tilfreds,
 min Moder! Skjand ei meer, jeg gaaer til Torvet.
 Som en Markskriger vil jeg dem anraabe,
 ved Hyfleri mig vinde deres Hjerter
 og komme hjem høit elsket af hver Høker.
 Jeg gaaer alt. Unbefal mig til min Hustru!
 Hvis I som Consul ei mig seer igjen,
 da fæster jeg ei Lid til denne Tunge
 paa Smigrens Bei i Fremtid.

Volumnia.

Skee Din Villie.

(gaaer.)

Cominius.

Tribunerne Jer vente; Til didhen,
 og svar med Mildhed. De opfundet have
 end sværere Beskyldninger mod Eder,
 end nogensinde før, saavidt jeg hørte.

Coriolanus.

Vel, Løsenet er Mildhed; kom, vi gaae.
 Lad dem mod mig Beskyldninger udfinde —
 jeg svarer dem, som Vren mig indskyder.

Menenius.

Men venligt, mildt.

Coriolanus.

Ja, kun med mildest Mildhed.

(Alle gaae.)

Tredie Scene.

Forum.

Sicinius og Brutus.

Blot fremhæv ret, at han tyrannisk Magt
 anmasjer sig; og hvis han undgaer her,
 da J bebreide ham hans Had til Folket,
 frendeles at det Bytte ei er uddeelt,
 som vundet blev fra Antiaterne.

(En Edil kommer.)

Nu, kommer han?

Edilen.

Ja, strax.

Brutus.

Hvem følger ham?

Edilen.

Menenius og alle de Raadsherrer,
 som ham hengivne ere.

Sicinius.

Har J skrevet
 Fortegnelsen paa alle vore Stemmer,
 og ordnet dem?

Edilen.

Jeg har den færdig her.

Sicinius.

Har J dem samlet laugsviis.

Edilen.

Ja, jeg har.

Sicinius.

Saa kalder øiebliklig Folket hid,
 og naar jeg siger høit: Det være saa,
 i Kraft af Folkets Myndighed; og nævner

Død eller Bøder eller Landsforvisning,
lad dem gjentage Ordet efter mig,
og paastaae deres gamle Stemmeret
til Statens Bedste.

Edilen.

Det jeg skal.

Brutus.

Naar de saaledes har begyndt at raabe,
lad dem vedblive med forvirret Larm
Udførelsen at fordre øiebliklig,
naar Dommen falder er.

Edilen.

Vel, meget vel.

Sicinius.

Med Styrke og med Kraft de være rede,
naar vi dem give Vink.

Brutus.

Gaa og udfør det.

(Edilen gaaer.)

Bring ham i Harmen; han var stedse vant
at seire og det sidste Ord at have,
men kommer han i Hede, kan han ei
ved Maadeholdets Bidsel meer regjeres:
da taler han fra Hjertet, og just dette
vil hjælpe os hans Rakkebeen at knække.

(Coriolanus, Menenius, Cominius, Senatorer
og Patricier komme.)

Sicinius.

Han kommer.

Menius.

Rolig, jeg anraaber Eder.

Coriolanus.

Ja, som en Staldkarl, der for ringest Penning

en Foliant af Skjeldsord doe vil. —
 De høie Guder vaage over Rom
 og Retsfærd's Stol med ædle Mænd beklæde!
 Gid Kjærligheden boe iblandt os alle!
 Med Oliegrenen vore Templer smykkes,
 og Krigen fjernes vidt fra vore Gader!

Første Senator.

Amen!

Menenius.

Et ædelt Dnske.

(Ædilen kommer tilbage med Folket.)

Sicinius.

Træder frem, Folk.

Ædilen.

Ryt til Tribunerne. Jeg byder: Stilhed.

Coriolanus.

Først hør mig tale.

Begge Tribunerne.

Tal! — Vær stille dog.

Coriolanus.

Vil Klagen ogsaa hermed høre op?

Vil Alting ende her?

Sicinius.

Jeg spørger Eder:

Vil I Jer underkaste Folkets Stemme?
 erkjende dets Tribuner? Vil I lide
 med Taalmod lovlig Dom for slige Feil
 som her bevises?

Coriolanus.

Jeg er dertil rede.

Menenius.

Hør, Borgere, hans Ord: Han rede er.
 Mind Eder hans Fortjenester af Staten,

Tænk paa de dybe Saar hans Legem bærer,
der ligne Grave paa en viet Jord.

Coriolanus.

Kun lette Skrammer, blotte Naalerister,
som man kan lee af.

Menenius.

Og betænker videre,
at naar han ikke taler lig en Borger,
J see ham som en Kriger; tager ei
hans haarde Ord for Guds og Ondskab's Udtryk,
men som alt sagt, de anstaae en Soldat,
der ei det mener ilde.

Cominius.

Vel, ei mere.

Coriolanus.

Siger Grunden mig,
— da jeg til Consul er eenstemmig valgt, —
hvi jeg vanderes saa, at samme Stund
det mig berøves atter?

Sicinius.

Os J svare.

Coriolanus.

Sig frem, hvis det er sandt jeg svare ber.

Sicinius.

Hør Klagen da: J Rom har villet røve
de Embeder, som Sæd og Skik har hævdet,
anmasse Eder en tyrannisk Magt,
derfor J er Forræder imod Folket.

Coriolanus,

Forræder! Jeg!

Menenius.

Blot sagter: Eders Løfte!

Coriolanus.

Gid dybest Helveds Flammer sluge Folket!
 Hørræder jeg! Sataniske Tribun!
 Sad i Dit Døds titusindfold,
 saa mange Millioner i Din Haand,
 og paa Din Røgnertunge begges Antal,
 saa sagde jeg: Du lei, og det saa frit,
 som naar jeg Guderne anraaber.

Sicinius.

Mærk det, Folk.

Borgerne.

Til Klippen med ham strax; til Klippen med ham!

Sicinius.

Stille!

Vi have ei Anklage meer behov.

Hvad I har seet af ham og hørt ham tale:

Hvor han Ser banded og Ser Tjener slog,

opsatte sig mod Loven og forhaaned

den Magt, som er hans Dommer: selve dette

er saa strafværdigt, at det vel fortjener

den smerteligste Død.

Brutus.

Men da han har

gjort Staten Gavn —

Coriolanus.

Hvad sludrer Du om Gavn?

Brutus.

Jeg tale vil derom, jeg veed det.

Coriolanus.

I?

Menenius.

Er dette, hvad I loved Eders Moder?

Cominius.

Vid blot —

Coriolanus.

Jeg vil ei mere: Lad dem
fordømme mig til Død fra steilest Klippe,
Gudsflætning, Landsforvisning, til indspærret
at tæres hen ved et Gran Føde daglig:
jeg deres Gunst for gode Ord ei købte,
min Trods ei tæmmed for hvad de kan give,
var Prisen blot Goddag.

Sicinius.

Fordi han har,
— saavidt det stod til ham — fra Tid til Tid
viist Folket Had og Ondskab, Midler søgt
at rane bort dets Magt, og nu tilsidst
sig fjendtlig viist, ei blot mod Retsfærd's Domstol,
men selv imod Haandhæverne af den;
derfor, i Folkets Navn, og ved den Magt
dets Ledere er givet, dømme vi:
Fra dette Nu han er forviist vor Stad
og styrtes skal fra den tarpeiske Klippe,
hvis han igjen sig nærmer Romas Porte.
I Folkets Navn: Det saa fuldbyrdes skal.

Borgerne.

Saa være det, saaledes skal det være;
Bort, bort! han er forviist, saa være det!

Cominius.

Et Ord kun, mine Venner —

Sicinius.

Han er dømt,
vi vil ei høre meer.

Cominius.

O lad mig tale!

Jeg Consul været har; jeg kan fremvise
 for Rom dets Fjenders Mærker paa mit Legem.
 Mit Fædreland er helligt; jeg det elsker
 end mere ømt og høit end dette Liv,
 meer end min Hustru, meer end hendes Afkom
 og mine Vænders Kraft; thi lad mig tale —

Sicinius.

Hert Diemed vi fjende. Tal, hvad vil J?

Brutus.

Ei meer at sige er. Han er forviist
 som Folkets og som Fædrelandets Fjende:
 Saa være det.

Borgerne.

Saa være det, saa være det!

Coriolanus.

J Hundepak, hvis Mande jeg foragter
 lig Dunst af giftig Pøl; hvis Gunst jeg skatter
 som Riget af ujordet Mand, der Lusten
 forpester suult. Jeg landsforviser Eder.
 Henslæber Eders Liv i dørst Ilvished!
 Bed svagest Rygte Eders Hjerter skjælve!
 J bæve naar blot Fjendens Hjelmbyx vister!
 Beholde ifkun Magt til at forjage
 Enhver som leder, til omsider,
 ved Eders Daarstab for Jer Fremtid blinde,
 J ene her i Staden staae, og gnave
 paa egen Undergang, lig usle Trælle; —
 da uden Sværdslag i bekæmpet worde!
 Med dyb Foragt jeg vender Eder Ryggen;
 jeg finder mig en Verden andensteds.

(Coriolanus, Cominius, Menenius, Senatorer
 og Patricier gaae.)

Edilen.

Nu Folkets Fjende gif, han borte er!

Borgerne.

Vor Fjende er færvist; han gif! Ho! Ho!

(Folket jubler og kaster Suerne i Veiret.)

Sicinius.

Ledsag ham ud af Porten, følger ham,
— som han forfulgte Jer — med al Foragt;
haan ham, som han fortjener det. En Vagt
os lede gennem Staden.

Borgerne.

Kom, lader os ham ud af Porten følge!
Gid Guderne Tribunerne beskytte!

Fjerde Akt.

Første Scene.

Ved en af Roms Porte.

Coriolanus. Volumnia. Virgilia. Menenius.
Cominius og adskillige unge Patricier.

Coriolanus.

Stand's Eder's Taarer, kom. Et kort Løvel. —
Hydra forskyder mig. — Min gode Moder,
hvær er Jert fordums Mod? I tidt har sagt,
at Lidelser var Snillet's Provesteen;
at smaa Uheld Smaassjæle kunde bære;
at alle Snekker, naar det Havblik var,
med lige Stolthed flød; men, naar først Skjæbnen
slog haarde Slag, da ei at omme sig
var ædel Klogskab. Hvo som ifkun fatted

de Levereleger I mig ofte gav,
dens Hjerte blev uovervindeligt.

Virgilia.

O Himmel! Himmel!

Coriolanus.

Hustru, jeg Dig beder —

Voluntia.

O, gid den røde Pest maa træffe Rom!
Gid hver Haandtering døe!

Coriolanus.

Hvorledes! Hvad!

Jeg savnet, elsket bliver. O, min Moder,
fat Mod som før; I har mig ofte sagt:
Hvis Hercules var bleven Eders Husbond,
af hans Arbejder ser I havde gjort,
for ham at spare Moien. — Hør, Cominius,
staa fast: Lev vel! — Lev vel, min Viv, min Moder!
Alt bliver godt. — Menenius, Du Gamle,
Din Graad er saltere end Unglingens,
og skadeligt Dit Dic. — General,
jeg har Dig skuet barst, Du Optrin saac
som hærde Sjaelen; siig de stakkels Qvinder,
det er saa galt at græde over Skjæbnen,
som den at udlee. O, I veed, min Moder,
min Bovedaad var stedse Eders Fryd,
og tro Jer Son, endskjondt jeg ene gaaer
— en eensom Drage lig, hvis Smuthul frygtes,
som sjelden sees, men ofte bliver omtalt —
vil over det Sædvanlige sig hæve,
hvis ei han synker under Svig og Rænker.

Voluntia.

Hvorhen, min Stoltbeds Son? Tag for en Stund
Cominius med Dig, fat en sikker Plan

og hold ved den, at ei Tilfældets Trus
Dig leder vild paa Veien.

Coriolanus.

O, I Guder!

Cominius.

Jeg følger Dig en Maaned, og bestemmer
Dit Opholdsted med Dig, hvor vi gjensidig
kan høre fra hinanden, at hvis Du
skal atter savnes vi da ei skal søge
en Verden rundt, for enkelt Mand at finde,
og tage Dieblikkets Gunst, som kjøles
ved dens Gravværelse, som dertil trænger.

Coriolanus.

Lev Alle vel! — Du alderstegen er,
for fuld af Skrammer, til at streife om
med kraftfuld Mand: følg mig blot ud af Porten. —
Kom, elskeligste Hustru, kjære Moder, —
og I udvalgte Venner! Der, først der,
bed mig et glad Levvel. Jeg beder, kom!
Mens jeg er oven Jord I høre skal
fra Cajus Marcius, men aldrig Andet,
end hvad der sømmer ham.

Menenius.

Saa ædelt talt

som vel man kan. — Kom, ingen Taarer meer. —
Hvis jeg af disse Been og Arme kunde
syv Aar afrygte, ved de evige Guder,
jeg fulgte Dig.

Coriolanus.

Giv mig Din Haand; — Kom følger.
(De gaæ.)

Anden Scene.

En Gade i Nærheden af Porten.

Sicinius, Brutus og en Ædil.

Sicinius.

Bed dem gaae stille hjem; thi han er borte,
og Ædelen, som holdt med ham, er frænklet.

Brutus.

Vi have vlist vor Magt, nu ville vi
meer søielige synes, end tilforn,
da alt i Gjæring var.

Sicinius.

Lad dem gaae hjem;
sig, borte Fjenden er. De stande atter
i deres fordums Styrke.

Brutus.

Skik dem hjem.

(Ædilen gaaer.)

(Volumnia, Virgilia og Menenius komme.)

Hans Moder, see!

Sicinius.

Vi vil ei møde hende.

Brutus.

Hvorfor?

Sicinius.

Man siger, at hun er affindig.

Brutus.

De have os bemærket. Gaa ei bort.

Volumnia.

Vel mødt, vel mødt; gid Gunders Plagebær
Ger Kjærlighed belønne!

Menenius.

Tys dog, stille.

Volumnia.

J skulde høre, hvis for Graad jeg kunde,

(til Brutus.)

dog jo; J Noget høre skal. — J gaaer?

Virgilia (til Sicinius)

J ogsaa blive skal. — Gid til min Husbond
jeg kunde sige det.

Sicinius.

Er J af Mandkjen?

Volumnia.

Du Mar; er det en Skam? Mærk dette, Mar: —
Var ei min Fader Mand? Har Du ei jaget
med Rævekunster ham, som slog for Rom
end flere Slag, end Du har udstødt Ord?

Sicinius.

O Himles Himmel!

Volumnia.

Flere Djærvheds Slag
end nogensinde Du fornuftigt Ord?
Og det for Rom! — jeg siger Dig — dog gaa! —
nei, her Du blive skal. — O, gid min Son
stod i Arabien, med Sværd i Haand,
foran Din Horde.

Sicinius.

Nu, hvad da?

Virgilia.

Hvad da?

Da blev der hurtig Ende paa Dit Alskem.

Volumnia.

Ja, Slegfredbern og Alle. — O, den Tappre!
Hvad Heltestrammer bær han ei for Rom!

M e n e n i u s.

Not, still, still.

Cicinus.

Gid han vedblevet havde for sit Land
som han begyndte, og ei selv opløst
de ædle Bænd han knytted.

Brutus.

Gid han havde!

Columnia.

Ønske det? Ø, som oprørte Slængt!
 Ø Ude, som hans Værd saa lidt kan dømme,
 som jeg det Hemmelige, hvilket Himlen
 vil have skjult for Jorden.

Brutus.

And so gae.

Volumina.

Ja gaa I kun. I værdig Daad har udført,
Dog her mig før I gaae: Som Capitolet
sig hoier over lavest Huus i Rom,
jaa hoit min Søn — den Edles Huusbond der —
som I forviste, overgaaer Jer Alle.

Brutus.

Kom, vi vil gaae.

Sicinius.

Hvi blive for at skjeldes?

Hum. er affindig.

U o l u m n i a.

Tag min Bon med Eder;

Gid Guders Bærk var ene at stadfæste
hver min Forbandelse! (Tribunerne gaae.) Sid
engang daglig
jeg mødte dem; det lindrede mit Hjerte,
for hvad det trykker tungt.

Menenius.

J talte djærvt,
men J har Marsag. Vil J spise hos mig.

Volumnia.

Mit Brød er Gad; Jeg tærer paa mig selv,
og doer af Mæring Hungerødoden. — Kom,
lad af den svage Klynken; klag som jeg
i Brede, Juno lig. Kom, kom.

Menenius.

D, sy.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Landevei imellem Rom og Antium. En Rømer
og en Volsker møde hinanden.

Rømeren.

Jeg kjender Jer nok, og J kjender ogsaa mig;
Eders Navn, troer jeg, er Aldrian.

Volskeren.

Saa er det; men jeg har, i Sandhed, ferglemmt
Eder.

Rømeren.

Jeg er en Rømer; men jeg tjener nu ligesom
J, imod dem; kjender J mig nu?

Volskeren.

Nicanor; ikke?

Rømeren.

Netop ham.

Volskeren.

Eders Ekjæg var større da jeg saae Jer sidst;
men Eders Maal rober Jer. Hvad Nytt i Rom?

Jeg har det Hverv. fra det volstiske Senat at opsoge Jer der. I har sparet mig en Dags Reise.

Romeren.

Der har været en besynderlig Opstand i Rom; Folket imod Senatet, Patricierne og Adelen.

Bolskeren.

Har været! Er den da forbi? Vor Stat troer ei det! de ruste til Krig og haabe at anfælde Eder midt under Uenigheden.

Romeren.

Den største Flamme er slukt, men en liden Gnist kan oplue den igjen. Adelen tog sig den værdige Coriolans Forviisning saa nær til Hjerte, at de ere rede til ved første Leilighed at rive hele Magten fra Folket og for stedse at berøve dem Tribunerne. Jeg kan fortælle Dig, at dette ulmer og er næsten modent til et heftigt Udbrud.

Bolskeren.

Er Coriolanus landsforviist?

Romeren.

Landsforviist, ja.

Bolskeren.

I vil være velkommen med denne Efterretning, Micanor.

Romeren.

Det er nu den bedste Tid. Jeg har hørt sige, at det er lettest at forsøre en Mands Hustru naar hun er uenig med sin Husbond. Eders ædle Tullus Aufidius vil vise sig med Ære i denne Krig, da hans store Modstander Coriolanus ei agtes mere af sit Fædreland.

Bolskeren.

Sikkert. Det var meget lykkeligt for mig, at

jeg handelsvis modte Eder. I har endt min Forretning, og jeg vil med muntert Sind følge Eder hjem.

Romeren.

Jeg skal imellem Nu og Nadvertid fortælle Eder besynderlige Ting fra Rom, som alt sigter til dens Modstanderes Bedste. I have en Armee i Beredskab, siger I?

Bolskeren.

En i Sandhed kongelig Hær. Centurionerne med deres Mandskab ere alt indskrevne i Rullen, de blive alt besoldede, og ere færdige paa en Times Marsch.

Romeren.

Det glæder mig at høre at de ere færdige, og jeg er Manden, haaber jeg, som snart skal bringe dem i Bevægelse. Vær mig saaledes hjertelig velkommen, jeg fryder mig ved Eders Selskab.

Bolskeren.

I tager mig Ordet af Munden; jeg har den største Marsch til at glæde mig ved Eders.

Romeren.

Vel, lad os følges ad.

Fjerde Scene.

Antium. Udenfor Aufidius's Hus.

Coriolanus, ukjendelig, indhyllet i meget flette Klæder.

Coriolanus.

En herlig Stad er dette Antium. Jeg dine Enker skabte; mangen Arving til disse skønne Huse har jeg hert i mine Feltslag stenne, seet dem falde.

Hvis de mig kjendte, Mødrene med Sped
og Drengene med Steen mig bøde Feide.

(En Borger kommer.)

God Dag.

Borgeren.

Velkommen.

Coriolanus.

Sig mig, hvis J vil,
hvor boer den mægtige Aufidius?
Er han i Antium?

Borgeren.

J denne Aften
han giver Statens Adelskab en Fest.

Coriolanus.

Hvor er hans Huus?

Borgeren.

Her, dette.

Coriolanus.

Tak, Farvel.

(Borgeren gaaer.)

O Verden, hvor ustadig! Svorne Benner,
hvis Barmie syner kun een Sjæl at eie,
hvis Tid, hvis Seng, hvis Maaltid og hvis Jdræt
tilfælles var og uadskillelige
som Tvillingsøstre, kan om føie Tid
for ringe Ordstrid mod hinanden staae
i bitterest Had, mens grumme Alvindsmænd,
hvis Had og trædske Planer deres Sørn
forstyrred, kan en Hændelse ei værd
en Bønne bringe til at indgaae Venskab
og stræbe til eet Maal. Saaledes jeg:
Mit Fodested jeg hader og min Hu

staaer kun til denne Stad. — Jeg vil gaae ind: —
 hvis han mig dræber, skeer jeg ingen Uret;
 modtager ham mig vel, hans Land jeg tjener.

(gaaer.)

Femte Scene.

En Sal i Aufidius's Huus.

Musik indenfor. En Tjener kommer.

Tjeneren.

Viin, Viin, Viin! En herlig Opmærtning! jeg
 troer, de Krabater ere faldne i Søvn.

(gaaer. En anden Tjener kommer.)

Anden Tjener.

Hvor er Cotus? Herren kalder paa ham. Cotus!

(gaaer. Coriolanus kommer.)

Coriolanus (affides.)

Et herligt Huus, og Maden lugter godt,
 men jeg en Gæst ei ligner.

(Første Tjener kommer ind igjen.)

Første Tjener.

Hvad vil J, min Ven? Hvor kommer J fra?
 Her er ingen Plads for Jer; jeg beder, skrup Jer
 paa Døren.

Coriolanus (affides.)

Jeg, som Coriolanus, ei fortjener
 en bedre Velkomst.

(Anden Tjener kommer ind igjen.)

Anden Tjener.

Hvorfra kommer J, Ven? Har Portneren Dine
 i Hovedet, at han lader en saadan Karl komme
 ind? Pak Jer bort.

Coriolanus.

Bort selv!

Anden Tjener.

Bort? Nei, bort med Jer.

Coriolanus.

Nu falder Du mig til Besvær.

Anden Tjener.

Er Du saa frisk paa det. Vi skal snart tale med Dig.

(Tredie Tjener kommer; den Første møder ham.)

Tredie Tjener.

Hvad er det for en Krabat?

Første Tjener.

Den besynderligste jeg nogensinde har seet. Jeg kan ikke faae ham ud af Huset. Hør, kald Herren ud.

Tredie Tjener.

Hvad har I her at gjøre, Karl? Pak Jer.

Coriolanus.

Lad mig blot staae; jeg vil ikke skade Eders Skersteen.

Tredie Tjener.

Hvo er I?

Coriolanus.

En Adelsmand.

Tredie Tjener.

En særdeles usjel —

Coriolanus.

Sandt, det er jeg.

Tredie Tjener.

Jeg beder Jer, usle Adelsmand, sege Jer et andet Blivested; her er ingen Plads for Jer. Gaa dog Jer Vej.

Coriolanus.

Gjør Din Dont, gaa (støder ham fra sig) og
fyld Dig med de kolde Levninger.

Tredie Tjener.

Hvad, vil J ei gaae? Skynd Eder og fortæl
Herren hvilken sælsom Gæst han har her.

Anden Tjener.

Det skal jeg.

Tredie Tjener.

Hvor boer Du?

Coriolanus.

Under Befæstningen.

Tredie Tjener.

Under Befæstningen?

Coriolanus.

Ja.

Tredie Tjener.

Hvor er det?

Coriolanus.

J Ravnæs og Kragers Rige.

Tredie Tjener.

J Ravnæs og Kragers Rige? Hvilket Alen han
er! Saa boer Du vel ogsaa med Alliker?

Coriolanus.

Nei, jeg tjener ikke Din Herre.

Tredie Tjener.

Hvad siger Du? har Du noget at bestille med
min Herre?

Coriolanus.

Det var dog bedre end om jeg havde at bestille
med Din Frue. Du sludrer og sludrer; væk med
Dit Fad. Bort!

(prygler ham bort. Aufidius og anden Tjener kommer.)

Aufidius.

Hvor er den Karl?

Anden Tjener.

Her, jeg havde pryglet ham som en Hund, der som det ei havde forstyrret Herrerne derinde.

Aufidius.

Hvad vil Du? hvorfra kommer Du? Dit Navn?
Hvi tier Du? Tal dog; hvad er Dit Navn?

Coriolanus (blotter sit Ansigt.)
Hvis, Tullus, Du endnu ei kjender mig,
og ved at see mig ei antager mig
for den jeg er, Nødvendighed mig tvinger
mig Navn at nævne Dig.

(Tjenerne gaar tilside.)

Aufidius.

Hvad er Dit Navn?

Coriolanus.

Et Navn, melodisk ei i Bolster=Dre,
men skurrende i Dit.

Aufidius.

Sig da Dit Navn.

Dit Mdre er heelt barst og Herskerkraft
boer i Dit Blik. Med reben Taffelads
et ædelt Skib Du synes. Sig Dit Navn.

Coriolanus.

Din Pande hold til rynket Bryn beredt;
Du end ei kjender mig?

Aufidius.

Nei, nei; Dit Navn?

Coriolanus.

Mit Navn er Cajsus Marcius, som voldte

Dig i Særdeleshed og alle Vølfsker
 heel megen Bræk og Meen, hvorpaa mit Tilnavn
 er Dig Beviis. De store Tjenester,
 de Livsens Farer og de Draaber Blod,
 jeg for et utafnemligt Fædreland
 har udøst, er betalt med dette Tilnavn,
 et Mindetegn og Vidne paa det Had,
 Du nære bør mod mig. Kun det er mit,
 thi Folkets Grusomhed og fule Mag,
 og Modløsheden hos den feige Adel
 som mig forlod, det Dvrige har opslugt,
 og taalt at jeg ved Trællestemmer blev
 af Rom udhujet. Denne Rædsels Tilstand
 har bragt mig hid til Dig. Ei i det Haab,
 — Du misforstaae mig ei — mit Liv at redde;
 hvis Død jeg frygted, Dig, i hele Verden,
 jeg vilde undgaae meest — nei, blot af Trods,
 for at betale Rom med lige Mynt,
 staaer jeg for Dig. Hvis Mæget i Dit Hjerte
 er saa rodfæstet, at det hevne vil
 hver Krænkelſe, udøvet mod Dig selv
 og mod Dit Fædreland, da hurtig, iil,
 drag Fordeel af min Tilstand, nyt den saa,
 at hver en hevnfuld Daad jeg øvet har
 vil baade Dig; thi jeg med mere Harm
 vil sægte mod mit syge Fædreland,
 end Underverdne's Mander. Men hvis Du
 ei dette vove vil, hvis det Dig kjeder
 at friste Lykken meer, da hør mit Ord:
 Jeg og er kjed af Livet; her jeg blotter,
 for Dig og for Dit gamle Had mit Bryst;
 hvis Du ei rammer det, Du er en Daare,
 da jeg har stedse Dig forfulgt i Fjendskab,
 og tappet Tender Blod af Antium's Barm.

Jeg lever Dig til Skjændsel, naar jeg vier
ei Dig min Daad, mit Liv.

Mufidius.

O, Marcius, Marcius!

Hvert Ord Du har udtalt rev fra mit Hjerte
en Rod af fordums Had. Hvis Jupiter
fra hine Skyer nedraabte: Det er Sandhed!
det styrked ei min Tiltro til Dit Ord,
høimodige Marcius! — O, lad mig slynge
min Arm omkring Dit Legem, hvorimod
de Landser hundred Gange sønderbrødes,
hvis Splinter skrækked Maanen. Her jeg fæerner
min Klings Uimbolt, og jeg vil saa mandigt,
saa varmt nu stride for Din Kjærlighed,
som nogensinde med ærgjerrig Hu
jeg stred imod Din Manddom. Vid, jeg elsked
den Mø jeg ægtet har, og aldrig Noget
drog meer oprigtigt Suk; men her at see Dig
er større Fryd for mit henrykte Hjerte,
end da jeg første Gang min Hustru saae
min Tærskel at betræde. Hør, Du Mars,
vor Hærmagt rede staaer; det var min Hensigt,
at vippe Dig end eengang Skjold fra Arm,
hvad eller miste mit. Du mig til Jorden
tolv Gange slaget har; hver Nat jeg siden
har drømt om Tvekamp mellem Dig og mig.
I hver min Søvn vi strede mod hinanden,
slog Hjelm fra Panden, greb hinandens Strube,
og jeg halvdød opvaagned. Store Marcius,
var end Din Landsforviisning ene Grunden
til Strid mod Rom, fra tolv til syvti Aar
vi samlede Alt. Idet vi lede Krigen
i Hjertet af en utafnemlig Stad,
vi som en stridig Strem den tæmme. Kom,
giv vort Senat, velsindet mod Dig, Haanden;

det er forsamlet her til Afsked med mig.
 Mod Eders Landemærker staaer min Hu,
 skjøndt ei mod Roma selv.

Coriolanus.

Tak, høie Guder!

Aufidius.

Derfor, Du Edleste, hvis Du vil være
 Din egen Hevns Udøver, Du anfør
 det Halve af min Hær og tage Veien,
 som bedst Du synes, efter Din Erfaring,
 bekjendt med Landets Styrke og dets Svaghed.
 Maaskee Du banke vil paa Romas Porte,
 maaskee besøge dem paa fjerne Steder,
 og skrække for Du hevner. Men, kom ind;
 Du anbefales skal til dem, som sige
 til Dine Duster: Ja. Tusind Velkommen!
 Nu meer min Ven end Du tilforn var Fjende,
 skjøndt, Marcius, det var meget. Kom, Din Haand!

(Coriolanus og Aufidius gaae.)

Første Tjener

(idet han kommer frem.)

Det var en underlig Forandring.

Anden Tjener.

Jeg var nærved at slaae ham med min Stok;
 men det syntes mig nok, at hans Klæder gav mig
 en falsk Beretning om ham.

Første Tjener.

Hvilken Arm han har, han dreiede mig rundt
 med sine to Fingre, saa let som man sætter en Top
 i Gang.

Anden Tjener.

Jeg saae strax af hans Ansigt, hvad der stak i

ham; han havde et Slags Ansigt — syntes mig —
jeg veed ei hvad jeg skal kalde det.

Første Tjener.

Det havde han; han saae ud som — gid jeg
blive hængt, hvis jeg ikke troede at der boede meer i
ham, end man kunde formode.

Anden Tjener.

Det gjorde jeg ogsaa, det bander jeg paa, han
er reent ud sagt den fortræffeligste Mand i Berden.

Første Tjener.

Det troer jeg han er; men en større Kriger
end han er, kjender Du dog.

Anden Tjener.

Hvem? min Herre?

Første Tjener.

Ja, derom er ingen Spørgsmaal.

Anden Tjener.

Han gjælder for flige Ser.

Første Tjener.

Neppes; men jeg holder ham dog for en større
Helt.

Anden Tjener.

Ja seer Du, det kan man ikke saa slet hen
paastaae; men naar det gjælder om at forsvare en
By, er vor Feltherre fortræffelig.

Første Tjener.

Det troer jeg; men ogsaa til at storme den.

(Tredie Tjener kommer.)

Tredie Tjener.

I Trælle, jeg kan fortælle Jer Nyt! Nyt, I
Slyngler.

Første og anden Tjener.

Hvad er det? Fortæl.

Tredie Tjener.

Al alle Folkesfærd vilde jeg allernødigtst være en
Romer; heller en Fordømt.

Første og anden Tjener.

Hvorfor? hvorfor?

Tredie Tjener.

Fordi han er her, som pleiede at banke vor
Felttherre — Caius Marcius.

Første Tjener.

Hvorfor siger J: banke vor Felttherre?

Tredie Tjener.

Jeg siger ikke: banke vor Felttherre; men han
var ham stedse en dygtig Modstander.

Anden Tjener.

Rom, vi ere Kammerater og Venner; han var
ham dog altid for stiv, jeg har hørt ham selv sige
det.

Første Tjener.

Ja, han var ham for stiv, naar man skal sige
Sandhed; ved Corioli hakkede og masede han ham
som Bankeskjød.

Anden Tjener.

Og havde han været kannibalsk sindet, kunde
han have stegt og ædt ham ovenikjøbet.

Første Tjener.

Nu, flere af Dine Nyheder.

Tredie Tjener.

Man gjør saameget af ham derinde, som om
han var Mars's Søn og Arving; han sidder øverst
ved Bordet; naar Raadsherrerne tale til ham staae
de barhovedede. Vor General selv betragter ham som
sin Elskerinde, er lykkelig ved at berøre hans Haand,
og vender det Hvide ud af Dinene naar han taler.

Men det Bigtigste er, at vor General er gennem-
skaaren i Midten, og kun det Halve af det han var
igaar; for den anden Halvdeel tilhører Cajsus efter
hele Selskabets Bøn og Bevilgning. Han vil gaae,
siger han, og sole Roms Portner ved Dreene i Skar-
net. Han vil meie Alting ned foran sig og efterlade
Beien bag sig ryddelig.

Anden Tjener.

Det ligner ham, at udføre det, bedre end No-
gen, jeg kjender.

Tredie Tjener.

Udføre det? Han vil udføre det; thi seer I,
han har ligesaa mange Venner som Ijender. Disse
Venner — seer I — vovede ei — forstaaer I — at
vise dem — som vi kalde det — som hans Venner,
saalænge han var i Miscredit.

Første Tjener.

Miscredit, hvad er det?

Tredie Tjener.

Men naar de see hans Hjelmbusk, og Manden
staaer i sin forrige Kraft igjen, krybe de ud af deres
Smutbuler, ligesom Kaniner efter Regn, og leve i
Lystighed med ham.

Første Tjener.

Men, naar vil dette gaae for sig?

Tredie Tjener.

I Morgen; idag; strax. I skal hore Trom-
men gaae i Eftermiddag, det er ligesom en Biret til
deres Gjæstebud, og vil skee førend de astørre Læberne.

Anden Tjener.

Saa faaer vi et lystigt Levnet igjen. Freden
nytter kun til at ruste Jernet, formere Skrædernes
Antal og frembringe Ballade-Sangere.

Første Tjener.

Lad os saae Krig, siger jeg; den overgaaer Fred, ligesom Dagen Natten; den er munter og rørig, støjende og giver Anledning til Pasfar. Freden er en sand Apoplexi, en Sovesygge; døven, døv, søvnig og følesløs; den avler flere Slegsfredsbørn end Krigen ødelægger Mennesker.

Anden Tjener.

Rigtigt; og ligesom man paa en Maade kan sige, at Krigen tager med Bold, saa kan det ikke nægtes at Freden skaber mange Ganreier.

Første Tjener.

Ja, og den er Marsag i, at Menneskene hade hverandre.

Tredie Tjener.

Fornuftigt talt; fordi de behøve hverandre mindre. Jeg giver alle mine Penges for Krig; jeg haaber at en Romer skal blive ligesaa godt Kjøb som en Bolsker. — De reise sig, de reise sig.

Alle.

Ind, ind!

Sjette Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Sicinius og Brutus.

Sicinius.

Gi høres fra ham, al Frygt ugrundet er; hans Tapperhed er tam i denne Fred og Folket, som i vildest Oprør stod, nu roligt er. Hvor maae hans Benner blues, at Alting gaaer saa vel; de saae vist heller, skjøndt selv de derved led, at Oprørshobe

henstormed gennem Gaderne, end høre
hver Haandværksmand at synge i sit Værksted,
og roligen til vante Dønt at gange.

Brutus.

Vi handled klogt. (Menenius kommer.)

- Er det Menenius?

Sicinius.

Ja; paa det Sidste er han nu ret heflig. —
Hil Eder!

Brutus.

En god Dag!

Menenius.

Hil Eder begge!

Sicinius.

Coriolanus synderligt ei savnes; —
blot af hans Venner. Endnu Staden staaer,
og den vil staae, hvor harmfuld end han er.

Menenius.

Ja, Alt er vel; det kunde været bedre,
hvis han sig efter Tiden havde skiftet.

Sicinius.

Veed I ei hvor han er?

Menenius.

Jeg veed det ei,
hans Liv og Moder høre Intet fra ham.

(Tre til fire Borgere komme.)

Borgerne.

Gid Guderne bevare Eder Begge!

Sicinius.

God Aften, Naboer.

Brutus.

God Aften, Alle!

Første Borger.

Vi, vore Børn og Hustruer paa Knæ
nedbøde Held for Eder!

Sicinius.

Lev og blomstrer!

Brutus.

Farvel! D gid Coriolanus havde
saa elsket Jer som vi.

Borgerne.

De høie Guder

i Baretægt Jer tage!

Begge Tribunerne.

Tak, Farvel,

(Borgerne gaae.)

Sicinius.

Nu Tiden bedre er og mere rolig,
end dengang disse løb omkring paa Gaden
og raabte: Oprør.

Brutus.

Cajus Marcius var
en værdig Hovedsmand i Kamp og Slag,
men overmodig, stolt og egenraadig
langt over alle Grændser.

Sicinius.

Al hans Tragten
til Gnevældet stod.

Menenius.

Det troer jeg ei.

Sicinius.

Vi skulde nu følt Lidelsernes Fylde,
hvis han var Consul end.

Brutus.

Det Guderne

i Naade har afværget. Rom er sikker
foruden ham.

(En Edil kommer.)

Edilen.

J værdige Tribuner,
en Træl vi nylig fanget har beretter,
at Volsterne med to særskilte Hære
alt Romas Landemærker har betraadt;
de fare frem med Krigen's hele Strengthed,
og ødelægge Alt paa deres vei.

Menenius.

Det er Aufidius, som, da han hører
at Marcius er forviist, nu sine Horn
igjen fremstikker, som han ængstelig
trak til sig, medens Marcius Rom beskytted.

Sicinius.

Hvad taler J vel der om Marcius?

Brutus.

Den Rygtemager pidskes skal. Umuligt,
at de med os tør bryde.

Menenius.

Hvad? Umuligt!

Vi have seet, at meget let de kan det,
og tre Beviser derpaa jeg kan mindes.
Men tal dog med den Karl, før J ham revse.
Hvor har han dette hørt? Det jo kan hændes,
at J afstraffe Eder's egen Blisdom
og pidske ham, som Budskab bragte Jer
om det J bør befrygte.

Sicinius.

Tal ei saa;

jeg veed det kan ei være.

Brutus.

Nei, umuligt.

(Et Bud kommer.)

Budet.

Til Raadets Huus heniler Adelen
i usædvanlig Hast. Nytt kommet er,
hvorved de ei see mildt.

Sicinius.

Det er den Træl! —

Bidst ham for Folkets Dine, den Oprører!
Det blot hans Paafund er.

Budet.

Jo vist, Tribun,
hans Ord sig har stadfæstet; ja langt mere,
end værre er fortalt.

Sicinius.

Hvad? noget endnu Værre?

Budet.

Man siger høit — jeg veed ei hvorvidt grundet —
at Marcius, med Aufidius forenet,
mod Rom en Hærmagt leder, at han sværger
en Hevn, saa udstrakt, som Rummet mellem Nutid
og fjernest Fortid.

Sicinius.

Det er ei utroligt.

Brutus.

Opspundet, for at Folket blot skal ønske
den gode Marcius hjem.

Sicinius.

Ja det er Knebet.

Menenius.

Det er urimeligt.

Han og Aufidius staae mod hinanden
som allervoldsomste Modsigelser.

(Et andet Bud kommer.)

Budet.

Senatet har sendt Tilbud efter Eder:
en vældig Hærmagt under Cajsus Marcius,
forbunden med Aufidius, alt hærger
paa vore Landemærker; Ild og Sværd
dem baner Veie, og Querne fortære
hvad Plyndring levnet har.

(Cominius kommer.)

Cominius.

Et herligt Bærf

J har udrettet.

Menenius.

Nu, hvad Nytt? Hvad Nytt?

Cominius.

J hjulpet har at frænke Eders Døttre,
at smelte Tagene ned over Eder,
og Eders Hustruer for Eders Næser
vanæred' see; — —

Menenius.

Fortæl, hvad Nytt? hvad er der?

Cominius.

Alt brænde Eders Templer ned til Grunden,
at sammenpresse Eders Rættigheder
i mindste Frihedshul.

Menenius.

Sig dog, hvad Nytt? —

Jeg frygter J har udført noget Herligt,
hvis Marcius er med Volskerne forenet.

Cominius.

Hvis?

Han deres Afgud er; han leder dem,
 et Bæsen lig, som ei Naturen skabte,
 men som end ædlere en anden Guddom
 fremdannet har, og mod os svage Stafler
 de nu ham følge, ei med mindre Tillid
 end Drengen jager spraglet Sommerfugl,
 og Slagter dræber Fluer.

Menenius.

Noget Herligt
 har J og Ederes Skjodskinds=Mænd udrettet.
 J, som kun tragted efter Pøbel=Stemmer,
 som graadig var paa hver Røgæders Lande.

Cominius.

Han vil nedryste Rom om Ederes Dren.

Menenius.

Som Hercules nedrystet moden Frugt;
 jo, herlig var Jer Daad.

Brutus.

Men er det Sandhed?

Cominius.

Sandt? J skal blegne for det findes usandt!
 Med Fryd er hver Provinds til Opstand rede.
 Den som gjør Modstand for sit Enfold haanes,
 og døer som trodsig Nar; hvi laste ham?
 Hans Tjender selv og Ederes maae ham agte.

Menenius.

Vi er fortabte, hvis den ædle Mand
 ei naadig er.

Cominius.

Hvo skal bønfalde ham?

Tribunerne tør ei for Skam, og Folket
 fortjener sliq Medlidenhed af ham,
 som Ulv af Hyrderne. Hans bedste Venner,

om de ham bade Rom at skaane, frænked ham jo som dem der har fortjent hans Had, og viste derved selv sig som hans Tjender.

Menenius.

Sandt. — Hvis han kasted Branden i mit Huis, som skulde det antænde, jeg ei voved at sige „D, lad af!“ I og Tert Slæng et herligt Bærk har udført.

Cominius.

I har bragt det Vanheld over Rom; saa hjælpeløse vi aldrig var.

Tribunerne.

Siig ei vi gjorde det.

Menenius.

Var det da os? vi elsked ham, og gav lig feige Dyr dog ester for Tert Slæng, som hujed ham af Byen.

Cominius.

Men jeg frygter de ind igjen ham hyle, thi Aufidius, det andet Narn i Verden, ham adlyder som simpel Officier. — Fortvivlelse er al den Krigerkunst og Kraft og Styrke, som Rom kan nytte mod dem.

(En Mængde Borgere komme.)

Menenius.

Her er Slænget. —

Siig, er Aufidius med ham? — Eder er det, som har forpestet Lusten, da I kasted de stinkende, de skidne Huer op og jubled ved Coriolans Forviisning. Nu kommer han. Hver Krigers Hovedhaar

en Svøbe vorder, og for hver en Hue,
som I opkasted, vil en Skurk han fælde,
til Løn for Ederes Stemmer. Vigemeget;
Løn som forskyldt, hvis til eet enkelt Kul
han kan os alle brænde.

Borgerne.

Bed alle Guder, det er Rædselsnøyt!

Første Borger.

Hvad mig angaaer, da jeg sagde: Forviis ham,
lagde jeg til, at det var Skade.

Anden Borger.

Det gjorde jeg ogsaa.

Tredie Borger.

Og jeg med; og naar jeg skal sige Sandhed,
sagde Mange det samme. Hvad vi gjorde, var i den
bedste Hensigt, og omendskjøndt vi villigen samtyk-
kede i hans Forviisning, var det dog imod vore Ønsker.

Cominius.

I ere vakke Stemme-Bærere, I!

Menenius.

I og Jer Sæt, I have handlet herligt! —
Skal vi til Capitolet?

Cominius.

Ja, hvad andet?

(Cominius og Menenius gaar.)

Sicinius.

Gaar hjem; gaar hjem og værer ei forsagte;
thi de som synes nu at frygte Alt,
kun ønske det var Sandhed. Haster hjem,
viis ingen Tegn paa Frygt.

Første Borger.

Guderne være os naadige! Kommer, Medbor-

gere, lader os gaae hjem. Jeg har stedse sagt, at vi havde Uret, da vi forviste ham.

Anden Borger.

Det gjorde vi Alle. Men kom, lader os gaae hjem.

(Borgerne gaae.)

Brutus.

Jeg lider ei det Nyt.

Sicinius.

Ei heller jeg.

Brutus.

Til Capitolium! Jeg gjerne gav min halve Eiendom, hvis det var usandt.

Sicinius.

Rom, lad os gaae.

(De gaae.)

Syvende Scene.

En Leir, i Nærheden af Rom.

Aufidius og hans Lieutenant.

Aufidius.

De flokke sig endnu om denne Romer?

Lieutenanten.

Jeg veed ei hvilken Trolddom ham behersker. Han Gjenstand for hver Krigers Tale er; de før og efter Maaltid bruge ham som Bønnebog, og selv af Eders Egne I sees i ringe Lys.

Aufidius.

Det kun ved Midler afhjælpes kan, som svække vil vor Hensigt. Han mere stolt sig teer, selv imod mig,

end jeg mig tænkte det, da første Gang
jeg savned ham. Dog ei han sin Natur
fornægte kan, og hvad der ei kan ændres
undskyldes bør.

Lieutenanten.

Dog ønskede jeg, Aufidius,
— for Ederes egen Skyld — at Magten ei
J havde deelt med ham, men enten ene
paataget Eder selv Hærførerskabet,
hvis ei, det ham aldeles overladt.

Aufidius.

Din Mening fatter jeg; men vær forsikket,
naar han skal staae til Regnskab, veed han ei
hvad jeg kan sætte mod ham. Skjøndt det synes
— saa tænker han, og Folket selv ei tvivler, —
at han i alle Stykker handler ærligt,
til Volskerstatens Lære, og at han kæmper
en Drage lig, og seirer naar kun Sværdet
han viser blankt: dog det han har forsonit,
som skal hans Nakke bryde eller min,
naar vi engang vort Regnskab skal opgjøre.

Lieutenanten.

Troer J, at han vil undertvinge Rom.

Aufidius.

Hver Stad gaar over, naar han viser sig,
og Romas Adelskab hans Bink adlyder;
Raadsherrer og Patricier elske ham,
Tribunerne ei sægte kan, og Folket
med samme Jil ham vil tilbagefalde,
som de forviste ham. Han er for Rom
det Samme som Havørnen er for Fisken:
Naturen satte den til Herre af den.
Først som en ædel Mand han tjente Staten,
men ei han kunde denne Hæder bære: —

Var det nu Stoltthed, som i Medgang pletter
 den Lykkelige, var det maaskee Dumbhed,
 der ei forstod de Midler at benytte,
 som sig frembode, eller var Natur det
 som Alt han viste fra det samme Synspunkt,
 saavel i Harnisk som i Raadets Samling,
 saa han med lige Magt og Strengthed hersked,
 i Fred som Krig: kort, een af disse Feil,
 — skjendt med et Gang til hver, jeg dog ei Alle
 tillægger ham — har gjort ham frygtet, hadet,
 tilsidst forviist. Ved Praleri han quæler
 sit eget Held. Saaledes vore Dyder
 aehænge blot af Tidernes Fortolkning,
 thi Magt og Styrke, som sig selv kun hylde,
 en sikker Grav skal finde paa det Sted
 hvorfra de egen Daad vil udbasune.
 En Flamme driver frem en anden Flamme!
 Som Naglen viger Naglen i sin Gang,
 saa viger Magt for Magt og Rang for Rang.
 Kom, kom. — Naar, Cæsar, Romas Stad er Din,
 Du fattigst er, og snarlig er Du min.

(De gaae.)

Femte Akt.

Første Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Menenius, Cominius, Sicinius, Brutus og
Flere.

Menenius.

Jeg vil ei gaae; hans fordums General
J have hørt, som stedse ham udmærked
med høiest Benskab. Han mig kaldte Fader;
hvad nytter det? Gaaer, J som ham forviste,
nedknæl en Bisl for J hans Telt har naaet
og bed om Naade. Naar Cominius
han ei vil høre, bliver jeg helst hjemme.

Cominius.

Han vilde mig ei kjende.

Menenius.

Høre J?

Cominius.

Dog nævnte han mig cengang ved mit Navn,
da jeg om Fortids Benskab mindede ham,
om de Blodsdraaber vi tilsammen udgjød.
Han til Coriolan ei vilde svare,
frabad sig Navnet, titeløs sig sagde,
til han i Flammen af det brændte Rom
sig havde smedet en.

Menenius.

En herlig Idræt!

Et Par Tribuner har — glørværdigt Minde! —
forskaffet Romerne godt Kjøb paa Kul.

Cominius.

Jeg mindede ham, hvor kongeligt det var

at give efter naar det ventes mindst.

Han svared, at det var kun tomme Bønner
fra Staten, hos en Mand de havde straffet.

Menenius.

Godt; kunde han vel sige mindre?

Cominius.

Jeg prøved da at vække Følelsen
for hans private Bønner; han mig svared,
at han ei kunde rode i en Hob
af raadne Bøner; at det daarligt var
for et Par usle Korn at lade Dyngen
staae uopbrændt og saare med sin Stank.

Menenius.

For et Par usle Korn? Jeg er blandt disse,
Hans Moder, Biv og Barn og denne Brave:
vi Kornet er, og I de raadne Bøner,
hvis Stank til Maanen naaer. For Jer vi brændes.

Sicinius.

Vær stille dog. Om end i denne Nød
I nægter Eders Hjælp, bør I dog ei
Ulykken os bebreide. Hvis I vilde
for Fædrelandet tale, Eders Tunge
— langt bedre end en sammenskrabet Hær —
vor Landsmand standsed.

Menenius.

Nei, jeg gjør det ei.

Sicinius.

Jeg beder, gaa til ham.

Menenius.

Hvad skal jeg der?

Sicinius.

Forsoge hvad Jer Kjærlighed til Roma
formaaer hos Marcius.

Menenius.

Vel, sæt at han
mig, som Cominius, tilbagesender
uhørt, hvad da? — Naar modløs, sonderknuust
ved hans Uvenlighed J atter see mig: —
Hvad da? hvad da?

Sicinius.

Da Eders gode Billie
skal Romas Tak modtage for Jer Hensigt.

Menenius.

Velan, jeg vil det, og jeg troer
han hører mig. Dog huer det mig ei
at han Cominius saa gnavent modtog.
Det var til uret Tid, han var ei mæt,
koldt Blodet er i end ei fyldte Aarer;
om Morgenens er man vranten og ei stemt
ret til Forsonlighed. Naar hver en Aare
med Viin og Næring derimod er opfyldt,
er Sjælen mere mild og eftergiven
end paa en Fastedag. Derfor jeg venter
til fuldendt Maaltid gjør ham føielig,
før jeg forsøger det.

Brutus.

J til hans Godhed veed den lige Wei
og Sporet taber ei.

Menenius.

Jeg det forsøger,
ikke hvad der vil. J snart skal have Kundskab
om Sagens Gang. (gaaer.)

Cominius.

Han bli'er ei hørt.

Sicinius.

Ei hørt?

Cominius.

Jeg siger Jer, han sidder trindt i Guld,
 hans Die sunkler som en Brand mod Rom,
 hans Hevnlyst er hans Raades Fangerogter.
 Han sagde koldt: Staa op, da jeg nedknæled,
 og bød mig med et maalløst Bink at gaae:
 han sin Beslutning vilde skriftlig sende,
 saaledes som hans Gød ham handle bød.
 Forgjæves altsaa er alt Haab om Frelse,
 naar ei hans ædle Moder og hans Hustru,
 som vil for Fædrelandet gaae i Forbøn,
 kan røre ham. Derfor vi haste did,
 og ved vor Bøn fremskynde deres Forsæt.

(De gaae.)

Anden Scene.

En Forpost i Volskernes Leir udenfor Rom. Skild-
 ragter paa Post.

Menenius kommer.

Første Skildvagt.

Staa! hvem der?

Anden Skildvagt.

Ei fremad, træd tilbage.

Menenius.

J holdt dygtig Vagt; men, med Forlov,
 jeg er en Hovedsmand, og kommer for
 at tale med Coriolanus.

Første Skildvagt.

Hvorfra?

Menenius.

Fra Rom.

Første Skildvagt.

J ei passere maa.

Vend om igjen, thi vores General
ei mere høre vil fra Eder.

Anden Skildvagt.
For Lucerne omispænde vil Jert Rom,
for I kan tale med Coriolanus.

Menenius.
Hvis I har hørt Jer General omtale
Rom og hans Benner der, jeg vædde ter
mit Navn har Eders Ørehinde ramt:
det er Menenius.

Første Skildvagt.
Kan være, gaa.
Værdien af Jert Navn ei skaffer Udgang.

Menenius.
Jeg siger Dig, Din General mig ynder;
jeg for hans Jdræt var den Bog, hvori
hans Rygte skrevet stod uovertruffet,
maaskee forstørret; thi jeg mine Benner,
blandt hvilke han stod øverst, stedse har
ophøiet, naar kun Sandhed ei jeg frænked.
Endog — en Kugle lig paa speiljern Glade —
jeg Maalet løb forbi, og i hans Roes
gik stundom lidt for vidt. Derfor, min Ven,
I Udgang maa tilstede mig til ham.

Første Skildvagt.
I Sandhed, om I end havde fortalt ligesaa
mange Løgne til hans Fordeel, som I har udframmet
Ord til Jer egen, saa kom I dog ikke igjennem;
nei, om end Løgn var ligesaa stor en Dyd som Rydsk-
hed. Gaa derfor tilbage.

Menenius.
Jeg beder, min Ven, erindre Dig at mit Navn
er Menenius, som altid har været paa Jer Felther-
res Parti.

Anden Skildvagt.

Hvormeget J end har været hans Løgner — som J selv siger — er jeg dog En, som i hans Tjeneste holder mig ved Sandheden, og jeg siger Jer, at J ei kommer igjennem. Derfor tilbage.

Menenius.

Kan Du sige mig om han har spist; thi jeg vil kun tale med ham efter Middagsmaaltidet.

Første Skildvagt.

J er en Rømer, ikke sandt?

Menenius.

Jo, ligesom Din General.

Første Skildvagt.

Saa burde J ogsaa hade Rom ligesom han gjør. Kan J, naar J har udstødt Eders Beskytter af Eders Porte og i voldsom, eensoldig Uvidenhed givet Eders Fjende Jert Skjold, kan J da troe at modstaae hans Hevn ved gamle Qvinders Hyl, ved Eders Døttres jomfrueligen foldede Hænder, eller ved en apoplektisk Forbøn af en saadan visnet Olding som J synes at være? Kan J troe at udslukke den Ild, hvorved Eders Stad snart skal staae i Luer, ved et Par saadan svage Lunger? Nei, J tager Feil: J er fordømt; gaa derfor tilbage til Rom og bered Jer til Eders Endeligt, vor General har svoret Eders Undergang.

Menenius.

Krabat, dersom Din Hovedsmand vidste jeg var her, vilde han behandle mig med mere Agtelse.

Anden Skildvagt.

Min Hovedsmand kjender Jer ikke.

Menenius.

Jeg mener Din Feltherre.

Første Skildvagt.

Min Feltherre bryder sig ikke om Eder. Tilbage, siger jeg! Gaa førend jeg tapper Jer en halv Pot Blod af Livet; det er vel det meste I har. Tilbage.

Menenius.

Hør mig Karl, dersom —

(Coriolanus og Aufidius komme.)

Coriolanus.

Hvad er paa Færde?

Menenius.

Nu, Kammerat, skal I høre Bæstet; nu skal I faae at vide om jeg holdes i Nødtelse, nu skal I see om en Hans Dvaast af en Skildvagt kan jage mig fra min Søn Coriolanus. Nu kan Du slutte af vor Sammenkomst, hvor nær Du er ved Galgen eller en hvilkensohmhelst anden Død, mere moersom for Tilskuerne og piinligere for Dig. Læg Mærke til hvad der skeer og fald i Alsmagt ved det Følgerne vil bringe over Dig. — Gid de høie Guder i heitidelig Forsamling beslutte Din særdeles Lyksalighed, og ikke elske Dig mindre end Din gamle Fader Menenius! O, min Søn! Du tilbereder Ild for os, see, her er Vand til at slukke den. Jeg vilde nedig gaae til Dig; men overbevist om, at Ingen uden jeg kunde bevæge Dig, blæste man mig med Sukke ud af Porten, for at bevæge Dig til at tilgive Rom og Dine bønfsaldende Landsmænd. De gode Guder formilde Din Brede og vende den sidste Funke mod denne Knægt, der lig en Klods vil nægte mig Adgang til Dig.

Coriolanus.

Bort!

Menenius.

Hvorledes? Bort!

Coriolanus.

Jeg kjender Moder ei, ei Biv, ei Barn.
 Jeg tjener Rom ei meer. Skjøndt jeg paa Hern
 stor Fordring har, Tilgivelsen dog ligger
 i Bolsker-Folkets Haand. Alt vi var Venner,
 sin Gift maa heller blande i uskjonsom
 Forglemmelse, end Mindet derom skulde
 bevæge mig til Medynk. — Derfor gaa!
 Mit Dre mod Jer Ben er stærkere
 end Rom imod min Magt. Jeg har Dig elsket,
 tag derfor dette, blot for Dig jeg skrev det.

(giver ham et Brev.)

Jeg vilde have sendt det; aht, Menenius,
 jeg vil ei høre Dig. — Aufidius,
 i Rom var denne Mand min bedste Ven,
 dog seer J. —

Aufidius.

Eder selv J stedse ligner.

(Coriolanus og Aufidius gaae.)

Første Skildvagt.

Nu, Ven, er Jert Navn Menenius?

Anden Skildvagt.

Det er et Hercord, seer J, af megen Kraft.
 J veed vel Veien hjem.

Første Skildvagt.

Hørte J hvorledes vi bleve tilstalte, fordi vi
 holdt Eders Høihed tilbage?

Anden Skildvagt.

Hvad Grund, troer J, jeg har til at falde i
 Alsmagt?

Menenius.

Jeg bryder mig hverken om Verden eller om
 Eders General; hvad Jer angaaer, kan jeg neppe
 tænke paa slige ubetydelige Bærner. Den, som har
 Villie til at døe ved egen Haand, frygter den ikke
 ved Andres. Lad Eders Feltherre gjøre sit Bærste.
 Og I, gid I længe blive det I ere, og gid Jer
 Glendighed tiltage med Jer Alder! Jeg taler til Jer,
 som jeg blev tiltalt; nu bort!

(gaaer.)

Første Skildvagt.

En herlig Mand, jeg vover ham.

Anden Skildvagt.

Den værdigste er vor General; han er den
 Klippe og den Feg, som ingen Storm kan ryste.

(gaae.)

Tredie Scene.

Coriolans Telt.

Coriolanus, Aufidius og Flere.

Coriolanus.

Vor Hær i Morgen skal for Roma staae. —
 I, som er nu min Baabenbroder bleven,
 I maa berette Volskernes Senat,
 hvor aabent jeg har handlet.

Aufidius.

Deres Vel

var ifkun Eders Maal; I lukked Dre
 for hver en Bøn fra Rom, og tillod aldrig
 affides Hvisten, ja, end ei med Slige,
 som sikkert tænkte sig ved fordums Venjskab.

Coriolanus.

Min gamle Mand, som med et saaret Hjerte
 jeg sendte bort, mig elsked meer end Fader,
 ja han forgubed mig. At sende ham,
 var deres sidste Haab. Af Fortids Venstreb
 tilskyndt — skøndt jeg var barsk mod ham — end
 een gang

de forrige Betingelser jeg tilbød,
 som de afflog og kan ei meer modtage.
 Kun for at føie ham, som større Held
 tiltroed' sig, jeg lidet eftergav.
 Nu Bud og Bøn fra Stat og fordums Venner
 jeg vil ei høre meer. Hvad Larm er dette?

(Stoi udenfor.)

Skal jeg nu fristes til at bryde Løftet
 i samme Stund jeg gjør det? — Nei, jeg vil ei.
 (Virgilia, Volumentia, som leder den unge Marcius,
 Valeria og Følge træde ind, Alle i Sørgedragt.)

Først gaaer min Liv, dernæst den ædle Form
 hvoraf jeg dannet blev, ved Haanden har hun
 sin baarne Sønnesøn. Bort Følelse!
 Nu briste hvert Naturens Baand og Forret!

(Dvinderne bøie sig for Coriolanus.)

Bær, Haardhed, Dyd! — Hvad Værd har denne
 Bøining?

Hvad Værd tiltroer Du disse Duesine,
 som Guder selv til Meened kan forsøre?
 Jeg smelter — jeg er skabt af Leer som Andre. —
 Min Moder bukter sig, som om Olymp
 sig bøied ydmyg for et Muldvarpskud.
 I Blikket af min Søn staaer Forbøn malet,
 Naturen raaber hvit: Forneget ham ei. —
 Lad Bolsterne kun pløie Rom og harve
 Italien: Instinctet ei jeg følger,

men staaer, som Skaber af min egen Skjæbne,
og kjender ei til nogen anden Slægt.

Virgilia.

Min Herre og min Husbond!

Coriolanus.

Ei jeg seer
med samme Dine nu, som før i Rom.

Virgilia.

Den Sorg som os forandred, leder Jer
paa denne Tro. *)

Coriolanus.

Som uslest Skuespiller
hvert Ord jeg af min Rolle har forglemmt.
Virgilia, mit Bæsens bedre Deel,
tilgiv mit Tyranni, men bed mig ei
tilgive Romerne. O, o, et Kys,
som min Forviisning langt, sødt som min Hevn! —
Tro mig, ved Himmels skinsyge Dronning, **) —
Dit sidste Kys, min Elskte, denne Læbe
jomfrueligen kydst bevarer har. —
O Guder! jeg den ædlest blandt Mødre
ei hilset har. Synk Kne mod Jorden ned,
(knæler.)

og dybest Indsegl præget af sønlig Pligt,
som Moder ydet blev.

Columnia.

Reis Dig velsignet,
imedens jeg paa haarde Flint som Bude

*) Johnson mener, at Virgilia med Forsæt misfor-
staaer sin Mand's Ord, for at henlede hans Op-
mærksomhed paa deres forandrede Udseende.

**) Juno.

for Dig nedknæler, og saa godt jeg kan
Dig viser Hylding, hidtil misforstaaet
imellem Son og Moder. (knæler.)

Coriolanus.

Hvad er dette?

Paa Knæ for mig? for en afstraffet Son?
For jultne Strandbred kaste Kieselstene
mod Stjernerne! For Stormorkaner slynge
de stolte Gedre mod den hede Sol!
For dræbende Umulighed forvandle
det Sværeste til lettest Barneværk!

Volumnia.

Du er min Helt, jeg jo Dig hjælp at danne.
Siig, kjender Du end denne.

(pegende paa Valeria.)

Coriolanus.

Det er jo

Publicolas fortræffelige Søster,
Roms Maane; reen og kydst som Isens Tap,
— ved Frostens formet af udsjaldne Sne, —
der hænger fra Dianas Tempeltag:
Valeria!

Volumnia.

(idet hun peger paa Marcus.)

See her Dit mindre Billed!

I Tidens Vylde han Dig selv skal vende.

Coriolanus.

Gid Krigens Gud, med Jupiters Samtykke,
uddanne vil Dit Sind til Edelmød,
at Du for Skjændsel blive maa usaarlig
og staae i Kamp, som paa et Fjeld Somærfet,
der trodser Stormens Magt, — og frelse hver
som sætter Diet paa Dig!

Volumnia.

Kuæl, mit Barn.

Coriolanus.

Det er min Marcius, min brave Søn.

Volumnia.

Din Liv, Din Moder, han, Valeria
bønsfalde Dig.

Coriolanus.

Tal ei derom, forfkaan mig!

Hvis I vil bede, drager først tilminde,
at Ting jeg har forsvoret ei at tilstaae
I maae ei Afslag kalde. Bed mig ei
at fjerne Hæren eller slutte Forbund
med Romas Haandværksfolk, fortæl mig ei
hvori min Idræt synes unaturlig,
mit Had, min Hevn I søge ei at mildne
ved foldere Fornuft.

Volumnia.

Alt nok, alt nok!

I sagde jo, I vil os Intet tilstaae.
Vi have ingen anden Bøn end den
Du alt har nægtet, og dog bede vi,
thi hvis Du afflaaer den, da falder Stammen
kun paa Din egen Haardhed, derfor hør os.

Coriolanus.

Mufidius og I, Bolsker, lytter Alle;
jeg Intet hemmeligt fra Rom vil høre. —
Kom, Jer Begjæring!

Volumnia.

Taug vi end, vor Dragt,
vor Tilstand viste Dig hvorledes
vi siden Din Forviisning levet har.
Sæt Dig dog ind i, i hvilken Tilstand

vi stakkels Qvinder ere komne hid,
 at Synet af Dig, som i vores Die
 en Glædestaare burde kalde, i vort Hjerte
 Genrykkelse, os nøder til at græde,
 at zittre ængsteligt af Frygt og Sorg,
 da Moder, Liv og Barn erfare maac,
 at Sønnen, Egtefællen, Faderen
 sit Fædrelands Indvolde sonderslider.
 Mod os Glendige Dit Had er størst; —
 selv Bøn til Guderne Du nægter os,
 en Trøst, som Alle uden vi kan nyde.
 Hvor kan vi bede for vort Fædreland,
 hvortil vi bundne er, og for Din Seier,
 som ogsaa angaaer os. Al, enten maae vi
 paa Fædrelandet, som har fostret os,
 nu gjøre Afkald, eller miste Dig,
 vort Haab i Fædrelandet. Hvo end seirer,
 hvad Bøn end Skjebnen hører, rædsom Jammer
 maa blive os til Deel, thi enten vil
 Du som Forbryder gjennem vore Gader
 i Lænker føres, eller i Triumph
 Du paa Dit Fædrelands Ruin vil træde
 og bære Palmen for at have udøst
 Din Livs, Dit Afkom's Blod. Hvad mig angaaer,
 min Søn, da bli'er min Skjæbne ei afhængig
 af denne Krig. Kan Du ei overtales
 at vise begge Parter ædel Skaansel,
 men vil den enes Undergang, da fører
 — Du troe mig — Veien til Dit Fædreland —
 Dig kun hen over Livet paa Din Moder,
 som bragte Dig til Verden.

Virgilia.

Og over mig,
 der gav Dig denne Søn, som ellers skulde
 Dit Navn forplante i den fjerne Fremtid.

Drengen.

Han ei paa mig skal træde; bort jeg løber
til jeg bli'er større, da jeg fægte vil.

Coriolanus.

For ei med Qvinde=Swaghed sig at tee,
ei Qvinde=Ansigt man og Barn maa see. —
For længe sad jeg. (reiser sig.)

Volumnia.

O, forlad os ei.

Hvis vor Begjæring var at frelse Rom
ved Volskerne at ødelægge, som
Du tjener nu, Du kunde os fordømme
som Morder af Din Ære. Nei, vor Bøn
er at forlige dem. Lad Volsken sige:
Vi viste Naade dem; og Rømerne:
Vi modtog den; — og Begge juble vil
med Bisalds=Raab: Du Fredens ædle Stifter,
velsignet være Du! — Min Søn, uvist
er Krigen's Udfald; men Du sikkert veed,
at alt det Held Du derved høste kan
hvis Du erobrer Rom, er kun et Navn,
hvis Gjenlyd af Forbandelser ledsaget
i Krøniken saaledes skal nedtegnes:
Him Mand var stor, men ved sin sidste Tdræt
han vasked Glandsen bort og ødelagde
sit Fædreland, hvorfor til fjernest Dag
hans Navn skal worde affkøyet. Tal, min Søn!
Med ypperst Blomst Du pryded Ærens Krands
og efterligned Guder selv i Mildhed,
Du med Din Torden fyldte Lustens Hvælving, —
nu med Svovl=Kilen Du en Eg vil spalte!
Du svarer ei? Troer Du det hæderværdigt,
naar ei den ædle Mand Fornærmelser
forglemme kan? — Min Datter, tal til ham,

Din Graad han agter ei. — Tal, Dreng, maaskee
 Din Barnlighed ham snarere bevæger
 end vore Grunde. — Ingen Mand i Verden
 sin Moder skylder meer, dog lader han
 mig tale hen i Beiret. Aldrig Du
 har været foelig imod Din Moder,
 som — Hønen lig — ei hænged anden Yngel,
 men flukked Dig til Seir i Krigen hen
 og laurbærkrone tilbage. Hvis ubillig
 min Fordring er, da stod mig hørt, hvis ikke,
 Du ei retfærdig er, og Guder's Straf.
 Dig ramme vil, fordi Du Lydighed
 Din Moder nægter. — Han sig vender hørt;
 knæl Kvinder ned, bestjæm ham ved Jert Knæfald.
 Coriolan, hans Tilnavn, gør ham stolt!
 Han hører ei vor Bøn. Knæl ned! — Igjen! —
 Nu sidste Gang. — Saa gaar vi hjem til Rom
 og doe blandt vore Frænder. — See dog paa os;
 hiin Dreng, som ei sit Dufte kan fremsige,
 men knæler og opløster sine Hænder,
 han lægger mere Styrke i vor Bøn,
 end Du har til at afslaae. — Lad os gaar.
 En Volskerinde har ham født til Verden,
 hans Biv boer i Corioli, hans Son
 tilfældigt kun ham ligner. Nu forjag os;
 jeg bliver stum til Roma staaer i Brand,
 saa vil jeg tale lidt.

Coriolanus.

O Moder, Moder!

(tager Volumnia ved Haanden. Kort Tausshed.)

Hvad har J gjort? See, Himlen aabner sig,
 og Guderne haansmilende bestue
 slikt unaturligt Optrin. Moder, Moder!
 J har for Rom en herlig Seier vundet,

Fjerde Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Menenius og Sicinius.

Menenius.

Seer I hiin Ildfant hist paa Capitoliet, hiin Hjornesteen?

Sicinius.

Hvorfor det?

Menenius.

Derjom det var Jer muligt at flytte den med Eders lille Finger, var der endnu noget Haab om at de romerske Qvinder og især hans Moder kunde udrette Noget hos ham. Men nu siger jeg, der er intet Haab; vore Struber ere dømte, de vente kun Kniven.

Sicinius.

Er det muligt, at et Menneske kan forandre sig i saa kort Tid?

Menenius.

Der er Forskjel paa en Regnorm og en Sommerfugl, og dog har Eders Sommerfugl været en Regnorm. Denne Marcius er fra et Menneske bleven en Drage; han har Vinger. Han er mere end et frybende Bæsn.

Sicinius.

Han elskede sin Moder inderlig.

Menenius.

Han elskede ogsaa mig, men nu erindrer han hende ikke meer end en otteaar's Hest erindrer sin. Bitterheden i hans Mafsyn kan gjøre modne Druer sure. Naar han gaar, bevæger han sig som et Laarn og Jorden frimper sig ved hans Fodtrin.

Han er istand til at gjennembrude et Harnisk med sit
 Die, han taler som en Kirkeflokke, og hans Hm! er
 en Orkan. Han sidder i sit Pragtsæde som var det
 en Alexander. Hvad han byder er fuldendt med Be-
 falingen. For at være en Gud mangler han kun
 Evigheden og en Himmel at throne i.

Sicinius.

Nu, Guderne være os naadige, dersom Eders
 Fortælling er sandfærdig.

Menenius.

Jeg maler ham som han er. Pas paa hvad
 Medlidenhed hans Moder bringer hjem fra ham!
 Der er ikke meer Medlidenhed i ham end der er
 Melk i en Hantiger; det vil vor arme Stad komme
 til at føle, og alt dette er Eders Bærf.

Sicinius.

Guderne være os naadige!

Menenius.

Nei, i slikt Tilfælde ville Guderne ikke være os
 naadige. Da vi forviste ham, agtede vi ikke dem;
 nu han vender tilbage for at bryde vore Halse, agt-
 de ikke os.

(Et Bud kommer.)

Budet (til Sicinius.)

Fløgt hurtig, vil I redde Livet; Følgen
 har grebet alt Jer Medtribun og slæber
 ham gjennem Gaderne; de sværge høit,
 hvis Qvinderne ei bringe Trost tilbage,
 da skal han lide Døden tommevis.

(Et andet Bud kommer.)

Sicinius.

Hvad Budskab? —

Budet.

Herligt! Qvinderne har fejret;
og Bolsterne samt Marcus drage bort.
En saadan Dag end aldrig hilste Rom,
selv ei den Gang Tarquiniere forjoges.

Sicinius.

Ben, er det vist? Er det fuldkommen vist?

Budet.

Saa sikkert som jeg veed at Solen brænder.
Hvor har J lurret, at J tvivler end?
Gi stridigst Flod igjennem Broens Bue
sig styrter som de Glade gjennem Porten.

Hør!

(Trompeter, Oboer og Trommer lyde imellem hverandre,
alle paa eengang. Raab og Larm udenfor.)

Trompeter, Sækkepiber, Hækkebrætter,
Gymbaler, Trommer, Folkets Jubelraab
jaaer Solen til at dandse. Hører J?

(Gjentaget Glædesraab.)

Menenius.

Godt Nytt! Jeg vil dem møde. Ja, Volunna
opveier heelt en Stad af Senatorer,
Patricier og Consuler; af Tribuner
af Eders Slags, et Hav, et Rige fuldt.
J blev bombort idag, og dog i Morges
jeg for ti tusinde af Eders Struber
en Hvid ei vilde givet! — Hør, de juble!

(Frydestrig og Musik.)

Sicinius.

Først Guder for Dit Budskab signe Dig,
dernæst modtag min Tak.

Budet.

Vi have Alle
stor Grund til stor Taknemlighed at vise.

Sicinius.

Hvor ere de?

Budet.

Nu nærme de sig Porten.

Sicinius.

Kom, vi vil deres Fryderaab istemme.

(vil gaae.)

(De romerske Qvinder, ledsagede af Senatorer, Patricier og Folket gaae over Skuepladsen.)

Første Senator.

See vor Beskytterinde, Romas Frelse!
Kald Folket sammen, lover Guderne,
tænd Glædesild, for deres Gud stroer Blomster!
Dæmp ned den Larm, som Marcius forviste,
kald ved hans Moder ham igjen tilbage!
Velkomne, Romerinder! vær velkomne! —

Alle.

Hil Eder, Romerinder, vær velkomne!

(Lyd af Trommer og Trompeter. Alle gaae.)

Femte Scene.

Antium. En offentlig Plads.

Tullus Aufidius med Følge.

Aufidius.

Siig Statens Senatorer, jeg er her;
giv til dem det Papir. Naar de har læst det,
bed dem til Torvet gaae; dets klare Sandhed
for deres og for hele Folkets Dre
jeg der bevise vil. Ham jeg beskylder,
som nu betræder Staden, som tør vove
at vise sig for Folket i det Haab
at rense sig ved Død. Gaaer!

(Følget gaaer. Tre til fire Sammensvorne med
Aufidius komme.)

Vær velkommen.

Første Sammensvorne.

Hvor gaaer det vor Feltherre?

Aufidius.

Som en Mand,
der har forgiftet sig ved egen Gave,
der dræbes ved sin Godhed.

Anden Sammensvorne.

Edle Herre,
hvis end I holder ved det Forsæt fast
hvori vi deeltog, saa befrie vi Jer
fra Eders Avindsmænd.

Aufidius.

Jeg veed det ei;
vi maae forfare, som vi finde Folket.

Tredie Sammensvorne.

Det bliver ubestemt, naar der er Strid
imellem Eder; men den Gues Fald
den Levende til Arving gjør af Alt.

Aufidius.

Jeg veed det, og min Grund for ham at styrte
er fattelig. Jeg løstede ham i Beiret,
jeg for hans Troskab har min Vre pantsat;
men da han steg, sin nye Blomst han vanded
med Smigers Dug, forførte mine Venner
og til sit Maal forstilte sin Natur,
tilførn saa raa og vild og uregjerlig.

Tredie Sammensvorne.

Hans Stolthed, da om Consulværdigheden
han bad, som han dog misted strax, af Mangel
paa Mildhed mod —

Aufidius.

Derom jeg vilde tale:

Da han forvistes kom han til min Arne,
han stille blottet for min Dolk sit Bryst;
jeg modtog ham, jeg gjorde ham min Lige,
opfyldte hvert hans Ønske, lod ham vælge
de meest forsøgte Stridsmænd af min Hær
til sine Planers Fremme, stod ham bi
med Raad og Daad, hjalp ham at høste Gæder
paa min Beføstning, — det min Stolthed er
mig selv at gjøre Uret, — til omfider
han mig behandlet som sin Undermand,
ei som sin Lige, og med Blik mig lønnet
som stod jeg i hans Sold.

Første Sammensvorne.

Saa gjorde han,

og Hæren undred sig; — men nu tilsidst,
da Rom var i hans Magt og hver Mand's Hu
til Bytte stod og Væ —

Aufidius.

Netop derfor

mit hele Væsen skal mod ham sig vende.

For et Par Draaber Qvindetaarer, billig'
i Priis som Løgn, han Hærens Blod og Arbeid
til Rom har solgt, og derfor skal han døe.

Jeg ved hans Fald mig hæver. Hør, hvad Larm?

(Trommer og Trompeter lyde, Folket jubler.)

Første Sammensvorne.

Et Postbud lig, i Eders Fødeby
J uden Velkomst drager ind, mens Jubel
for ham opfylder Luster.

Anden Sammensvorne.

O, de Daarer,

hvis Børn han slog, af nederdrægtig Strube
hans Lov forkynde.

Tredie Sammenførne.

Derfor er det bedst,
før han har talt, før han har Folket rørt
ved sine Ord, han Ederes Sværdsod smager.
Vi staae Jer bi, og naar han ligger nedstrakt,
naar I hans Færd har skildret, vi hans Grunde
vil jorde med hans Legem.

Mufidius.

Tal ei meer,

Senatet kommer.

(Senatorerne komme.)

Senatorerne.

Bær os velkommen!

Mufidius.

Jeg har ei fortjent det.

Har, ædle Fædre, I med Gæstertanke
læst hvad jeg skrev.

Senatorerne.

Ja.

Første Senator.

Det bedrøver os.

De Feiltrin han begik før dette sidste
mig synes ubetydelige; men at ende
hvor han begynde skulde og bortgive
Udbyttet af vor Rustning, hvorved Udgift
vor Binding bliver, og et Forbund slutte
med vunden Stad: Nei, det kan ei undskyldes.

Mufidius.

Han nærmer sig, I skal nu høre ham.

(Coriolanus kommer med Trommer og Faner, en Mængde
Borgere følge ham.)

Coriolanus.

Hil Eder, Fædre! Jeg som Eders Kriger
er vendt tilbage, og ei mere smittet
af Kjærlighed til Rom, mit Fædreland,
end da jeg gik, men stedse undergiven
Jert høie Bud. Vid da, at jeg med Held
har ledet Krigerne og banet dem
en blodig Landevei til Romas Porte.
Medbragte Bytte rigelig opveier
en tredie Deel af Krigsomkostningen.
En Fred vi sluttede, ei mindre hæderlig
for Antium, end haanende for Rom.
Her vi hidbringe Jer — med Underskrift
af Romas Consuler og Patricier,
forsynet med Senatets Segl — de Vilkaar
vi have fastsat.

Mufidius.

Læs ei Senatorer!

siig den Forræder, han i høiest Grad
har misbrugt Eders Magt.

Coriolanus.

Forræder! Hvem?

Mufidius.

Ja, Marcius Forræder.

Coriolanus.

Marcius!

Mufidius.

Ja,

Cajus Marcius, troer Du jeg bærer
Dig med Din Tyvekost, Dit stjåalne Navn
Coriolanus i Corioli? —

J Statens Hoveder og Fædre! troløst
han har forraadt Jert Bedste og berøivet
for et Par Taarer Roma, Eders Stad

— jeg siger Eders — til sin Viv og Moder.
 Som raaden Silkesnor han bred sin Sed
 og sin Beslutning, kaldte aldrig Krigsraad,
 men for sin Ammes Taarer han borthyled
 og flæbed bort Jer Seier, saa Drengene rødmed
 og Mænd med Hjerter skued til hinanden
 forundringsfuldt.

Coriolanus.

O, hører Du det, Mars?

Aufidius.

Nævn ei den Gud, Du Flæbedreng! —

Coriolanus.

Ha!

Første Senator.

Stille!

Coriolanus.

Topmaalte Løgner, Du har gjort mit Hjerte
 for stort for hvad det føler. Dreng? O Træl!
 Tilgiv mig, Fædre, det er første Gang
 jeg tvungen blev til Skjældsord. Eders Indsigt
 har sagt Jer, Hunden løi; hans eget Hjerte
 — selv han bær jo Mærker af min Haand,
 og vil dem bære til sin Grav — kan vidne
 at han har løiet.

Første Senator.

Stille, her mig tale!

Coriolanus.

Riv mig i Stykker, Bolsker! Mænd og Børn,
 mit Blod udgyd! — Du falske Hund!
 Hvis I skrev Sandhed i Jer Markbog, staaer der,
 at jeg lig Ornen i et Dueslag
 Jer Bolsker i Corioli har rystet.
 Og jeg var ene. — Dreng?

Mufidius.

Hvi, Senatorer,
vil I erindres om hans blinde Lykke?
Skal den forvorpne Braler for Hert Die
og for Hert Dre stille op Her Skjændsel?

Sammensvorne.

Lad ham døe derfor.

(Flere tale paa eengang.)

Borgerne (tale i Munden paa hinanden.)

Sønderriver ham, gjør det strax! — Han dræbte
min Sen! — min Datter! — Han dræbte min
Fætter Marcus! — Han dræbte min Fader! —

Anden Senator.

Vær rolig; — ingen Forurettelse! —
Han ædel er, — hans Rygte vidt sig strækker
om Jordens Kredss. For den Forbrydelse,
han nys begik mod os, han staae til Regnskab.
Mufidius, rolig dog! — Forstyr ei Freden.

Coriolanus.

O, gid jeg ham og ser Mufidiusser
her havde, ja end flere af hans Slags,
at jeg med Retsfærds Sværd dem kunde tugte!

Mufidius.

Fordømte Nidding!

Sammensvorne.

Dræb ham, dræb ham, dræb ham!

(Mufidius og de Sammensvorne drage Sværdene og
dræbe Coriolanus; han falder, Mufidius træder paa
ham.)

Senatorerne.

Holdt, holdt!

Aufidius.

O ædle Fædre, hør mit Ord!

Første Senator.

O, Tullus, —

Anden Senator.

Selv Tapperhed ved denne Daad vil græde.

Tredie Senator.

Træd ei paa ham. — Bær rolige; jeg siger,
stik Sværdene i Skeden!

Aufidius.

Senatorer!

Naar I faae Kundskab om den store Fare,
hvormed hans Liv Jer trued, vil I glædes,
naar denne Brede først har sat sig hos Jer,
at han er ryddet bort. Kald mig for Raadet,
hvis Ider synes saa; jeg vil bevise
at jeg var Ider tro, hvis ei, da lide
selv strengest Dom og Straf.

Første Senator.

Bær bort hans Legem;

især Jer Sørgeflæder; ei Herold
har nogentid et mere ædelt Liig
til Urnen bragt.

Anden Senator.

Hans egen Hestighed
undskylder for en Deel Aufidius.
Lad Alt da være glemt!

Aufidius.

Min Harm er svunden,
og Sorgen griber mig. — Kom, bær ham bort!
Tre brave Krigsmænd, hjælp — jeg er den Fjerde. —

Rør Trommen svagt, lad sørgeligt den lyde!
 Bend Spydene mod Jord! — Skjøndt i vor Stad
 heel mange Enker, mange Faderløse
 i denne Stund begræde end hans Færd,
 vil vi dog reise ham et værdigt Minde.
 Kom, hjælper!

(Coriolans Legeme borthæres under en Sørge-Marsch.)

Om Coriolanus.

Malone formoder at dette Stykke er skrevet i Aaret 1609. Det indeholder en Periode af fire Aar, og begynder ved Udvandringen til Mons Sacer (det hellige Bjerg,) Aar 262 efter Roms Foundation, og ender ved Coriolans Død, Aar 266, s. T. R.

Pope anmærker at Historien er meget nøie fulgt, og at mange af de vigtigste Taler ere næsten ordret tagne af Norths Oversættelse af Plutarchs Levnetsbeskrivelse af Coriolanus.

Commentatorernes Domme over dette Stykke ere affattede i Korthed; Johnson udtrykker sig saaledes:

„Tragoedien Coriolanus er en af de meest underholdende af vor Auteurs Frembringelser. Den gamle Mands Munterhed i Menenius, den høihjertede Kvinde's Værdighed i Volumnia, den ægtefabelige Beskedenhed i Virgilia, den patriciske og krigerdjærve Stoltshed i Coriolanus, den plebeiske Ondskab og tribunske Uforskammethed i Brutus og Sicinius fremstille en meget behagelig og morende Afverling, og de forskjellige Omvæltninger i Heltens Skjæbne fylde Sindet med ængstende Nysgjerrighed. Der er maaskee formegen Tummel i den første, og for lidt i den sidste Act.“

A. W. Schlegel skriver:

„I Coriolanus findes de fleste comiske Indblandinger, (sammenlignet med Shakespeares øvrige Tragoedier) fordi den forskjelligsindede Mængde her spiller en betydelig Rolle, og hvor Shakespeare skildrer Folket i sine blinde Bevægelser overlader han sig næsten altid til sit lystige Lune. Ved Siden af Plebeierne, som allerede selv bære deres Taabelighed noksom til Skue, er til Overflod sat den originale Satiriker Menenius. Herved fremkomme Scener af et ganske eget Slags, som kun ere mulige i et saadant politisk Skuespil. Til Exempel anføres hvorledes Coriolanus tilbender sig Consulværdigheden ved de simple Borgere, som han foragter formedelst deres Feighed i Krigen, og, skjøndt inderlig opbragt over ikke at kunde undgaæ den sædvanlige Medladdenhed, alligevel astrodser deres Stemmer.“

